

DARBININKAS

Vol. LX, Nr. 40
Spalis-October 3, 1975

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

20 centų

Savaitės įvykiai

Pietryčių Azijos sutarties org-jos (SEATO) valstybių užs. reik. ministrai sutarė šią sąjungą pamažu panaikinti. Jai priklausė JAV, Australija, Britanija, N. Zelandija, Filipinai ir Tailandas.

Libano min. pirm. Rashid Karami sudarė 20 asmenų komitetą sunkiai įvykdomom paliaubom tarp kovojančių šalių pasiekti.

JAV senato užs. reik. komite-tas atidėlioja savo sutikimą 200 civ. technikų pradėti veikti Si-najaus pusiasalyje, kol Kissin-geris paskelbs visus tuo reika-lu padarytus slaptus susitari-mus.

Portugalijos min. pirm. vice-adm. Jose Pinheiro de Azeve-do pagaliau sudarė min. kabi-netą iš 5 karių, 4 socialistų, 2 populiarių demokratų ir 1 kom-unisto. Šalia min. pirm. posto kariai valdys užsienio reikalų, švietimo, darbo ir vidaus reika-lų ministerijas. Dabarinė vy-riausybė maždaug atitinka gy-ventojų pasisakymą per rinki-mus.

Kissingeris pareiškė, kad JAV gali pirkti aliejaus iš Sov. S-gos už aliejaus technologiją — grė-žimo įrengimus, vamz-džius ir pan.

Gynybos sekr. James R. Schlesinger pareiškė, kad Iz-raelis turėsias laukti savo eilės moderniem ginklams gauti.

Pabėgėliai iš P. Vietnamo tvirtina, kad ten ekonominės sąlygos kaskart blogėja, kad vyksta ginkluota rezistencija ir kad veikia slapta radijo stotis.

Angolos išlaisvinimo org-jos negali tarp savęs susitarti, ir manoma, kad portugalams pasi-traukus, ginčai bus išspręsti tik pilietiniu karu.

Suomija dėl ekonominių są-lygų buvo paleidusi parlamen-tą, bet ir rinkimai į naują par-lamentą šio klausimo nepajėgė išspręsti, nes partijų sudėtis la-bai mažai tepakito — soc. dem. surinko 25 proc., agrarų cen-tras — 17.7 proc., komunistai — 19 proc. ir konservatoriai — 18.4 proc. Vyriausybė vėl bus koalicinė.

Prieš prez. Fordą vėl buvo į-vykdytas pasikėsinimas San Francisco, Calif. Pasikėsinotoja Sara Jane Moore buvo vietoj areštuota. Dėl to prez. Fordas nutarė sumažinti savo keliones ir susilaikyti nuo pasisveikinimų su nekontroliuojama publi-ka.

Egipto ir Izraelio kariniai va-dai pasirašė susitarimą dėl Iz-raelio kariuomenės atitraukimo tvarkos.

Sov. S-gos ir Izraelio užs. reik. ministrai tarėsi 3 val., bet pasitarimų objektai neskel-biami.

Italija ir Jugoslavija baigia susitarti dėl Jugoslavijos valdo-mos Triesto zonos formalaus pripažinimo Jugoslavijai.

Portugalijos pop. dem. parti-jos vadas Sa Carneiro reikalau-ja, kad iš vyriausybės visai pa-sitrauktų kariai. Komunistai bando organizuoti darbininkų streikus, bet tas jiems nevyksta. Saugumo policijos kpt. Alvar Fernandes pabėgo iš kariuome-nės, bet spėjo išdalyti apie 1000 aut. šautuvų kraštutiniams kairiesiems.

JAV ir Ispanijos derybos dėl bazijų vyksta palankia kryptimi. Ispanija sumažino savo ginklų reikalavimus.

Meksikos prez. Echeveria įpėdiniu (jis negali būti per-renkamas) išrinktas valdančio-sios partijos dabartinis finansų min. Jose Lopez Portillo.

TEISIAMA NIJOLĖ SADŪNAITĖ

IŠ LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS NR. 17

Nijolė Sadūnaitė buvo suimta 1974 rugpjūčio 27. Kratos metu buvo rastas rašomąja mašinėle perrašomas "LKB Kronikos" 11-sis numeris.

Parengtinio tardymo metu N. Sadūnaitė atsisakė ką nors paro-dyti, todėl tardytojai grasino ją patalpinti į psichiatrinę ligoni-nę. Du mėnesius nebuvo leista perduoti maisto.

1975 sausio pabaigoje N. Sa-dūnaitė parašė prokurorui skun-dą, protestuodama prieš tardo-tojų sauvagę, grasinimus psichia-trine ligonine.

1975 kovo mėn. tardytojai kreipėsi į Vilniaus psichiatrinę ligoninę Vasaros g-jė ir į Nau-josios Vilnios psichoneuro-loginę ligoninę, klausdami, ar N. Sadūnaitė kada nors ten ne-sigydyt. Atsakymas gautas nei-giamas.

1975 balandžio mėn. N. Sadū-naitės byla buvo išjungta iš by-los Nr. 345 į atskirą bylą Nr. 416.

1975 birželio 16 LTSR Aukš-

Malaysia karaliumi 5 metams išrinktas sultonas Lahya Petra ibni-Al-Marhum Ibrahim.

Arabų valstybės nori už alie-jaus pinigus padaryti Sudaną maisto aruodu, sugebančiu pagaminti visiem arabam 40 proc. reikalingų maisto produk-tų.

Gallup įstaiga paskelbė, kad tik 21 proc. suaugusiųjų laiko save respublikonais. Už demo-kratų partiją pasisakė 44 proc., o 35 proc. laiko save nepriklau-somais.

Indijos aukšč. teismas ati-dėjo sprendimą dėl min. pirm. Indira Gandhi nusižengimų prieš rinkimų įstatymą.

JT susirinkimas nutarė pri-imti abu Vietnamus į JT ir grąžino šį reikalą persvarsty ST, kur JAV šį reikalą anksčiau vetavo dėl to, kad P. Korėjos prašymas priimti ją į JT visai nebuvo svarstytas.

Tailandas atsisakė pirkti iš Kinijos mainais už ryžius alie-jų, nes jis turįs labai daug vaš-ko, ir Tailandas negalįs jo rafinuoti.

P. Vietnamo lakūnas, savo metu bombardavęs prezidento rūmus, iš tikrųjų buvo kom-unistų agentas, bet ne Nguyen Van Thieu politinis priešas.

100,000 P. Vietnamo ir Kam-bodijos pabėgėlių yra jau įkur-dinti JAV. Dar lieka neįkur-dintų apie 35,000.

Jordanas sutiko su JAV sąly-gomis Hawk raketom įsigyti.

Kennedžių svainis Sargent Shriver ir Pensylvanijos gub. Milton Shapp (žydas) pasi-skelbė kandidatuosią kaip de-mokratą į JAV prezidentus. Tad jau 8 demokratų kandi-datai.

Prez. Fordas numato prašyti kongresą sudaryti 100 bil. dol. energijos programą, kuri atpa-laiduotų JAV nuo užsienio ža-liaivų.

Chado sukilėliai atidėjo pran-cūzų archeologės Francaise Claustre egzsekuciją.

Maskva buvo leidus ne-konformistiniams dailininkam suruošti savo darbų parodą, bet įsakė 41 darbą pašalinti. Dai-lininkam pradėjus nuimninti nuo sienų ir visus kitus darbus, dalis pašalintų darbų buvo grą-žinta, ir paroda vyksta toliau.

čiausias Teismas pradėjo nagri-nėti N. Sadūnaitės bylą. Teismo posėdis prasidėjo 10 val. ryto. Teismo pirmininkas — Kudria-šovas, o valstybinis kaltintojas — Bakučionis.

Į teismą buvo iškviesti šie liu-dininkai:

Jonas Sadūnas (Nijolės brolis), Vladas Sadūnas (pusbrolis), Regina Sadūnienė (Vlado žmona),

Povilaitis (vidurinės mokyk-los direktorius), Kušleika ir..

Bronė Kibickaitė. Teismo pradžioje liudininkai buvo uždaryti atskirame kamba-ryje, o po liudijimo vėl būda-vo išvaromi iš teismo salės, kad negirdėtų teismo proceso.

Teismo salėje buvo tik 6 ka-reiviai ir 5 saugumiečiai (Pile-lis, Jankauskas, Platinskas ir kt.). Teismo pirmininkas leido salėje pasilikti tik Nijolės broliui Jonui. Pašaliniai asmenys į teismo salę nebuvo įleidžiami. Saugu-miečiai jiems pareiškėdavo, kad jiems teismo procesas yra už-daras.

Nijolė Sadūnaitė į teismo klausimus neatsakinėjo.

— Kadangi ne aš, o jūs esate nusikaltėliai, kurie laužote ele-mentariausias žmogaus teises, garantuotas įstatymais, Konstitu-cija ir Visuotinė Žmogaus tei-sių deklaracija, ir ginatė melą, prievartą bei smurtą, nes, ap-šmeižę ir nuteisę nekaltus žmo-nes, kankinate juos kalėjimuose ir lageriuose. Už tai, kad kun. A. Šeškevičius atliko savo kunigiš-ką pareigą, buvo nuteistas, o man už tai, kad jam pasam-džiau advokatą, valstybinio saugumo darbuotojas leitenantas Gudas grasino iškelsias tokia pa-čią bylą, kaip ir kun. A. Šeškevičiui, ir pasodinsias mane į kalėjimą. Čia pat, 225 kabinete buvęs saugumo darbuotojas Kol-govas grasino bausmėmis bro-liui ir giminėms, jei neatsisaky-siu nuo rūpinimosi kun. A. Šeškevičiaus gynimu. Pasirodo, pa-samdyti kunigui advokatą — "didžiulis nusikaltimas". Ka-dangi aš, pagal jus, esu itin pavojinga valstybinė nusikal-tėlė, todėl ir bet kokius teismo klausimus, kaip ir per tardymą,

AR TIKRAI LAIMĖTA ART. RYTUOSE?

Kai kam stengiantis išpūsti Kissingerio pasiektus susitari-mus tarp Egipto ir Izraelio, bu-vęs valst. psekretoris George Ball mano, kad pasiektas dali-nis susitarimas tik užšaldys da-bartinę būklę ir kad dėl to JAV vyriausybė prarado iš kuriuos akstinus klausimui iš pagrindų išspręsti. JAV vyriausybės prašymas, kad kongresas legali-zuotų JAV išpareigojimus dėl Izraelio saugumo, šią būklę dar labiau pablogins.

Esą Kissingeris tikinąs, kad susitarimu buvo laimėta laiko karui išvengti, bet tai, Ball ma-nymu, bus pasiekta tik tada, jei laikas buvo taikos pusėj. O tai esą sunku įrodyti. Izraelis, tu-rėdamas užtikrintą saugumą, neturės jokio noro galutiniam sprendimui siekti, o Egiptas jaučiasi izoliuotas nuo kitų ara-bų valstybių.

Kissingerio pasiektas susitari-mas užšaldė situaciją, kuri iš viso yra nepastovi, linkusi bet kada sprogti ir įvėlus JAV Izraelio saugumo užtikrinimą. Ką JAV darys, jei sovietam pavyktų sucementuoti Jordaną, Siriją ir Iraką į kovojantį blo-ką ar kai JAV technikai bus už-mušti? — klausia George Ball.

neatsakinėsiu, tuo protestuoda-ma prieš šią bylą, — pareiškė teisiamoji.

Atsisakydama advokato pa-slaugų, Sadūnaitė paaiškino:

— Man akis atvėrė kun. A. Šeškevičiaus teismas 1970 me-tais. Nenorėdama užtraukti jūsų terorą tiems, kurie samdys man advokatą, nuo jo atsisakau. Tai viena medalio pusė, o kita — tiesos ginti nereikia, nes ji visa-galė ir nenugalima! Tik klaista ir melas, būdami bejėgiai prieš tiesą, reikalingi ginklų, kareivių ir kalėjimų, kad pratęstų savo niekšingą viešpatavimą, ir tai tik laikinai. Teisingai sakoma, kad šališka vyriausybė pati savo rankomis kasa sau duobę. Aš esu teisi ir už teisybę sutinku, ne tik prarasti laisvę, bet su džiaugsmu atiduočiau ir gyvybę. Nėra didesnės laimės, kaip ken-tėti už tiesą ir už žmones. To-dėl man joks gynybas nereikalin-gas. Vietoje jo kalbėsiu aš pati.

Pianistė Jacquelyne Silver ir solistas Kazys Yakutis, kon-certavę Kultūros Židinyje rugsėjo 27. Nuotr. P.Bivainio

SOVIETŲ MOKSLININKŲ ATVIRAS LAIŠKAS

The Washington Post išspaus-dino dviejų garsiųjų Sovietų Są-jungos mokslininkų — Sacha-rova (fiziko) ir Šafarevičiaus (ma-tematiko) — atvirą laišką, kurio ištisas tekstas čia pateikia-mas.

"Mes norim atkreipti pasaulio dėmesį į paskutinius įvykius mūsų krašte, kurie mum kelia di-delį rūpestį. Pastarųjų metų pa-stangos apginti tas kuklias lai-sves, kurios, atrodo, buvo pasiek-tos, sulaukė aiškaus smūgio. Pa-vyzdžiai: Lietuvos katalikų per-sekiojimai, baptistų teismai, su-likvidavimas legalaus necen-zūruoto leidinio, kaip Veče, o taip pat pagrindžio leidinio,

Kaip Lietuvos Katalikų Bažny-čios Kronika, teismai Armėni-joj, ilgametės bausmės žydam, dalyvavusiem demonstracijose už teisę emigruoti į Izraelį ir už rašytoją Anatolijų Marčenko. Sistemingas tos akcijos charak-teris kelia mum baime, kad tai yra plačiai užplanuotos kam-panijos tik pradžia.

(Elta)

LAISVŲJŲ VALSTYBIŲ ATSAKYMAS Į MŪSŲ LAIŠKUS BEI TELEGRAMAS

Kai tik buvo sutarta ir pradė-ta organizuoti Europos saug-umo ir bendradarbiavimo kon-ferencija, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas 1972 lapkričio 7 išsiuntinėjo platų, dokumentais paremtą, memo-randumą JAV, Kanados ir Euro-pos valstybių (nekomunistinių) vyriausybėm. Memorandumo išvadoj buvo pasakyta: "Pasiry-žusi be kompromisų kovoti, kol bus atstatytas Lietuvo valsty-binis suverenumas, lietuvių tauta nelaiko, kad ją saisto nu-tarimai, padaryti nedalyvaujant jos teisėtam atstovui, kurie gali paliesti ar pažeisti Lietuvos teis-es ar gyvybinius jos intere-sus." Šiomet, prieš renkantis vyriausybę galvom į Helsinkį, birželio 30 Vlikas pasiuntė kitą memorandumą, o paskutinėmis dienomis prieš konferenciją pa-siuntė ir telegramą.

Įvairių kraštų baltų organiza-cijos ir asmenys savo gyve-namojo krašto vyriausybėm siuntė laiškus bei telegramas, kuriomis primygtinai reikalavo, kad Helsinky nebūtų pripa-žintas teisėtus Baltijos valstybių inkorporavimas į Sovietų Są-jungą.

Į tuos laiškus ir telegramas gauta daug atsakymų.

Baltieji Rūmai ne tik raštu atsakė Vlikui, kad JAV politika Baltijos valstybių atžvilgiu nepasikeitė, bet ir pats presi-dentas Fordas liepos 25 su-kviesiems etninių grupių atsto-vam pasakė tą patį.

Kanados užsienio reikalų mi-nisteris, Allan J. Eachen, para-šė, kad Kanados vyriausybė tebetiesia Baltijos valstybių į Sovietų Sąjungą inkorporacijos nepripažinimo politiką.

Didžiosios Britanijos užsie-nio reikalų ministerija raštu pranešė, kad karališkoji vyriausybė pripažino tik faktinį inkorporavimą, bet nepripažįsta inkorporavimo de jure.

Prancūzijos prezidentas savo liepos 31 Helsinky pasakytų kalboj tarp kitko pareiškė: "(1) kad pasirašytas Europos saugu-mo ir bendradarbiavimo konferencijos dokumentas ne-turi sutarties galios ir (2) kad Prancūzija laiko, jog jie (teks-tai) neįpareigoja jos pripažinti padėtį, kurios ji kitaip nebūtų pripažinusi". Tai liečia Baltijos kraštus. Šią Prancūzijos presi-dento kalbos dalį sovietų agen-tūra Tass savo pareiškime pra-leido.

Belgijos užsienio reikalų mi-nisterija rugsėjo 8 taip rašo dr J. K. Valiūnui:

"Gerbiamas Pirmininke, turiu garbės atsakyti į Jūsų 1975 birželio 30 laišką, adre-suotą Ministeriui Pirmininkui ir liečiantį Lietuvos statusą ry-šium su dokumentais, kurie bus pasirašyti Helsinky Europos saugumo ir bendradarbiavi-mo konferencijos ribose.

Dėl SSSR padėties — aš galių atkreipti Jūsų dėmesį į p. Leonido Brežnevo, SSSR KP CK generalinio sekretoriaus 1971 kovo 30 pateiktą Sovietų Sąjungos komunistų partijos veiklos raporto pastraipą, kur jis vardino sovietų politikos konkrečius uždavinius: "... Laikyti atsiektu pripažini-mą teritorinių pakeitimų, įvykusių Europoj antrojo pasauli-nio karo pasekmėj."

Tuo tarpu SSSR, teįsijungusi į karą tik 1941, Molotovo ir Ribbentropo Maskvoj 1939 rug-piūčio 23 pasirašyto pakto ne-laiko karo meto susitarimu. Priešingai Jūsų nuomonei, tas paktas negali būti SSSR iškelt-as kaip dalis (ESBK) tekstų, kurie nustato naujas sienas ant-rojo pasaulinio karo pasekmėj.

Dėl Belgijos — ji nėra pri-pažinusi SSSR įvykdytos Lie-tuvos aneksijos. Jos dalyvavi-mas ESBK baigiamoj fazėj nie-kuo nekeičia to nusistatymo, nes yra aišku, kad Belgija tegali pripažinti sienos pakeitimą tik jam esant susitarimo vai-sium."

(Elta)

SVARBUS ĮSTATYMO PROJEKTAS

Atstovų rūmų narė Millicent Fenwick, resp. iš NJ, įnešė į atstovų rūmų tarptaut. santy-kių komitetą įstatymo projektą (ne rezoliuciją) H.R. 9466, pa-gal kurį turėtų būti sudaryta nuolatinė kongreso komisija Europos saugumo ir bendradar-biavimo deklaracijų vykdymui, ypač bendradarbiavimui hu-manitariniuose reikaluose sekti. Komisiją sudarytų 11 na-rių: 4 atstovų rūmų nariai (po du iš daugumos ir mažumos partijų), 4 senato nariai (po du iš daugumos ir mažumos parti-jų) ir prezidento paskirti 1 valst. d-to, 1 gynybos d-to ir 1 prekybos d-to atstovai. Komisija turėtų turėti teisę pareikalauti reikalingus asmenis ir pareigū-nus liudyti ir pateikti jai rei-kalingus bet kokius doku-mentus. Komisija apie savo dar-bų rezultatus turėtų periodiškai painformuoti atstovų rūmus ir senatą arba jų narius, kurie to pageidautų.

IR KRIKŠTAS, IR SANTUOKA, IR LAIDOTUVĖS — PRIEŠ TVARKĄ

IŠ LIET. KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS NR. 16

SKREBOTIŠKIS

Po 1969 rugsėjo 8 Marijos Gimimo atleidų Skrebotiškyje į Pasvalio raj. Vykdomyj Komitetą pas rajono pirmininko pavaduotoją Stapulionį buvo iškviesta Skrebotiško parapijos vargoninkė Emilija Kinskaitė. Kadangi per atleidus bažnytinėje procesijoje dalyvavo daug mokslėivių — berniukų ir mergaičių — tai pavaduotojas Stapulionis liepė vargoninkei pasiaiskinti, kas tuos mokslėivius organizavo ir aprenge procesijos drabužiais. Emilijai Kinskaitėi paaiškinus, kad tėvai atsiveda vaikus ir, jiems prašant, ji aprenge mokinius procesijos drabužiais, pavaduotojas Stapulionis aiškino, kad vargoninkė padariusi nusikaltimą ir įsakė neikšti prie vaikų rankų ir nevaikščioti pas žmones.

Direktorė Povilanskienė pasikvietė į mokytojų kambarį penkias mergaites, kurių jau laukė pavaduotojas Stapulionis. Mergaitės, klausinėjamos, ar lankosi pas E. Kinskaitę, nesigynė. Toliau Stapulionis klausinėjo, gal vargoninkė mergaites kviečianti į bažnyčią. Šios atsakė, kad jas į pamaldas vedasi tėveliai. "O jūs neklausykite. Sakykite, kad skauda galvą, ir neikite", — mokė rajono pareigūnas. Paklaustas, kas mokė katekizmo ir giedoti, mergaitės tylėjo. Tada Stapulionis pradėjo gąsdinti, jog išvešias į Pasvalį ir nebeleisias namo. Mažesnės mergaitės pradėjo verksti, o viena paaiškino: "Aš pasakysiu, ką ten veikiame: žiūrime, kaip daromos žvakės, mums leidžia paskambinti pianinu".

Kitą dieną Skrebotiško vargoninkė E. Kinskaitė buvo iškviesta į Pasvalį pas pavaduotoją Stapulionį. Šis vargoninkę išvadino parazitą ir pasiuntė pas prokurorą. Tarybinių įstatymų saugotojas aiškino, kad jau visai nedaug trūksta medžiagos iškelti baudžiamajai bylai už vaikų klaidinimą. Baigęs apklausimą, prokuroras pasiuntė vargoninkę atgal pas Stapulionį, kuris įsakė jai neleisti vaikų į savo kambarį ir neužkalbinti net gavėjų sutikus.

1970 rugsėjo mėnesį vargoninkė E. Kinskaitė buvo iškviesta į Tetervinų apylinkę (Pasvalio raj.). Čia buvo atvykęs rajono pirmininko pavaduotojas Stapulionis ir pakviestas Skrebotiško parapijos bažnytinis komitetas.

Stapulionis pareiškė, jog vargoninkė Kinskaitė ardanti parapijos ramybę ir todėl jai nebe galima puošti altorių ir vargoninkauti. Jis, pavaduotojas, atleidžias Kinskaitę iš vargoninkės pareigų.

Vargoninkė pareiškė, kad ją į darbą priėmė parapijos komitetas, todėl tik jis galįs ją atleisti, jeigu ji esanti kuo nors nusikaltusi. Pavaduotojas Stapulionis perpykęs kaltino, kad vargoninkė klaidinanti vaikus, neklausanti jo draudimų (vargoninkei Stapulionis leido vaikščioti iš namų į bažnyčią ir atgal), rašinėjanti skundus ir juos vežanti į Vilnių. Vargoninkė

atsakė, kad Stapulionis meluoja, nes ji jokių skundų nerašiusi ir nevežusi į Vilnių.

Bažnytinis komitetas kalbėjo, kad vargoninkė jam nenusikaltusi ir jos iš darbo neatleisias. Stapulionis gąsdino, jei vargoninkė nebus atleista, tai rajonas nepatvirtins naujo bažnytinio komiteto sąstato, o jei atleisias, tai galėsia dažyti bažnyčiai stogą ir nutiesti cementinį takelį nuo bažnyčios durų iki šventoriaus.

Bažnytinis komitetas dar keletą kartų buvo iškviestas į rajono Vykdomyj Komitetą. Pats Stapulionis parašė rašto juodraštyje, kad vargoninkė už padarytus nusikaltimus esanti atleidžiama iš darbo. Parapijos komitetas rajono pareigūnų spaudimo neatlaikė ir vargoninkę Kinskaitę iš darbo atleido.

BAGASLAVIŠKIS

1974 rugpjūčio mėn. kažkas parašė į Vilnių partijos komitetui skundą, kad Bagaslaviškio kolūkio šoferis Jonas Chatkevičius ir jo žmona, kolūkio buhalterė, pakrikštijo bažnyčioje vaiką. Sujudo Širvintų rajono pareigūnai ir pradėjo važinėti į Bagaslaviškį — kaip galėjo partiečiai tėvai pakrikštyti savo vaiką. Apie šį "nusikaltimą" surinkti žinias atvažiavo net rajono Vykdomyjo Komiteto pirmininko pavaduotojas. Šantažavimas tęsėsi net du mėnesius. Tėvai buvo priversti net raštu patvirtinti, kad jie tikrai nėra krikštiję savo kūdikio.

-o-

Bagaslaviškio kolūkio šoferis Romualdas Šarmavičius 1974 rugsėjo 9 ruošėsi Gelvonų bažnyčioje priimti moterystės sakramentą. Sužinojęs apie tai kolūkio partinės organizacijos sekretorius Jonas Vasiliauskas nuvyko pas R. Šarmavičių ir reikalavo, kad tuoktųsi be bažnytinių apeigų. Nepaisant visų grasinimų ir pažadų, R. Šarmavičius susituokė bažnyčioje.

PIVAŠIŪNAI

1974 lapkričio mėn. Alytuje mirė pivašūnietis veterinarijos gydytojas Vaclovas Paliokas, 29 m. amžiaus, kandidatas į partiją. Kadangi pats gydytojas buvo tikintis, tai jo tėvai nutarė sūnų laidoti su bažnyčia.

Pas Pivašūnų kleboną A. Alkoviką atvykęs iš rajono partijos atstovas su Mikalavo kolūkio pirmininku reikalavo, kad klebonas V. Palioko nelaidotų.

Klebonas paaiškino, kad velionis eidavo į bažnyčią, priimdavo sakramentus, 1974 liepos 2 priėmė moterystės sakramentą, todėl negalįs atsakyti katalikiškų laidotuvių. Neperkalbėjęs klebono pirmą kartą, atvyko pakartotinai ir uždraudė palydėti mirusį į bažnyčią ir iš bažnyčios į kapines.

Praslinkus kelioms dienoms po laidotuvių, Pivašūnų klebonas susilaukė "svečių" iš rajono. Pareigūnai kaltino kleboną už laidotuves, kibo prie bažnyčios remontų ir visai gąsdino.

KĄ VEIKIA HAMILTONO AUKURAS?

Hamiltono mėgėjų teatras Aukuras, atšventęs savo 25-mečio sukaktį su Edmundo Butrimo 4 veiksmų drama "Tėvų kaltė", pradėjo naujus darbus.

Spalio 4 Aukuras aplankys pirmą kartą Baltimorės lietuvių su plačiai išgarsinta Vytauto Alanto 3 veiksmų komedija "Šiapus už dangos". Ši komedija yra daug kartų suvaidinta Kanadoje ir su dideliu pasisekimu apkeliausi lietuvių kolonijas JAV-bėse. Su šiuo veikalu 1974 Aukuras dalyvavo trečiame dramos festivaly Chicagoje ir laimėjo žymenį kaip iškiliausias teatras. Veikale vaidina šie asmenys: Alfonsas Stanevičius, Marytė Kalvaitienė, Elena Dauguvietytė-Kudabienė, Algis Ulbinas, Liuda Stungevičienė, Kazimieras Bungarda (už savo rolę Chicago festivaly gavęs žymenį), Antanas Laugalys. Režisuoja Elena Dauguvietytė-Kudabienė. Grumuotojas — Stasys Ilgūnas.

Spalio 11, 12, 13 Hamiltone įvyks tautinių šokių ir dainų šventė. Sekmadienį, užbaigimo bankete, Aukuras atliks literatūros ištraukų programą.

tūros ištraukų programą.

Kiekvienais metais Toronte įvyksta daugiakultūrinis tautų festivalis. Paprastai jame dalyvauja dvidešimt tautybių. Lietuviam atstovauja Aukuro grupė. Šiai šventei Aukuras pradėjo ruošti Jurgio Jankaus 3 veiksmų dramą "Peilio asmenimis". Šis veiklas buvo pirmą kartą spausdinamas Darbininko atkarpoje ir 1967 išleistas atskira knyga. Už šį kūrinių Jurgis Jankus 1968 laimėjo Lietuvių Rašytojų Drjos premiją. Ši drama bus suvaidinta Toronto St. Lawrence

Centre lapkričio 23, sekmadienį, 3 val. po pietų lietuvių kalba, o vakare — anglų kalba. Į anglų kalbą veikalą išvertė Ona Čerškutė-Spidell.

Aukuro kolektyvas per 25 metus aktyviai reikšėsi deka neuilstančios ir pasišventusios režisierės — aktorės Elenos Dauguvietytės-Kudabienės. Jai vadovaujant, kolektyvas pasiryžęs ir toliau su tuo pačiu entuziazmu puoselėti mūsų teatro tradicijas ir saugoti, kad rampos šviesos niekada neužgestų.

— K.K.

NAUJOS REZOLIUCIJOS JAV KONGRESE IR JŲ AUTORIAI

Į JAV kongresą jau yra įneštos septynios stiprios rezoliucijos Lietuvos, Latvijos ir Estijos pilnos laisvės ir nepriklausomybės reikalui. Čia jos pateikiamos kartu su jų autoriais: Joshua Eilberg (d.-Pa.) — H. Con. Res. 341; Gus Yatron (d.-Pa.) — H. Con. Res. 347; Henry Helstoski (d.-N.J.) — H. Con. Res. 365;

Alphonzo Bell (r.-Calif.) — H. Con. Res. 368; Frank Annuzio (d.-Ill.) — H. Con. Res. 389; James J. Blanchard (d.-Mich.) — H. Con. Res. 392; James A. Burke (d.-Mass.) — H. Con. Res. 395. Eilė kitų legislatorių yra pažadėję pasekti suminėtais.

Būtų tikslu, kad visi lietuviai parašytų vieno ar poros sakinių padėkos laiškūčius tiem legislatoriam. Laiškūčiai galėtų būti maždaug tokio turinio: "Dear Mr. (kongresmano pavardė): I thank you kindly for your House Concurrent Resolution, that you introduced recently, that calls for freedom for Lithuania and the other two Baltic States. Sincerely, (parašas)." Kongresmanam laiškui adresuotini: The Honorable (kongresmano vardas ir pavardė), House Office Building, Washington, D.C. 20515.

Visi geros valios lietuviai kviečiami kontaktuoti abu savo senatorius ir savo kongresmaną naujų rezoliucijų įnešimo reikalui. Kaip tai atlikti? Visą medžiagą tuo klausimu galima gauti rašant: Rezoliucijom Remti Komitetas, Post Office Box 75893, Los Angeles, California 90075. Čia gaunama ir medžiaga akcijai už tų rezoliucijų pravedimą JAV kongrese.

RRK

— JAV LB Michigano, Ohio ir Vidurio Vakarų apygardų bei šias apygardas sudarančių apylinkių ir atskirai veikiančių apylinkių pirmininkų suvažiavimas įvyks Padėkos dienos savaitgalį, lapkričio 29-30 Chicagoje, Jaunimo Centre. Ši sritinė LB-nės suvažiavimą kviečia JAV LB krašto valdyba, globoja LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba. Suvažiavimo pirmoji diena skiriama apylinkių bei apygardų įvairiems bendruomeniniams klausimams, o antrąją dieną įvyks platesnio masto simpoziumas visuomeninėm problemom gvildinti.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spaivotus ir paprastus. Gilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilio, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Re to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai; Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — imptuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsikite ir įstikinsite!

LIETUVIŲ R.C. SUSIVIENIJIMAS pigiai, greitai, lietuviškojo dvasioj patarnauja apdraudamas gyvybės netekimo ar ligos atveju. Duoda paskolas su žemu procentu, moka dividendus apsidraudusiem. Kreiptis: direktorius Bronius Bobelis, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. MI 7-6637.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų valanda, šeštad. 4-5 val WEVD 1330 AM ir 97.9 FM: Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N. Y. 11364. Tel. 212) 229-9134.

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 ir FM 101.7 sekmad. 1-1:30. S. Mikus, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, MASS. — WHIL 1430 ir FM 107.9, sekmad. 11-12 val. P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. JU 6-7209.

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe, "JIB HAARPFLEGE-LOTION" — patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp, splitting ends, strengthening hair root growth, and restoring natural hair color. Using JIB you will never be bald or grey 100%. Listed in Pharmacy Red-E-Blue-Book. JIB Medicine Ltg. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P.

J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650. Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill: 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J, 2557 W. 69th St.; 50th Ave. & 14th St. Cicero ir 1640 W. 47th St. Chicago; 2923 N. Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave.

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:

Specialios nuolaidos:

LĖKTUVAI
VIESBUCIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAI įdomių vietų
lankymas
TRAUKINIAI

INDIVIDAMS
(ekskursiniais bilietais)

GRUPĖMS
JAUNIMUI
SEIMOMS

DRĄSI MOKSLININKĖ

National Geographic žurnalo spalio numeryje pirmuoju straipsniu eina, kaip žurnalo redakcija pristato, drąsios mokslininkės ir jos vyro fotografo rečiausių žemėje beždžionių kasdieninio gyvenimo kronika. Ta drąsioji mokslininkė tai Birutė (žurnalas vartoja e su tašku) Galdikas-Brindamour. Birutė yra Californijos universiteto antropologijos doktorantė. Su savo vyru Rod Brindamour, gavę kelių mokslinių įstaigų finansinę paramą, Borneo saloje, Indonezijoje, stebi ir studijuoja jau benykstančių orangutangų gyvenimą natūraliomis sąlygomis.

Birutė Galdikaitė-Brindamour

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$10.00. Single Copy 20 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS. Prenumerata metams \$10.00. Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy savo nuostata. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Jie laukia mūsų pagalbos

Kai sėdime savo gražuose, patogiai įrengtuose namuose, sunku net suprasti, kad kitur žmonės skursta, skursta ir mūsų broliai lietuviai.

Paprastai esame linkę skurstančius kaltinti neveiklumu, tinginiavimu, bet tai per drąsu. Gali būti ir veiklūs ir darbštūs, bet gali jų duris vargas remti. Susidaro tokios sąlygos, kad būtina kito pagalba.

Nusikėlime į Vokietiją. Kraštas turtingas, pilna visokių darbų, bet ir ten yra lietuvių, kurie vargsta. Jūs palietė ligos, senatvė. Ir kas jiems padės, jei ne mes.

Lenkijoje, Suvalkų trikampyje, gyvena nemaža lietuvių. Ir ten yra vargstančių šeimų. Ten žemelė skurdi, mažos pajamos, o pragyventi reikia. Taip ir ten daug lietuvių laukia, kad būtų suteikta pagalba ir sumažintas jų vargas.

Visi žinome, kas dedasi pavergtoje Lietuvoje ir kaip gyvena ištremti į Sibirį. Kiek ten vargo, kiek ten skurdo! Jie žiūri į tą kraštą, iš kurio ateina siuntiniai ir kita pagalba.

Daug kas siunčia siuntinius į Lietuvą, į Sibirį savo giminėm, bet ten yra tokių, kurie neturi giminių Amerikoje. Kas gi juos prisimins ir parems vargę?

Šią pagalbą suteikia Balfas, tos magiškos šešios raidės, tas Bendras Amerikos Lietuvių Fondas. Įsikūrė jis antrojo pasaulinio karo metu. Atrodė, kad greitai baigs savo darbą, kad pasaulyje bus taika ir teisybė, ir niekas lietuvių neskriaus. Bet nei taikos, nei teisybės iki šiol nėra, o nuoskaudų ir vargo pilna. Lietuvių žaidimų niekas neužgėdė, priešingai, dar jas padidino. Svetimieji jų negydydys, tik mes patys galime padėti vienas kitam, kad vargas būtų lengvesnis, kad ir tolimiausioje šalyje galėtų pasiguosti lietuvišku dosnumu, artimo meile ir budrumu.

Balfas spalio mėnesį skelbia savo vайų. Visur renkamos aukos, kad būtų papildyti visi Balfu aruodai. Tos aukos ne vienam pabosta, bet ką padarysi, taip yra. Daug kas šiame krašte laikosi iš privačios iniciatyvos ir iš aukų. Ir mūsų Balfas yra toks. Jis kasmet renka aukas, kasmet jas ir išsiunčia į visas pasaulio šalis. Balfui reikia labai daug pinigų. Kai tų aukų bus daugiau, tai ir jo veikla bus didesnė, efektingesnė. Jis daug geriau galės pasiekti vargstančius lietuvius.

Tad visi prisiminkime savo vargstančius brolius, prisiminkime su gilia meile ir dideliu dosnumu. Tegu nelieta nė vieno, kuris neaukotų Balfui. Juk dauguma buvo irgi vargė ir susilaukė pagalbos iš kitų. Juk Vokietijoje buvo pabėgėliai tremtiniai, ir Balfas juos rėmė. Dabar tie pabėgėliai gyvena turtingai ir ištaigiai, turi namus, žemės sklypus, vasarnamius, po du, tris automobilius, važinėja po visą pasaulį, pasinaudami liuksusniais patogumais. Tegu ir jie prisimena tuos, kurie gyvena kitose sąlygose ir kuriems reikia padėti.

-o-

New Yorke kadaise veikė Balfu centras. Jo centrinė įstaiga daug pagelbėjo vietos skyriui, savaime suko visą šalpos reikalą ir skatino patį vайų. Dabar, kai Balfu centras yra persikėlęs Chicagon, New Yorko 100-tajam skyriui tenka gerokai pasitempti ir savo veiklą pagyventi. Toji Balfu veikla čia yra mažoka. Lėtai sukasi visi vajai, sunkiai renkamos aukos. Ir tų aukų surenkama mažoka.

Labai norėtysiu, kad ir šio skyriaus ir kitų Balfu skyrių veikla būtų kiek galima gyvesnė, kad jie savo vajaus metu pasiektų kiekvieno lietuvių namus. O visi lietuviai prašomi kuo dosniausiai aukoti, nes šalpos darbas yra vienas iš kilniausių darbų.

Italijoje, Šv. Damijono tėvų pranciškonų iniciatyva, 1966 rugsėjo mėn. buvo surengta maldinga trijų dienų kelionė per Umbrijos Apeninų kalnus su Šv. Pranciškaus abitu, kurį jis dėvėjo savo paskutinėje kelionėje 1226. Grįžus Asyziun, Šv. Damijono vienuolyne, kur Šv. Pranciškus sukūrė "Saulės giesmę", įvyko specialios pamaldos, kurių metu buvo įteikta tarptautinė premija kompozitoriui Nicolini už gražiausią kompoziciją šios giesmės tekstui.

Šį rudenį sukanka 750 metų nuo to laiko, kai buvo sukurta Šv. Pranciškaus "Saulės giesmė". Ji buvo pirmas literatūrinis triumfas italų kalba, o žmonėms — naujas šventojo idealo sekimas.

Pirmosios devynios eilutės yra sukurios Šv. Damijono klarišių vienuolyno sode, Asyzių. Pranciškus giedoją vien tik apie gamtos grožybę. Jis nematė nei kančios, nei mirties. Tačiau pa-

Vitražas Kennebunkporto pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Jis vaizduoja Šv. Pranciškaus saulės giesmę. Vitražą sukūrė dail. V. K. Jonynas.

"SAULĖS GIESMEI" 750 METŲ

BENVENUTAS
RAMANAUSKAS, OFM

lapinė šventasis pridėjo vyskupo ir miesto vyriausybės susitaikymo strofą. Jis pakilo į aukščiausios moralinės grožybės kontempliaciją: atleidimą dėl Dievo meilės... Pridėjo ir strofą apie mirtį, "nuo kurios nė vienas gyvenantis žmogus negali pabėgti" (Spec. perf. 123).

Poetas Dantė savo "Dieviškojo komedijoj" rašo

Dantė buvo perskaitęs Tomo Celano ir Šv. Bonaventūros parašytas Asyziečio biografijas. Su poetišku nuojautimu jis pastebėjo, kad senoji Asyžiaus pavadinimo forma buvo "Ascesi", reiškianti "Aš pakilau". Rojaus XI giesmėj apie Pranciškų jis taip

rašė: "Tenai, kur skardis leidžias ir atvangi/ pakalnę, gimė saulė palaimi/ taip, kaip jinai užgimsta kartais Gange./ Nors ir vadinasi ta vieta rami/ Asyzius, bet kiti teisingai daro, saulėtekio jai vardą duodami" (Rojus, XI, 52-A. Churgino vertimas)

"I mano lūpas naują giesmę įdėjo..."

Šv. Pranciškų Asyzių pasaulis vadina Dievo dainium. Tačiau Alvernos kalnas jame paliko garbingo kentėjimo ant kryžiaus žymes — žaizdas ant rankų, kojų ir šonė. Jis giedoją dingą giesmę puikiai sėsei saulei, bet rekolekcijas laikė tamsioj oloj; jis šlovino sesės ugnies linksmumą, bet ypač nuoširdžiai sveikino speigą su sniegu; jis buvo mandagus broliui vilkiui, bet "broliui asilui", kaip jis vadino savo kūną, buvo šiurkštus; lyriškai žavėjosi motinos žemės žiedų bei vaisių gausingumu, bet giedoją: "Tegarbi-na Tave, o Viešpatie, sesuo mirtis mūsų kūniškoji".

Skaitykim jo sukurą "Saulės giesmę". Su meile jis apgiedoją ir vėją, ir ugnį, ir vandenį, ir saulę, ir debes. Kvietė giedoti ir vaikus, ir paukščius, ir nusidėjėlius. Jie buvo pasaulio išgelbėjimo dainiai. Psalmininko pranašystė išsipildė: "I mano lūpas naują giesmę įdėjo, giesmę Dievui pagarbinti" (Ps 39, 4).

Šv. Pranciškaus giesmė, to žmogaus, kuris nieko neturėjo ir viską paveldėjo (2 Kor 6, 10), Umbrijos miestus padarė aidinčius "neturto valdovės" sužieduotųjų varpais!

Pasaulis jam buvo pilnas įkvėpimo

Pranciškus iš prigimties buvo linksmas jaunuolis, taip rašo jo biografai. Jo linksmumas iš esmės skyrėsi nuo daugelio kitų žmonių linksmumo. Jis juokėsi, kadangi niekuo nesirūpino ir neturėjo baimės. Jis buvo toks tikras Dievo meile, kad niekada nemanė, jog vilko, ar saračeno kario, ar tamsios lindynės plėšiko širdyje būtų tūnojusi neapykanta. Jis dainavo, nes jo širdis buvo rami iki pat gelmių.

Kada Pranciškus numetė šalin savo tėvo brangų apsiaustą ir išbarstė pinigų, tada jis apsiliko džiaugsmo drabužiu, kad sunki našta palengvėtų. Evangelijos žodžiais tariant: "Mano jungas švelnus, mano našta lengva" (Mt 11, 30).

Kristaus meilės misiją jis išreiškė poezijoje. Jo džiaugsmas buvo kilniausias, kokį tik žmo-

giška siela galėjo suprasti.

Šv. Pranciškus nebuvo nei Šv. Augustinas — angeliškasis filosofas, nei Šv. Tomas Akvinielis — angeliškasis daktaras, nei Šv. Bonaventūra — serafiškusis daktaras. Pranciškus buvo metaforų mistikas, šventų palyginių poetas. Jam amžinasis Žodis buvo skirtas muzikai. Jis buvo lyrinis poetas. Pasaulis jam buvo pilnas įkvėpimo sodas.

Jis buvo tas genijus, tas gamtininkas, kuris Dievo tvarinius panaudojo kaip muzikas savo instrumentą giesmei pritarti. Muzika liejosi iš jo sielos per tvartinį. Tvartiniai tartum psalmino Pranciškui savo balsus, iš kurių jis meistriškai pasidirdino didžiulius vargonus, kuriais ir palydėjo savo padėkos giesmę.

"Kas gi yra tie Dievo tarnai, jei ne jo dainiai, kurių pareiga yra nešti žmonių širdis arčiau prie Dievo ir jas pripildyti dvasiniu džiaugsmu?" (Spec. perf. 100) — sako Pranciškus savo broliam.

Pranciškau, eikim šlovinti Viešpaties!

Savo asketinėse pratybose ir mistiniuose išgyvenimuose Pranciškus jau buvo suradęs Kūrėjo pėdsakus ir jais gana toli nusekė. Jo širdyje atbudo kažkoks nerimas, ir jis panoro giedoti.

Kai jis dieną matė saulę ar naktį stebėjo mėnulį ir žvaigždes su debesėlių procesijom, kai per Subiaco kalnus klausėsi audringo vėjo su lietaus muzika, kai žavėjosi gėlių žiedais, atsigręžusiais į ryto aušrą, ar girdėjo paukščių giesmę žydrijo padangėj, visa tai jam priminė kvietimą, panašų į psalmininko: "Pranciškau, eikim šlovinti Viešpaties, kuris mus sutvėrė!"

Alvernos kalne gavęs aukščiausios meilės liudijimą — stigmas, tvirtčiausiai buvo įsitikinęs, kad dieviškąją meilę turėtų jausti ne tik žmonės ir kiti gyvūnai, bet ir visa gamta. Todėl jis ragino ir kvietė šlovinti Viešpatį kalnus, medžius, vandenį — visą tvarinį.

Kai 1225 vasarą ligotas ir aklas, skausmų surakintas, gulėjo lūšnelėj Šv. Damijono sode ir maldavo Viešpatį pagalbos, iš aukštybių jis išgirdo balsą: "Brolau, visa tai pernešk kantariai! Tik pagalvok apie užmokes-tį, kuris tavęs laukia danguj!" (Spec. perf. 119).

(nukelta į 4 psl.)

OKUPUOTOS LIETUVOS

MOKYKLOJ (1940-1970)

(Tęsa iš praeito nr.)

Visokių nuotykių papasakoja mokytojai, kai jiems reikdavo rinkti balsus. Šeštadienį prieš rinkimus pamokos pasibaigdavo ankščiau ir prasidėdavo didysis pasiruošimas, o vakare šokiai. Rinkimai paprastai būdavo gavėnios metu, o sribai tyčia šokdavo, pabrėždami, kad nepaiso gavėnios. Vienos mokytojos šoki grietiai atsisakydavo, o kitos nusileisdavo. Tai buvo pirmieji prisitaikymo žingsniai.

Seštą valandą ryto išvažiavome rinkti balsų, — pasakoją mokytoja N. — Važiavome trise: sribas, vežikas ir aš. Žmonės dar miegojo. Belsdavome į duris, kėlėme iš miego, kad greičiau pabalotuoti. Ar kas balsuodavo ar ne, buvo įsakytą visus atšymėti "taip". Vienuose namuose radome lovoje ligonį senuką.

Balsuok, tėvuk! Ikišk šituos balsus į urną, — kišdamas į ligonio rankas biuletenius, kalbėjo sribas.

Atstok, pikta dvasia — matai, kad mirsiu, o tu nori, kad šėtonui dušią parduociau.

Senukui pradėjo aiškinti, kad balsavimas yra būtinas, be to, tai didelė garbė.

Tai gi, sako, kad nuo šėto-

no galima tik rožančium apsiginti, — su šiais žodžiais senukas iš po pagalvio išsitraukė rožančių ir pradėjo žegnoti sribą, sakydamas:

— Atsitrauk, šėtone!

Sribas nusikeikė ir paliko senuką ramybėje. Važiavome toliau. Kai ką aplankydavome, kai ką praleisdavome, o balsai visi atsidūrė urnoje. Šarašuose mirgėjo žodeliai "taip".

-o-

Telšių Taikomosios dailės technikumio dėstytoja Lazinskaitė buvo atleista iš darbo vien už tai, kad padėjo išdekoruoti bažnyčią.

Ar nesigaili, kad turėjai dėl bažnyčios nukentėti? — kažkas paklausė.

Nesigailiu, — atsakė mokytoja. — Nors ir dar kartą reiktų nukentėti, bažnyčiai padėti neatsisakysčiau.

-o-

N. vidurinėje mokykloje vizitavo partijos komitetas ir švietimo skyrius. Į geografijos pamoką apsilankę pareigūnai atidžiai sekė pamoką. Po to vizitatoriai pareiškė:

Jūs, mokytoja, labai gerai vedate pamoką — mums patiko. Tačiau jūsų pamokoje nebuvo

antireliginio elemento. Tai didelis jūsų darbo minusas — žiūrėkite, kad ištaisytumėte.

Ką bendro turi ateizmas su geografija? — paklausė nustebusi mokytoja. Vizitatoriai geografę išvadino atsilikėle ir pranešė švietimo skyriui, kuris įpareigojo mokyklos inspektorių nuolat tikrinti šios mokytojos pamokas.

Ir vėl nebuvo antireliginio momento, — priekaištavo apsilankęs inspektorius. — Kiek man dar teks lankytis jūsų pamokose?

Lankykitės nors ir kasdien, — atsakė mokytoja, — aš vis tiek antireligiškai nekabėsiu.

-o-

Kaltinimų vidurinė mokyklos mokytoji Lazdauskui liepė paruošti ateistinę temą.

Šito iš manęs nesulauksite, — pareiškė tikintis mokytojas. — Nors ir iš darbo išmesite, bet ateistinio pranešimo neuošiu ir neskaitysiu.

Mokytojas iš darbo buvo atleistas. Turėdamas išlaikyti didelę šeimą — aštuonis vaikus, mokytojas dirbo fizinį darbą. Tik po kelių metų gavo pamokų saugausiųjų vidurinėje mokykloje.

-o-

Klasių auklėtojai turi duoti ataskaitą švietimo skyriui, kiek kurioje klasėje yra pionierių ir komjaunuolių.

Molėtų rajone Skudutiškio aštuonmetėje mokykloje šiuo

klasių mokytojai buvo pašlyje. Tikintys tėvai griežtai priešinosi ir neleido vaikams stoti į dieviškas organizacijas.

Direktorius užsipuolė pieninės vedėjo ir apylinkės pirminko dukras:

Jūs abi turite stoti į komjaunimą.

Mes nenorime ir nestosime.

Jūsų noro niekas nežinrės. Jei nestosite į komjaunimą, atleisime iš mokyklos, — gąsdino direktorė Jackelevičiūtė.

Mergaitės visą dieną išstovėjo mokytojų kambaryje. Kitą dieną viskas kartojosi iš naujo, tačiau mokinės laikėsi tvirtai.

Marš namo, ir daugiau mokykloje nesirodykite, — užriko direktorė. Mergaitės verkdamos sugrįžo į namus.

Po dviejų savaičių mokinėms buvo leista sugrįžti į mokyklą, bet teroras tęsėsi.

Stokite į komjaunimą, nes vėl išvargsime iš mokyklos ir daugiau nepriimsime.

Mergaitės ir vėl buvo savaitei išvargtos iš mokyklos — "apsigalvojimui". Jas užjautė ne tik mokslo draugai, bet net kai kurių mokytojų veiduose matėsi užjaučiantis palankumas.

Praslinkus savaitei, metodai pasikeitė: bauginimų ėmėsi rajono partijos atstovai.

Jei nestosite į komjaunimą, atleisime jūsų tėvus iš darbo, neprileisime prie egzaminų, neišduosime charakteristikos, —

rėkavo valdžios pareigūnai. Mergaitės, visą dieną išstovėjusios mokytojų kambaryje, anketų nepildė. Protestuodama prieš šį smurtą, per Velykas visa klasė organizuotai nuėjo į bažnyčią.

Na, davatkos, buvote bažnyčioje, — šaukė direktorė Jackelevičiūtė ir mokytojas Tropikas.

Buvome, — atsakė visi mokiniai chorui.

Pasiimkite knygas ir eikite namo. Rytą visi ateikite su tėvais, — įsakė direktorė. Atėję tėvai gynė savo vaikus.

Kas jus padarė tokiomis nesukalbamomis? — šaukė direktorė anoms mergaitėms.

Ogi jūsų prievarta mus užgrūdino. Veltui, direktore, vargate, mes vis vien į komjaunimą nestosime.

Direktorė, nesitverdama pykčiu, išbėgo iš mokytojų kambario, o abi mergaitės nuėjo į gegužines pamaldas. Prievarta buvo nugalėta.

-o-

Telšių Taikomosios dailės technikumio dėstytojas Burzinskas, atėjęs po egzaminų į bendrąją, trečiojo kurso moksleivėms pareiškė, kad jos egzaminus išlaikiusias tik trejetui ir todėl visos negausiančios stipendijos.

Jeigu stosite į komjaunimą, egzaminus leisime perlaikyti. Duodu jums tris valandas apsigalvoti.

Dvi mokinės anketas užpildė. Po to paaiškėjo, kad visos egzaminus buvo išlaikiusias ketvertais, o mokytojas Burzinskas melavo, norėdamas klasa padauginti komjaunuolių skaičių.

Trečiojo kurso moksleivė Marytė pasikvietė į mokytojų kambarį ir gąsdindami vertė stoti į komjaunimą. Mergaitė apalpo, ir greitoji pagalba nuvežė į ligoninę.

Jei tu stotum į komjaunimą, stotų ir kitos mergaitės. Jos nestoja dėl to, kad tu kurse turi autoritetą, — kalbėjo mokytojai studentėi N. — Jei nestosi į komjaunimą, tave sukursime per egzaminus, ir negausi diplomo. O jei ir gausi diplomą, tai darbo negausi.

Studentė meldėsi ir pasiryžo viską iškentėti, bet prievartai nepasiduoti.

Pasiaiškinink raštu, kodėl nestoji į komjaunimą, — įsakė mokslo dalies vedėjas J.

Mergaitė parašė: "Tarybinė Konstitucija visiems piliečiams — partiniams ir nepartiniams — duoda teisę į mokslą ir į darbą. Kodėl jūs, mokytojai, mane verčiate stoti į komjaunimą ir gąsdinate, kad negausiant diplomo ir darbo. Aš, nebūdama komjaunuolė, sugebu gerai dirbti ir mokyti".

Pedagogų posėdyje, apsvačius mergaitės pasiaiškinimą, nutarta trims mėnesiams nubraukti stipendiją. Mergaitė

(nukelta į 5 psl.)

“SAULĖS GIESMEI” 750 METŲ

(atkelta iš 3 psl.)

Tomas Celanas rašo: “Kaip kartą trys jaunikaičiai įmesti į ugnies krosnį, kvietė dangaus kūnus ir visus tvarinius giedoti Kūrėjo garbę, taip panašiai ir šis vyras (Pranciškus), Dievo dvasios pripildytas, ragino nepailsti, šlovinti, garbinti ir girti Viešpatį visus tvarinius” (1 C 80).

Senojo Testamento trijų jaunikaičių ugnies krosnyje giedotą giesmę Pranciškus nuostabiai atkūrė savo kančios krosnyje.

Jis buvo panašus į sužeistą lakštingalą, norinčią užbaigti pradėtą giesmę. Iš jo širdies išsiveržė šlovės ir padėkos giesmė: “Aukščiausias visagali, geras Viešpatie, Tavo yra giesmės, garbė ir didybė ir kiekvienas palaiminimas...”

Jis giedodavo, kad visą pasaulį galėtų paveikti Dievo šlovei... Turi melstis sesė saulė, brolis vėjas, sesutės žvaigždės ir žemė motina, net ir broliai vandenys ir sesė ugnis. Ir net mirtis, ta baisioji mirtis, tokia ištikima savo pareigom ir niekada nesivėlinanti, atsiskyrimo valandų Pranciškaus pavadinta seserim, — ir ji turi garbinti gailestingąjį Dievą.

Saulės ir ugnies meilė

Šv. Pranciškus ypatingai mylėjo saulę ir ugnį. Jis sakė: “Kai rytą pateka saulė, visi žmonės turi šlovinti Dievą, kuris ją mūsų naudai sutvėrė, kadangi ji mum dovanoja dienos šviesą; vakare gi, kai ateina naktis, visi žmonės turi šlovinti sesę ugnį, kadangi jos pagalba mes pasigaminam daug gėrybių. Ir taip mes privalom šiuose ir visuose kituose tvariniuose, su kuriais kasdien susiduriame, šlovinti Kūrėją...” (Spec. perf. 118). Saulė jam buvo iš visų tvarinių gražiausia, ir jis laikė ją geriausiu palyginimu Dievui, nes ir Šventraštyje Dievas yra pavadintas “Teisingumo Saule” (Mal 4,2).

Pranciškaus sukurtoji “Saulės giesmė” buvo paskutinioji jo gyvenimo saulėlydžio meilės malda savo Viešpačiui.

Pagonių pasaulis mylėjo tik tvarinius ir su tokia meile, kuri visiškai buvo įsiaknijusi jaunuose. Senojo Testamento pasaulis mylėjo Dievą, tačiau mylėjo jį vergiškai. Krikščionių pasaulis prieš šv. Pranciškų mylėjo Dievą su kūdikiškai užtektina meile, bet užtat apleido tvarinius ir baiminosi jų, kaip kokios pagundos.

Pagrįstai popiežius Pijus XI savo enciklikoj (1926) 700 metų šv. Pranciškaus mirties jubiliejais proga pasakė: “... tokia meilė, jei tik neperžengia ribų, nėra peiktina, ‘nes ne kas kita, kaip tik toji pat Dievo meilė lenkė jį mylėti tuos daiktus, nes žinojo juos turint vieną ir tą pačią pradžią, kaip ir jis, nes matė juose pasireiškiant Dievo gerumą, nes pagal įspautus daiktus pėdsakus visur susekdavo mylimąjį, iš viso darėsi laiptus, kuriais pasiekiamas jo sostas’” (2 C C 165).

“Saulės giesmė” meno pasaulyje

Pirmą kartą “Saulės giesmė” lietuvių literatūroje pasirodė 1926 “Šv. Pranciškaus Asyžiečio” knygoje, kurią iš vokiečių k. išvertė kun. J. Bikinas. Jos autorius — danų rašytojas J. Joergensen. Veikalas buvo išspausdintas “Naujojo Romuvoj”. (Jis pateikiamas skirium.)

1954 buvo išleista dr. A. Macceinos stambi knyga apie šv. Pranciškų, pavadinta “Saulės giesmė”, meniškai apipavidalinta T. Valiaus aplanku. Tą knygą recenzuodamas, kun. J. Vaišnoras, MIC, rašė “... Jau pats

knygos pavadinimas — “Saulės Giesmė” — rodo, kad autorius ima šv. Pranciškų patį kaip nuolatinę giesmę Tvėrėjui, kaip žmogų, kuris savo buitį pašventė Viešpaties garbei, kuris pasaulyje apsiėmė kaip giesmininkas ir jautėsi esąs pašauktas kviešti viso pasaulio tvarinius giedoti galybių Dievui, patsai duodamas pavyzdį savo Saulės Giesmėje kaip visatos tvarinių atstovas, tarsi pasaulio tvarinių choro dirigentas”.

“La Muse française” 1926 samprotavo: “Šv. Pranciškus Asyžietis 700 metų mirties sukaktuvių dieną (spalio 4) turi būti paskelbtas pranciškų poetų patronu. Pagrindas — šventasis, atsitolinęs nuo pasaulio, ekstazės metu giedodavo himnus pranciškų kalba. Kaip vaikas iš Provence kilusios motinos ir tėvo, daug kartų, kaip gelumbės pirklio, keliavusio po Prancižiją, šventasis taip įgudo pranciškų kalboje, kad galėjo ją kalbėti ir rašyti. Pranciškų kalba jam buvo poezijos kalba, lotynų — maldos, o italų — kasdieninė kalba”.

Muzikas Di Miro Graziani yra pagaminęs “Saulės giesmės” ilgo grojimo plokštelę italų kalba.

1971 Asyžių buvo susuktas filmas “Fratello sole, sorella luna” — Sesė saulė, brolis mėnuo; apie šv. Pranciškaus gyvenimą. Režisavo italas Franco Zeffirelli; pagrindinis aktorius buvo anglas G. Faulkner. Tai muzikinis, melodingas filmas. Šv. Pranciškus ir jo broliai retkarčiais apgieda saulę, mėnulį, žvaigždes... Protarpiais filmo vaizdai girdisi šv. Pranciškaus “Taikos maldos” žodžiai: “Viešpatie, padaryk mane savo taikos įrankiu...” Filmą buvo

rodomas New Yorko mieste, Coronet kino teatre, 1973.

Menininkė A. Tamošaitienė, iš Kingston, Ont., Canada, 1957 išaudė gražų kilimą “Saulės giesmė”, kuris puošia pranciškų vienuolyną Kennebunkport, Me. Į kilimo centrą į jaudė šv. Pranciškų, virš jo galvos saulę, apšviečiančią šventojo aureolę. Kilime aiškiai matyti lietuviška sodyba, koplyčia, medžiai, gėlės, paukščiai, o po kojom — plaukiančios žuvys vandenynėse.

1967 vasarą Kennebunkport, Me., buvo pašventinta naujoji pranciškų koplyčia, kur altoriaus dešinėje yra didelis — nuo lubų iki grindų — V. Jonyno vitražas “Saulės giesmė”, vaizduojas šv. Pranciškų atsilakpusį, ištiesusį rankas į saulę, žvaigždes, mėnulį ir giedantį padėkos giesmę Kūrėjui. Padangėje — trys balandžiai, žemėje — tulpės, o vandeny — žuvis.

Romų pranciškonai italų jaunimui 1953 buvo išleidę sieninį kalendorių, iliustruotą su “Saulės giesmės” tekstais bei paskirais šv. Pranciškaus paveikslais. Gi lietuviai pranciškonai Amerikoje minėto kalendoriaus paveikslais 1954 iliustravo šv. Pranciškaus Varpelio žurnalo viršelius net per 12 numerių.

Amerikos pranciškų misijų brolia šiais metais išleido dailių kišenių 12 lapų kalendorėlį, pavadintą “1975 tvarinių giesmė — Šventųjų Metų kalendorius”. Kiekvienas lapas spalvotai iliustruotas “Saulės giesmės” strofomis su pritaikytais šv. Pranciškaus paveikslėliais.

Milano pranciškų meno instituto Angelicum aikštėje 1925 skulptoriaus G. Gastiglioni buvo sukurtas didingas fontanas “Saulės giesmės” 700 metų jubiliejaus proga. Padarytas iš tašyto granito; turi aštuonkampio išvaizdą; aukščio — iki žmogaus juosmens. Prie fontano stovi šv. Pranciškus, žmogaus

Dalyvavę pranciškų suvažiavime Kennebunkporte.
Nuotr. Tėv. J. Bacevičiaus, OFM.

ūgio, padarytas iš bronzos. Su visu savo nuolankumu, kiek atsirėmęs ir pasilenkęs į fontaną, pakėlęs dešinę ranką, jis atidžiai žiūri į priešais tūpinčius balandžius ir į trykstantį vandenį, porindamas gražius “Saulės giesmės” žodžius: “Tegarbina Tave, o Viešpatie, broliai vandens, kurie labai naudingi, ramūs, ir gaivina, ir skaidūs”. Šis tekstas aplink ratą virš fontano yra iškaltas itališkai graniute. Vidury po šiuo tekstu yra pranciškų ordino simbolis su įrašu “Pax et Bonum” — Taika ir Gerovė.

Vokiečių menininkė Edelhardschlegel 1964 pavaizdavo šv. Pranciškų cemento reljefe. Šiuo savo darbu — ji pagavo vidinį šventojo charakterį.

Ši šventojo figūra yra nuostabiai įspūdinga. Jo laikysena — grakšti, tačiau neišdidi. Jis stovi tiesus, su pakeltomis rankomis, atviras ir nusižeminęs prieš Dievą, po Kristaus kryžium.

Rankos nepaprastai didelės. Tuo išreiškiama ėmimas ir davimas. Pranciškus yra pasiurošęs viską — grožį ir džiaugsmą, kančią ir skausmą — priminti iš Dievo rankos ir pasiūlyti Dievui dirbti jo žemiškojo karalystėje. Jis stovi tarp regimo pasaulio kūrinių — savo brolių ir sesių — ir spindi nuo saulės didžiojo grožybės. Nuo mėnulio ir žvaigždžių vaizdai šviečia; nuo vėjo ir debesų pramokę paklusti ir tylėti; nuo vandens — nuolankus, puikus, skaidus ir tyras; nuo ugnies — pajėgus ir tvirtas; nuo maitintojos motinos žemės — visada linksmas ir su sesės saulės šypsniu. Jis garbina Viešpatį su jo kūriniams — savo broliais ir seserimis. Visi kūriniai jam tampa laiptais į Dievą.

Jis gieda: “Tegarbina Tave, o Viešpatie, sesuo mirtis mūsų kūniškoji!” Mirties baimės dau-

giau jame nebėra. Jam mirtis negali padaryti nieko blogo, kadangi jis stovi po išganymo ir prisikėlimo ženklų.

Pranciškus meldžiasi pusaklis. “Saulės giesmę” giedodamas, jis negali pasidžiaugti visatos grožybėmis. Jis dabar tik iš vidaus mato Dievą giliau, šviesiau, plačiau ir pilnu žvilgsniu.

Menininkės kūrinys savo forma ir medžiaga yra pranciškoniškas, nes paprastas ir patrauklus.

Giedodamas sutiko mirtį

Pranciškus sukūrė savo “Saulės giesmę” gulėdamas ant šiaudinio čiužinio, suspaustas ir prislėgtas kančios, beveik 50 metų prieš Dantės gimimą.

Mokslininkai nesutaria, kada, kur ir kaip ji buvo sukurta. Patikimi šaltiniai tvirtina, kad šv. Damijono sodas 1225 įkvėpė jam tą giesmę, kada laikinai jis buvo prisiglaudęs ir svečiavosi vyskupo rūmuose ir Porciunkulės vienuolyne. Atrodė, kad jo gyvenimas geso su ta giesme; jis giedodamas sutiko mirtį — “Mortem cantando suscepit” (2 C 214).

Paminklinis įrašas sienoje

Nuo neatmenamų laikų tam įvykiui priminti šv. Damijono sode yra pastatyta bronzinė šventojo statula, o sienoje akmenyje išrašyta ir “Saulės giesmė” lotynų ir italų kalbomis.

Tai yra vienintelis šv. Pranciškaus kūrinys, parašytas senovės italų kalba. Svarbus ir kalbiniu požiūriu, nes liudija tą laikotarpį, kada liaudinė italų kalba skyrėsi nuo lotyniškosios. Tokia kalba parašyti veik visi Pranciškaus raštai. Tik vėliau raštingieji pranciškonai jo raštus išvertė į lotynų kalbą, kuri, bent rašomoji, buvo laikoma oficialia klasišine kalba.

RUOŠIAMASI TARPTAUTINIAM EUCCHARISTINIAM KONGRESUI

Eucharistinis kongresas yra dvasininkų ir pasauliečių religinių suvažiavimas švč. Sakramentui iškilmingai pagarbinti, religinei nuotaikai pakelti, tikėjimui sustiprinti, uždegti didesnei Dievo ir artimo meilei. Eucharistiniai kongresai būna tautiniai, organizuojami pavienio krašto tikinčiųjų, ir tarptautiniai, kada suvažiuoja įvairių kraštų tikintieji.

Pirmasis tarptautinis eucharistinis kongresas įvyko 1874 Avignone, Prancūzijoje. Iki šiol buvo 40 tokių kongresų. Keturiadesimt pirmas tarptautinis kongresas bus ateinančiais metais rugpjūčio 1-8 Philadelphiaj, kur yra JAV nepriklausomybės 200 metų sukakties minėjimo centras. Tai antras toks kongresas šiame krašte. Pirmasis buvo 1926 Mundelein (Chicagoj), Ill.

Kongresan suvažiavus žmonės iš įvairių pasaulio kraštų. Atskiri kraštai ar tautybės dalyvaus bendrose pamaldose ir atskirose programose. Dešimtį paskutinių kongresų lietuviai dalyvaavo gana gerai organizuoti. Ypač gerai organizuoti buvo Rio de Janeiro, Muencheno ir Melbourne kongresuose. Įvyksiančiame kongrese lietuviai jau dabar ruošiasi dar gausiau ir dar iškilmingiau dalyvauti. Jau dirba lietuvių sekcijos komitetas

Philadelphiaj, kuriam vadovauja kun. Kazimieras Pugevičius. Planuojama savaitės įvykių programa. Komitetui talkina Lietuvių Kunigų Vienybė, o ji globoja vyskupas Vincentas Brizgys.

Kongreso tema — Eucharistija ir žmonijos alkis. Tema svarbi ir opi. Juk trečdalis žmonijos badauja. Trečdalis pasaulio yra kovingų ateistų galioj, kur tikėjimas persekiojamas. Žmogaus siela alksta Dievo, alksta tiesos, alksta laisvės ir teisingumo, alksta meilės ir taikos. Eucharistinio kongreso dalyviai šauksis Dievo pagalbos ir ieškos būdų tam alkui nugalėti. Žmonijos svarbiuosius klausimus svarstys paskaitose, seminaruose, simpoziumuose. Parodos, koncertai ir parada bus įpinti į kongreso programą.

Lietuviam būtina tame kongrese gausiai dalyvauti ir gerai jam pasiruošti. Svarbu ne tik gelbėti badaujantį žmogų, bet ir atnaujinti bei sustiprinti tikėjimą. Svarbu iškelti mūsų tėvynės ir tautos reikalus. Mūsų tauta yra dvasiškai marinama. Mes alkstam teisingumo ir taikos sau ir tėvynei. Viso pasaulio lietuviai kongrese jungsis maldos. Visa tai duos drąsos kelti balsą už tikėjimo laisvę, o taip pat ir už Lietuvos laisvę, už lietuvių bės išlaikymą ir lietuvių su-

BAŽNYČIOS TARNYBOJE

— Lietuvių Katalikų Bendrija, kurios valdyba šią vasarą buvo išrinkta Romoj, posėdžiavo Chicagoj rugsėjo 13 ir pareigom pasiskirstė taip: tituliarinis pirm. — vysk. Vincentas Brizgys, vykdomasis pirm. — Pranas Povilaitis, vicepirm. — prel. Juozas Tadauskas, vicepirm. organizaciniam ryšiam — Kazimieras Kleiva, vicepirm. planavimui — dr. Vytautas Vygantas, vicepirm. jaunimo reikalams — Linas Sidrys, sekr. — Aldona Zailskaitė, išd. — dr. Juozas Jerome. Planavimo komisijos nariai: kun. dr. Vytautas Bagdanavičius, MIC, Agnė Kižienė ir dr. Juozas Sungaila.

— Šv. Juozapo lietuvių parapija S. Chicagoj spalio 19 mini 75 metų gyvavimo sukaktį. Klebonas kun. Juozas Gilbert praneša, kad iškilnių dieną iškilmingom koncelebracinėm mišiom vadovaus Chicagojos augziliaras vysk. W.E. Mc Manus. Koncelebrantai bus kleb. kun. J. Gilbert, kun. P. Činikas, MIC, kun. J. Malin, kun. P. Paurazas. Pamokslą pasakys kun. P. Činikas, MIC.

— Kun. Vyta Memėnas, Šv. Marijos parapijos klebonas, Mokana, Ill., ir Will-Minnoka dekanato dekanas, perrinktas Joliet vyskupijos kunigų senato prezidentu 1975-76 terminui. Joliet vyskupijos senatas susideda iš 20 kunigų.

— Šv. Kryžiaus ligoninė Chicagoj, ilgai planavusi dviejų naujų projektų galimumus, žada tuoj pradėti naujus priestatus — automobiliams pastatyti didelį garažą ir greitosios pagalbos teikimo skyrių. Statyba atsieis artai keturių milijonų dolerių ir tęsis nuo 14 iki 16 mėnesių.

— Italų kalba dienraštis “Abruzzosette” liepos 24 įdėjo Domenico de Napoli ilgą straipsnį apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką, paminėdamas 1972 metų Lietuvos katalikų memorandumą Brežnevui ir Jungtinėm Tautom. (E)

— Kun. Vitas Šimanskis, MIC, rugsėjo 3 Aušros Vartų bažnyčioj Avellanedo, Buenos Aires, atšventė 25 metų kunigystės jubiliejų. Arkivysk. Fr. Aragone jį išventino į kunigus 1950 rugsėjo 3 toj pačioj Aušros Vartų bažnyčioj. Tai pirmas marijonas kunigas, išventintas Argentinoj. Jubilatas gimė 1921 rugpjūčio 28 Peteliškių kaime. Lankė Veiverių pradžios mokyklą ir progimnaziją. Iš Mariampolės gimnazijos įstojo į marijonų vienuoliją. Teologiją karo metu pradėjo Romoj, o baigė Argentinoj. Visą laiką darbavosi Argentinos lietuvių tarpe.

— Kun. Jonas Petrauskas, MIC, buvo paskirtas Marianapolio, Thompson, Conn., aukštesniosios mokyklos direktorium vietoj prieš tai šešerius metus vadovavusio kun. Donaldo Petraičio, MIC, kuris Romoj buvo išrinktas marijonų vyriausio vadovo pavaduotoju.

— Lietuvių katalikų komitetas Venecueloj netrukus išleis 1975 m. “Venecuelos lietuvių žinyną”. Žinynei medžiagą renka ir redaguoja Juozas Kukanauza.

artėjimą. Kongresas duoda mum progos supažindinti kitataučius su mūsų praeitimi ir dabartimi. O kad visa tai būtų galima tinkamai atlikti, reikia įvairių spaudinių, gerai organizuotos ir įspūdingos programos.

Profesorius dr. Vytautas Vardys rašo knygą apie tikėjimo padėtį Lietuvoj. Bus atspausdintos Lietuvos Bažnyčios Kronikos vienoj knygoj angliškai. Reikalingi aštuonių dienų mišių, maldų bei giesmių tekstai. Rengiamas koncertas ir paroda. Lietuvių sekcijos komitetas yra numatęs, kad visiem tiem darbam suorganizuoti ir įvykdyti reikalinga apie 75.000 dolerių. Todėl

(nukelta į 9 psl.)

ŠV. PRANCIŠKAUS ASYŽIEČIO SESERS SAULĖS ARBA SUTVĖRIMŲ GIESMĖ

**Aukščiausias visagali, geras Viešpatie,
Tavo yr giesmės, garbė ir didybė
ir kiekvienas palaiminimas.
Viskas iš Tavęs prasideda,
ir žmonės nėr verti Tavęs minėti.**

**Tegarbina Tave, o Viešpatie, visi tavieji sutvėrimai,
Ypač puikioji sesė saulė,
Kurį dieną ir mus tu apšviesi;
Jinai graži ir, spindėdama didžiu spindėjimu,
Mums atneša, Aukščiausias, Tavo vaizdą.**

**Tegarbina Tave, o Viešpatie, brolis mėnuo ir žvaigždynai;
Danguj Tu jiems teiki puošnumą, grožį ir šviesumą.**

**Tegarbina Tave, o Viešpatie, brolis vėjas,
Erdvės, debesys, giedra ir oro atmainos,
Per kurias Tu savo kūriniams teiki gyvastingumą.**

**Tegarbina Tave, o Viešpatie, broliai vandens,
Kurie labai naudingi, ramūs, ir gaivina, ir skaidūs.**

**Tegarbina Tave, o Viešpatie, sesė ugnis,
Ja Tu šviesi nakties tamsybę,
Jinai graži, džiaugsminga, ir stipri, galinga.**

**Tegarbina Tave, o Viešpatie, sesė žemė motina,
Kuri mus valdo ir maitina
ir augina visokį vaisių, ir žiedus spalvinguosius,
ir žolę.**

**Tegarbina Tave, o Viešpatie, kurs Tavosios meilės
padedamas atleidžia
ir ištvėria sunkius mėginimus ir kančią.
Palaiminti, kurie išlaiko taiką,
Jie bus Tavo, o Aukščiausias, vainikuoti.**

**Tegarbina Tave, o Viešpatie, sesuo mirtis mūsų kūniškoji,
Nuo kurios nė viens gyvenantis žmogus negal
pabėgti.
Vargas tiems, kurie numirs nusidėjimuose mirtin-
guose.**

**Palaiminti, kurie nebeiškrysta iš Švenčiausių Tavo
norų kello,
ir jiems mirtis antroji blogo negalės atnešti.**

**Pagarbinkit ir šlovinkite Viešpatį, ir būkite Jam dėkingi,
ir tarnaukite Jam su didžiu nusidėjimu.**

Vertė Stasys Santvaras

Artimo meilės tarnyboj

Šių metų ruduo Balso darbininkam bus ypatingas, nes kartu su kasmetinio vjaus rūpesčiais ateina ir Balso seimas. Tai aukščiausias mūsų organizacijos sprendimo organas, kurį sudaro Balso skyrių rinkti atstovai. Praeity seimai turėjo įvairių uždavinių. Peržvelgus tų seimų darbotvarkes, matomi Balso tuometiniai rūpesčiai ir uždaviniai.

New Yorke 1947 įvykęs Balso seimas daugiausia svarstė apie maisto ir drabužių siuntimą ir nukentėjusią nuo karo Vokietiją, kurioj laikinę pastogę rado tūkstančiai mūsų tautiečių. Kiti du seimai — 1949 Philadelphiaj ir 1951 New Yorke — svarstė imigracijos pagreitimo ir tremtinių įkurdinimo problemas. Detroito seimas 1956 planavo, kaip išplėsti šalpą už geležinės uždangos. 1964 seimas New Yorke kreipė didesnę dėmesį į Pietų Amerikos lietuvių šalpą. 1969 seimas Chicagoj

svarstė palikimų ir siuntinių į pavergtą tėvynę klausimus.

Paskutinis seimas Clevelande turėjo rūpestį, kaip atstatyti Balfą teisiškai, padidinti solidarumą ir darną. Šie uždaviniai seimui puikiai pavyko, bendras darbas nesustojo, plačiosios visuomenės pasitikėjimas nesumažėjo. Balso darbai sėkmingai vyksta toliau.

Šiais, 1975, metais įvykstančio 18-tojo seimo uždaviniai apims skyrių veiklos stiprinimą, veiklos metodų perplanavimą, įstatų patobulinimą. Sustiprintas bendradarbiavimas su tarptautinėmis šalpos organizacijomis leidžia naujomis akimis pažvelgti į naujųjų pabėgėlių, lietuvių disidentų, iš Lietuvos pasitraukusių, rūpesčius.

Keičiasi metų laikai. Po vasaros ateina ruduo, po žiemos — pavasaris. Tačiau nesikeičia Balso uždaviniai, nemažėja pa-

galbos reikalingų tautiečių pasymai.

Nuo praėjusio seimo netekom eilės savo veikėjų. Nebėra mūsų tarpe garbės pirmininko prel. Juozo B. Končiaus, nebeturim Leonardo Šimučio. Liūdim dėl jų pasitraukimo, dėl mūsų darbuotojų skaičiaus susilpnėjimo, tačiau veiklos nemanom mažinti. Labdara ir šalpa toliau jungia lietuvių į vieningą darbą. Palaikysim rezistencinę dvasią pavergtų tėvynė, neužmiršim Sibire kenčiančių, ištiesim pagalbos ranką per mūsų laukus, per spygliuotų vielų užvaras, paspausim brolišką dešinę Lenkijos lietuviams.

Brolių ašaros, kančios ir sunkumai mūsų visus šaukia į visų pažūrų lietuvių meilės veiklą. Praėjusių 30-ties metų Balso veiklos rezultatai mus įkvepia, dar labiau sutvirtina mūsų pasiryžimą mažinti savo brolių vargus ir negandą, nežiūrint, kur jie begyventų.

Tad, visi mieli Balso darbuotojai, visi aukotojai ir aukų rinkėjai, pirmyn į naują darbo vagą!

Marija Rudienė
Balso centro valdybos
pirmininkė

ir mokymo dalies vedėjas Jauniškis. 1957-58 m. m. mokiniams pagąsdinti iš mokyklos buvo pašalinta X klasės mokinė M. Sidoravičiūtė. Šitaip pasielgti mokyklos vadovybei patarė Kauno rajono partijos sekretorius Strelcovas. Tik po didelių pastangų M. Sidoravičiūtei buvo leista užbaigti vidurinę mokyklą.

Štai ką praktikoje reiškia tarybinės Konstitucijos 124 str. — "mokykla atskirta nuo bažnyčios"!

Žalčio sonata

OKUPUOTOS LIETUVOS MOKYKLOJ

(atkelta iš 3 psl.)

kurį laiką gyveno pusbadžiu. Paskui žmonės, sužinoję jos sunkią būklę, pradėjo remti. Po trijų mėnesių ji vėl gavo stipendiją ir buvo palikta ramybėje.

-o-

Klaipėdos vidurinėje mokykloje I klasės mokinį R. prievarta įrašė į spalukus. Vaikas pradėjo verksti:

— Aš pirma tėvelio pasiklausiu. Jei jis leis, tada galėsite įrašyti į spalukus.

— Tu tėveliui nesakyk, kad esi spalukas, jis nieko nežinos ir nebars.

— Tėvelis mane myli, ir aš jam viską pasakau. Ko jis nenori, to aš ir nedarau.

Rytojaus dieną vaikas pasakė, kad jį iš spalukų išbrauktų, nes tėveliui spalukai nepatinka. Mokytoja buvo priversta vaiką iš spalukų išbraukti.

-o-

Skuodo rajono Šatės vidurinės mokyklos mokinį Kušleikį mokytojas Macijauskas nusivedė į mokytojų kambarį ir, įbrukęs į rankas plunksnakotį, vertė užpildyti anketa, kad būtų į komjaunimą. Vaikas ištruko ir verdamas parbėgo namo. Tėvas, nuvykęs į mokyklą, apgynė savo vaiką.

— Tai jau pasiskundei tam seniui, — kalbėjo mokytojas Kušleikiui. — Nors jis tau ir tėvas, bet tokio senio gali neklausyti.

— Ar jums patiktų, jei kas mokytytų jūsų vaikus jūsų neklausyti, — atsiakino mokinys.

Mokytoja Benetienė ilgai vargino VI klasės mokinį K., kad šis būtų į pionierius. Negalėdama paveikti mokinio, mokytoja iškvietė jo motiną.

— Aš esu religinga, savo sūnų mokau poterių, veduos į bažnyčią, todėl niekada nesutiksiu, kad mano vaikas būtų pionierius. Savo vaiko sielos velniui neužrašysiu. Manęs šiuo reikalu daugiau į mokyklą nekviestite, — išrėžė drąsi moteris.

-o-

Kulautuvos vidurinėje mokykloje verbavimas į komjaunimą suaktyvėjo, kai mokyklai pradėjo vadovauti direktorius Stropus

APIE JŪRĄ, VASARĄ IR VĖJĄ

4

PAULIUS JURKUS

Eini pro naują vienuolyno koplyčią. Prie sienos auga vešlios gėlės. Jų dideli ir keisti žiedai visada pagauna praeivio akį. Net sustoji pasigrožėti. Ir koks spalvų turtingumas, kokie jų tonai, pustoniai, kokia harmonija! Nukeli akis šalia tako ir matai kitokias gėles. Čia yra akmenų krūva, aplinkui auga laukinės gėlės. Jos nepavydi pirmosiom, nes ir jos gražios ir patrauklios.

Prie koplyčios kampo yra didelė cementinė atrama. Pakeli akis, pažiūrėdamas, ką ji remia. Ugi didelę pastogę, kur pakabintas varpas. Tas varpas niekada neskamba. Pakabintas tik dekoracijai. Ir labai puošia šį kampą.

Įsuki į taką, kuris eina per mišką į laivelių namą. Takas išbertas smulkiais, juodais akmenėliais. Eini tiesiai į miško gilumą ir čia sustoji pasigrožėti. Koks medžių tankumas. Dešinėje yra tiesiog nepraeinama tankmynė. Ten gyvena tik kiškiai, voverės ir paukščiai. Bet ir ten esame pralindę ir toli toli nuėję. Ten radom keistą, didelę pušį, kuri buvo taip šakota, kad galėjai į ją įsilipti ir lyg

kokioje kėdėje sėdėti, skaityti laikraščius.

Nepaprastas išpūdis, atvykus iš miesto kamsaties. Čia pajunti gamtos gaivalą ir jos tirštą kvapą. Kvepia paparciai, kažkokios žolės, pušys.

Toliau prie tako randi beržus. Jie prasiskverbė per visas tankmes ir atsistojo prie tako, kad pradžiugintų praeivius. Čia visi sulaiko savo žingsnius. Fotografai tuoj fotografuoja. Tuos beržus piešė ir visi praelėję dailininkai. Beržai turi kažką, kad praeiti negali, jų neužkalbinės, neprisiminės anos dainos — Ko liūdi berželi, ko liūdi.

Už berželių greitai atrandi ilgą ir platų lieptą, geriau pasakius — tiltuką, kuris per pelkes nuveda į laivų namelį. Dešinėje yra prieplaukos tiltas. Kai vanduo pakyla, čia galima atplaukti, išlipti į krantą. Atoslūgio metu čia yra tik dumbblas.

Kadaise šis laivų namukas buvo gražus, iš visų šonų buvo stiklai, buvo durys, galėjai įeiti į vidų, galėjai net vakaroti prie pat vandens. Bet namuką už-

plūdo visokie perėjūnai, buvo net ugnį susikūrę ant grindų. Išlaužė jie duris, kad galėtų įeiti ir naktį miegoti. Teko taip išimti visus langus ir palikti tik stulpus ir stogą.

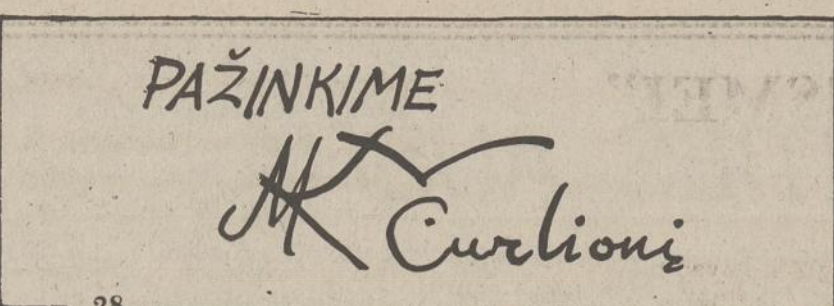
Čia yra labai gražūs vaizdai į jūros pusę. Vakarinėje saulėje matai upę, kuri yra drauge ir jūros įlanka. Kai pakyla jūros vanduo, jis eina kanalais, šakojasi į šonus. Pilna visur vandens. Atoslūgio metu vanduo pasitraukia iš visų šoninių kanalų ir lieka tik upės vagoje.

Vandenyje atsispindi anapus esą viešbučiai, jachtų klubai, žvejų prieplaukos. Ramiu mirguliuoja vanduo, sujudintas praplaukiančių laivų, laivelų. Žuvėdros praskrenda ramiai, nutopia ant laivo stiebų, ant šono. Jos mėgsta vakarinę saulę, mėgsta nutūpti kur nors aukštai ant smaigalio. Jom čia priklauso visa erdvė, pajūris, uostas ir visi laivai.

Pasisveikins su pajūrio gražiu vaizdu, vėl grįžti atgal. Dabar jau nebeeini tuo pačiu taku, bet pasuki į dešinę per krūmus. Patenki į laukinės gamtos glėbį. Po lietaus nė nemėgink skverbtis per krūmus, nes būsi visas šlapias.

Išilindęs į krūmus, jau nieko nematai. Girdi tik paukščių praplaukiančią motorinę valtį.

Išsilaisvinęs iš krūmų, šokinėji per kelmus, per raitytas

28

ŽALČIO SONATA

Sonata nr. 3 — Žalčio sonata, sukurta 1908 tempera dažais ant popieriaus, kaip ir visos jo kitos sonatos. Pirmiausia mus stebina, kodėl žalčio sonata. Kodėl jis sustojo prie tos temos? Jūrą jis matė, pergyveno pavasarį, vasarą, turėjo išpūdžių ir vaizdų, tai apie juos buvo lengviau kalbėti ir lengviau sonatose pavaizduoti. Žaltys yra lyg abstraktinė tema.

Žalčių motyvas sutinkamas lietuvių tautosakoje, pasakose. Žinome, kad žalčiai senovės Lietuvoje buvo labai gerbiami, namuose laikomi. Su jais buvo surišta daug burtų. Sutinkamas žaltys ir Šv. Rašte. Tai gudrumo ir išminties simbolis. Bet drauge žaltys yra ir blogio bei pikto simbolis. Velnias, pasiverkęs žalčiu, sugundė Ievą rojuje.

Ciurlionis mėgo Šv. Raštą, dažnai jį skaitė, mėgo mistiką, simboliką, įžiūrėjo gėrio ir blogio kovą visatoje. Tai ir įgalino jį susitelkti ties šiuo motyvu.

Žaltys yra pagrindinė sonatos tema. Žaltys eina per visas keturias dalis. Tai gudrus žaltys, siekiant dar didesnio gudrumo, bet drauge jis ir blogi skleidžia. Priešais šią temą pastatoma antroji tema — šviesa, saulės peizažas. Tas šviesos motyvas prasižvelgia visur ir stelbia blogio motyvą.

Allegro

Pažvelgę į šį paveikslą, žalčio kaip ir nematome. Dominuoja kolonos, medžių eilės, vandenys. Prasiveržia šviesa ir sudaro mistinę nuotaiką. To ir reikia, kad žaltys galėtų įsikverbti į pasaulį ir jame gyventi. Jis nenori būti pastebėtas. Tai būdinga žalčiui — pasislėpti ir įsitvirtinti, kad jam visi tarnautų.

Pirmasis žalčio motyvas parodytas dešinėje aukštai. Ten yra pievelė, ir joje rangosi žaltys. Atrodo lyg koks upelis, net neįtariamas, o vis dėlto jis žaltys. Antrasis motyvas — pats didžiulis ir gudrusis žaltys rangosi pro kalną. (Jo uodega iškilusi horizonte šalia kalno.) Paskui eina per kolonas ir atrodo kaip koks Amerikos greitkelis. Žalčio galva yra pačiame paveiklo centre. Ir ji taip su-

lieta su gretimais piešiniu, kad nebūtų ryški. Bet ji vis tiek pastebima. Ir tas žaltys gudriu ir šurpiu žvilgsniu stebi didelę visatą ir kažką planuoja.

O visata aplinkui labai didelė. Į kairę nuo žalčio matome šviesius pasaulius. Matome du kalniukus ir du medžius. Šis motyvas paveiksle net 4 kartus pasikartoja. Tai šviesa ir gėris. Vienoje vietoje, ties paveiklo viduriu dešinėje, tą motyvą matome uždėtą už geležinių vartų. Ten gėris kenčia, ten tamsioji karalystė.

To fantastinio pasaulio pirmame plane žemai matome savotiškus mūrus ir tris angas. Tie mūrai užsibaigia lyg kokie laiptai. Ant jų auga medžiai ir nusitęsia į tolį, į kitą kalną. Šalia angų yra įbrėžti ornamentai. Tai saulės ženklai. Jie primena senovės Egipto ženklus, kai buvo garbinama saulė.

Trijų angų motyvas kartojasi paveiklo centre šalia žalčio, tik čia nebėra tų saulės ornamentų.

Iš pirmojo plano pro debesis kyla stambios kolonos, kurios laiko antrojo planą. Ten matome kitą sudėtingą pasaulį. Čia kolonos laiko iškilusios žaltį. Toluomoje prie kalno matome šventyklą, o viršum šventyklos — saulę. Tai saulės šventykla, gėrio šventykla, kai čia pat raitosi žaltys — blogis. Už šventyklos — kalnas, ant kalno dega aukuras.

Viršuje matome spindinčius šviesius vandenius. Tas šviesus fonas pasikartoja net tris kartus. Čia viršuje matome šviesų peizažą — du medelius ir du kalnus. Viršutinė medžių linija irgi pakartojama tris kartus. (p.j.)

— Dail. Vytautas Virkau, Chicago, Ill., dalyvavo septintojo tarptautinėje knygženklių parodoje, kuri kas dveji metai rengiama Lenkijoje, Malborko (Marienburg) pily. Šiemet buvo susilaukta 77 dalyvių iš 14 kraštų. Parodoj taip pat dalyvavo ir 13 lietuvių dailininkų iš okupuotos Lietuvos. Garbės medalius laimėjo kaunietis grafikė Gražina Didelytė ir vilnietis tapytojas Stasys Eidrigevičius.

Atsiųsta paminėti

Bronius Budriūnas — TU VILNIUJ PASILIK, VALDOVE. Kantata Gedimino sostinės 650 metų jubiliejui. Mišriam chorui, basbaritonui ir deklamatoriui. Libretas Kazio Bradano. Kantatos parašymą ir išleidimą finansavo prel. Juozas A. Karalius, 1975. Leidinį platina Liet. Kat. Religinė Šalpa. 32 psl. Kaina 2 dol.

Šią kantatą plačiau paminėjo Juozas Stankūnas savo straipsniu "Naują kantatą pasitinkant" Darbininko 38 numery.

Aleksandras Radžius — BAL-TAS MĖNULIO MIESTAS. Eilėraščiai. Čikaga 1975. Išleido Mykolas Morkūnas. Viršelį ir vinjetes piešė Danguolė Stončiūtė. 72 psl. Kaina 3 dol.

Autorius — astronominės tematikos poetas, 1961 pasirodęs su eilėraščių rinkiniu Paukščių takas. Anksčiau (1948) Rimo Gludučio slapyvardžiu buvo rodesis su poemėle vaikams Žiogio Šokliuko smuikelis. Jam pavyksta į "šaltą" astronomiją įlieti šilimos. Jis girdi, kaip ošia žvaigždės, ir jaučia, kaip "širdis visatoj plaka".

Naujasis jo eilėraščių rinkinys suskirstytas į šiuos keturis skyrius: Aldebarano daina, Žiemkenčių giminė, Akmuo atvėrė angą, Atidavė vasara vaisių.

Iš tradicinio eilėlavimo perėjęs į laisvesnį, A. Radžius nepasimeta. Lieka nuosaikus. Nuosaikumas jaučiamas jo visoj kūrybinėje išraiškoj.

Vienas iš eilėraščių, būdingiausių šiam poetui, yra "Kometos eiseną":

Amžinybės profilis liepsnoje
ryškėja,
visatos siela artinasi į mane.
Tokie lengučiai žingsniai: atėjo
ir nuėjo,

pažaidus dabartim ties saule ir
žeme.

O vėjas glosto jos palaidus
plaukus,
lyg fontanas trykšta tolimon
šviesa.

Atėjo ir nuėjo ir, mūsų
nepalaukus,
pranyko, kaip rasa.

Štai ir laisviau sueiliuota
"Evoliucija" (paskutinioji dalis:

Atėjau
per chaosą, ugnį ir sprogimą,
per akmenį ir žolę,
per ląstelių audinį
ir Tavo išpažinimą.
Atėjau išsivaduoti
iš trijų dimensijų
ir būti Tavoje,
Omega.

Šioje vietoje. Anksčiau ji buvo prie gimnazijos aikštėje. Tėn buvo blogiau, aikštė ją atidengė ir išryškino visus jos trūkumus. Dabar miške ji sava. Vieni prie jos prieina, paskaito įrašą, pagarbiai prisimena senus laikus. Tai pagarbai išreikšti čia visada rasi gėlių. Vienos čia auga, o kitas padeda praeiviams.

Vėl patenki į platų taką ir staiga pamatai berželius. Jie mažesni, nei anksčiau sutikti. Ir tokie gražūs, tokie draugiški. Ties berželiais baigiasi visas miškas ir prasideda pieva. Žolė didelė, didelė. Neišlaikai, imi ir įbrendi į žolę, kad pajustum visą malonumą. Esi gamtoje, pačiam jos gražume. Braukai ranka tas aukštas, dideles žoles. Nežinai nė jų vardų, bet jas palieti savo delnu.

Nori visa pasiimti iš gamtos, už visą tą laiką, kai nematai tu jos. Atsikvepi giliai ir jauti, koks švarus oras.

Ir visa tai gali rasti čia, prie tų krantų, prie akmenų, kurie apaugę kerpėmis, ant kurių nusidraiko kvepiančios jūros žolės.

Dabar jau esi atlikęs pasisveikinimo kelionę. Patikrinai visą inventorių, kurį palikai praeitą vasarą. Viskas rasta tvarkoje. Gali pradėti atostogauti.

Taip ir nueini tiesiai prie didžiojo vasarnamio. Nueini pas žmones.

(Bus daugiau)

ATEITIES AUŠRA

Straipsnius, korespondencijas, laikraščius bei kitas įdomybes siųskite:
"Ateities Aušra", 29-32 Beach Channel Dr., Far Rockaway, N.Y. 11691

Redaguoja: Rasa Razgaitienė — Tel. (212) 327-2019

65 METŲ JUBILIEJUS

Sekmadienį, rugp. 24, i Michigano valstiją Dainavos link automobiliais, traukiniais, lėktuvais ir autobusais keliavo trys šimtai su viršum ateitininkų i jubiliejinę stovyklą. Per vartus beveik visą dieną be sustojimo važiavo moksleiviai, studentai ir sendraugiai.

Didžiausia dienos dalis buvo praleista užsiregistruojant, išsi-pakuojant ir statant palapines. Pati stovyklavietė atrodė pasirušusi priimti mūsų didelę grupę. Buvo išstatytos trys didelės palapinės: dvi studentam ir viena didžiulei, kuri pajėgė visus kartu vienoj vietoj sutalpinti ir tarnavo kaip paskaitų salė. Valgymui buvom suskirstyti i dvi dalis: studentai pietaudavo Baltuose Rūmuose, o sendraugiai ir moksleiviai valgyklą.

ATIDARYMAS

Šiek tiek apsitvarkę ir jau pasisveikinę su pažįstamais, vakarop rinkomės i palapinę stovyklos atidaryti. Ten dr. P. Kisielius, At-kų Federacijos vadas, tarė atidarymo žodį, sveikindamas visus susirinkusius i 65-tų ateitininkijos metų jubiliejinę stovyklą. Su ryžtu ir optimizmu jis mum priminė, kad negalim būti pasyvūs, bet turim drąsiai įsijungti i gyvenimą, jame dirbti ir kovoti kaip krikščionys. Šimonyngai apsisprendę tai daryti, savo pavyzdžiu turim vesti kitus, tuo pačiu ir save tobulindami ir ugdydami. Studentas Kęstutis Šeštokas, MAS CV-bos pirmininkas, nu-brėžė, ko siekiama ir ko laukiama iš šios stovyklos. Kalbėdamas nuoširdžiai ir atvirai ir i-terpdamas humoro, jis mum nusakė, ko jis asmeniškai tikisi iš šios stovyklos: kad jis ieškos idėjų turtų, kuriuos kiti pajėgia duoti. Ar mes pasirinksim tą patį kelią ir stengsimės pasisemti naujų minčių bei jų duoti, priklausys nuo mūsų asmeniško apsisprendimo.

Buvo pristatyta ir gausi stovyklos vadovybė. Viršininkai — V. Kleiza ir J. Pabedinskas. Komendantai: sendraugiai — P. Narutis, studentų — A. Razgaitis, moksleivių — R. Kuliavas. Seniūnai — R. Obalis, R. Urbonaitė, D. Narutytė, L. Kuliavas. Informacijos vadovė — E. Pakštaitė. Ūkio reikalų vedėjai — J. Mikaila ir P. Baltakis. Administratorius — P. Stončius. Tvarkos administratorius — J. Nakas. Įždininkas — S. Jankauskas. Reikmenų teikėjas — J. Dunčia. Vakarinį programų vadovas — K. Keblys. Sporto vadovas — V. Klionys. Vartų sargyba — And. Razgaitis.

Susipažinimo vakaras vyko Baltuose Rūmuose. Ten su akordeono palyda vyko šokiai. Tie, kurių po ilgus kelionės dar neviliojo kojų trepsenimas, pasiliko lauke dar pakalbėti, pasidalinti išpučiais. Vakaras baigėsi trumpu susikauptimu ir giesme "Kaip grįžtančius namo paukščius".

PIRMADIENIS

Pirmadienio rytas gal ir išaušo, bet niekas jo nematė per užsirtūstinusius dangaus debesis. Tačiau gera nuotaika nugali viską, ir stovyklautojai geram ūpe susirinko klausytis paskaitų. Prieš pirmąją paskaitą žodį tarė buvęs AF vadas dr. J. Pikūnas, kuris, atsižvelgdamas i orą, mum priminė, kad audra gali sujudinti ne tik gamtą, bet ir žmones. Tad mus skatino aktyviai klausytis, naudojant visas galias.

Kun. Stasys Yla kalbėjo tema "Ateitininkų misija penkių di-

mensijų perspektyvoj". Jis nuo ateitininkijos pradžios iki dabarties svarstė organizacijos misijos suvokimą ir dimensijas, kuriose ji tą misiją vykde. Ateitininkai, kilę spontaniškai, turėjo, kaip variklį, krikščionišką humanizmą. Jų misija buvo tyli kova, be kraujo, prieš neigiamas apraiškas.

Žengiant toliau istorijos taku, persimetame vis daugiau i kultūrą, o vėliau ir i politinę veiklą. Tačiau po Palangos konferencijos aktyvi politika išjungta, ir organizacija apsisotja prie penkių dimensijų.

Karas paliko ateitininkus be didžiųjų vadų ir juos suskaldė i dvi dalis. Persikūrę Amerikoje, pagal kun. Ylą, ateitininkai jau nebeatgavo kultūrinės iniciatyvos. Bene didžiausias smūgis at-kų vieningumui buvo Fronto Bičiulių ir Krikščionių Demokratų kova pritraukimui jaunesnės kartos ateitininkų. Jau 1960 jautėsi organizacijoj didelė krizė. Nepaprasta konferencija 1963 buvo tas reikiamas "persilaužimas iš politinio pamišimo".

Mūsų organizacijos dabartis nebuvo prelegento per šviečiausiai apibūdinta. Nors matyti iš praeities, kad veikla ir misija penkių dimensijų visuomėj yra užbrėžta, iškristalizuota ir išbandyta, tačiau vis tiek kryptama prie bendrinių organizacijų, kur dimensijos mažėja. Nors kai kurie at-kai dar išsiskiria savo veikla, dauguma jau iš visuomenės nebeišsiskiria, nes trūksta smegenų tresto, nėra koordinuojančių jėgų, ir žmonės nebeinspiruojami kūrybai.

Koreferentas Saulius Kuprys mus ragino žiūrėti i misiją vertybių gradacijos, atsižvelgiant i tautinį auklėjimą. Jis siūlė uždavinį, kad keistume iš-eivijos dabartinę tautybės sąvoką. Taip pat kad ragintume ir sudarytume progą atitrūkusiem grįžti i at-kų organizaciją.

Po paskaitos buvo klausimai ir pasidalinimas minčių bei nuomonių. Prieš pietus dar įvyko mišios, kurias aukėjo monsinjoras A. Bačkis iš Romos.

I palapinę rinkomės pusę po keturių pasiklausyti studento Sauliaus Gimniaus paskaitos "Vyskupo M. Valančiaus mostas ir dinamika, ruošiant tautą ateičiai". Nors trukdė perkūnija ir palapinių savininkai turėjo išdumti miegmaišius gelbėjant juos nuo paskendimo, kol. Girmius savo įdomią paskaitą su pertraukomis varė ligi galo. Jis teigė, kad vysk. Valančius buvo Lietuvai svarbiausias 19-to amžiaus asmuo. Sąžiningai vykdydamas savo pareigas iš gilaus religinio įsitikinimo, jis nesiblašė ir ne-krypo nuo savo tikslų.

Kadangi jo pagrindiniai pagalbininkai buvo kunigai, jis ėmėsi sudaryti jų stiprų bran-

duolį. Naudodamas griežtą drausmę ir tvarką, jis reikalavo, kad jie daugiau apsišviestų, rašytų ir keltų savo lygį.

Paskaitininkas teigė, kad, nors vysk. Valančius buvo palankus lenkam, vis dėlto jis savo planus vykdė. Gyvendamas savo dabarty, jis padarė daug daugiau ateičiai negu koks svajotojas.

Paskaitai pasibaigus, nusukubėjom vakarieniauti. Nors teko stovėti ilgose eilėse belaukiant maisto, kai priėjom, skaniai gavom valgyti. Bet, jei kas iš studentų norėjo pakartoti, reikėjo kalnu keliauti i valgyklą, nebent koks drąsuolis sugėbė eilę antrą sykį pro šeimininkes praslinkti. Tačiau jos turėjo nepaprastai geras atmintis. Tad daug kas laikėsi dietų...

Vakare įvyko susipažinimas su moksleivių ateitininkų sąjunga. K. Šeštokas pranešė apie sąjungos stovį ir centro valdybos nuveiktus darbus bei dienos rūpesčius. Kun. K. Pugevičius apibūdino Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybą, jos prasmę, atliktus darbus ir ateities uždavinius ryšium su eucharistiniu kongresu. Nors prelegento balsas buvo stiprus, tačiau ir jis trumpai kapituliuavo gamtai, kuri neleido jam prabilti. Kol lietūs apsiraminio, jis pats pravedė keletą dainų!

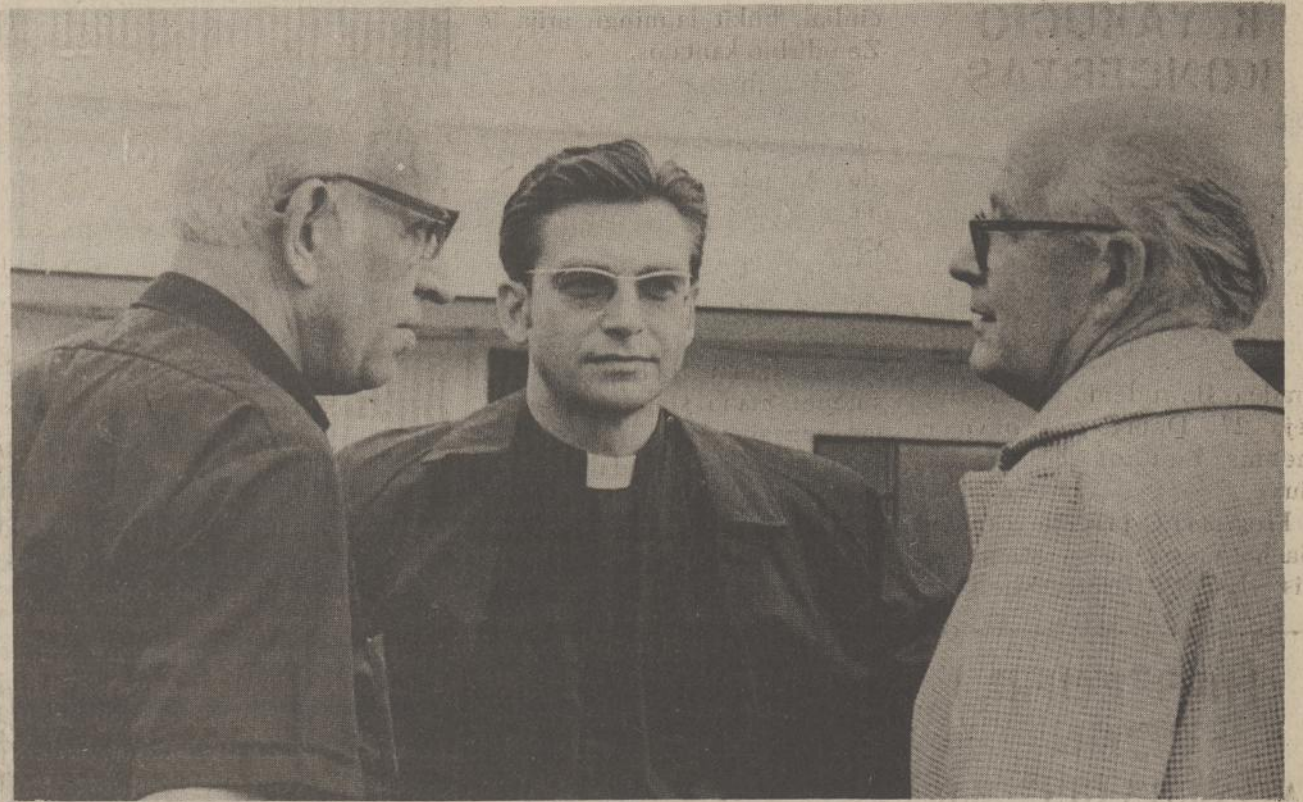
ALK Tarnyba buvo pradėta kaip eksperimentas ir yra tik vienerių metų amžiaus. Jos tikslai — lankyti parapijas, spausdinti religinius leidinius, pasitarti bendrais reikalais lietuvių vienuolynuose ir institucijose ir duoti lietuviškom parapijom ir klebonams įvilties. Ji stengiasi vykdyti santalką tarpusavy su prasmingais uždaviniais.

Šiuo metu ji skatina Amerikos Bicentennial planavimo valdybą neužmiršti ir etninių grupių svarbos šiam kraštui. Ji pramato įtakingą lietuvių dalyvavimą 41-ame tarptautiniame eucharistiniame kongrese. Norima išleisti knygą, surengti simpoziumą su kitom tautybėm, suruošti etninio religinio meno parodą ir religinės muzikos koncertą ir pan. Tai bus nepaprasta proga išskelt persekiojamos Bažnyčios padėtį Amerikos akyse.

Vakarinei programai buvo suplanuotas dainų laužas. Bet kadangi žemė ir malkos buvo šlapios, teko praleisti vakarą viduj. Ona Kliorytė ir Danguolė Stončiūtė vedė dainas su Rimo Juzaičio, Rimo Kaspučio ir Antano Razgaičio akordeonų trijule. Publika turėjo progos įsijungti i žaidimą "Atspėk šią melodiją". Vakaras praėjo links-moj, draugiškoj nuotaikoj.

ANTRADIENIS

Antradienio rytą klausėmės dr. Vytauto Vyganto paskaitos "Povaticaninės Bažnyčios pulsas pasaulyje ir mūsų būtyje". Prelegentas pirmiausia apibūdino Vatikano II susirinkimo

Jubiliejinėje ateitininkų stovykloje iš k. kun. V. Dabušis, prel. A. Bačkis, dr. A. Damušis.

Nuotr. J. Kuprio

sprendimus pasauliečių vietos bažnyčioj klausimu. Pareikšta, kad Bažnyčios tėvai priėjo prie pozityvios aptarties. Pasauliečiai nebėra pasyvūs, bet paties Kristaus — kunigo, pranašo ir karaliaus — galios dalininkai.

Iš šios perspektyvos žvelgdamas i Bažnyčios gyvenimą 10-ties metų laikotarpy, dr. Vyngantas palietė nemažą reiškinį. Kalbėta apie charizmatinį judėjimą, "marriage encounters" ir ekumeninį momentą. Paliesta liturgija ir joj atsiradę nauji pasireiškimai, pvz. bendruomenės išpažintis, komunijos davimo i rankas kontroversija ir t.t. Taip pat paminėtas ir moters vaidmuo.

Prelegentas pateikė statistikos. Suminėjo konkrečius pasikeitimus Bažnyčioj. Bažnyčių lankymas yra kritęs: tai reakcija i neįprastus reiškinius Mokyklų uždaryta 3,000 su viršum, bet pasisakyta, kad jos yra reitingingos. Katalikų mokinių viltingumas i pasaulį geresnis.

Visuomeniniame gyvenime pažymėta, kad aktyvumas yra sustiprėjęs. Vyksta pozityvus santykiavimas ir dialogas su kitatikiais, sprendimų ieškojimas marksizmo ir krikščionybės jungime. Kontroversiją yra sukėlusios enciklikos, abortų, skyrų, mirties ("mercy killing") ir bendrinių organizacijų problematika. Kolegiškumo plotmėj vis daugiau gali-mybių yra teikiama pasauliečiam.

Lietuviškojoj plotmėj dėmesys atkreiptas i parapijų nykimą, Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybą, Lietuvių Katalikų Bendriją, pašaukimų sumažėjimą ir kronikų drąsą. Paminėti straipsniai ir knygos lietuvių kalba šiuo klausimu.

Dr. Vyngantas baigė paskaitą pasidžiaugdamas at-kų sąjūdžiu, kaip reta organizacija, kuri per tokį ilgą laiką yra sugėbėjusi sujungti visas generacijas.

Po pietų, prašvitus saulei, turėjom progos pasimaudyti Spygely ir pasikaitinti. Jau suorganizuotas stovyklos chorelis, jam vadovaujant Raimundui Obaliui, ir pradėtos operos dalyvių repetitijos. Stovyklos laikraščiui "Kiauras Kibiras" redaktorių Linas Kojelis pradėjo medžioti korespondentus.

Po pietų kun. Pranas Gaida kalbėjo tema "Lietuvos Bažnyčios kronika: žmogaus laisvės šauklys ir herojinės krikščionių kovos liudytojas".

Lietuviai, atsisakę fizinės kovos, šiuo metu be ginklų, naudodami naujus metodus, veda rezistencinę kovą. Ši kova, iš pradžių grynai religinė, yra apėmusi tautinius ir valstybinius siekius. Stengiamasi kovoti esamos konstitucijos ir įstatymų rėmuose.

Nors kova vyksta prieš pasaulinio masto jėgą, dvasinę plotmėj dažnai laimi mažieji. Kova stiprina tautą, ją sujungia, tauta reiškiasi pasauly savo herojiškumu.

Iš-eivijai reikia pajusti herojinę dvasią ir kovoti. Turim plėsti pasauly religinę informaciją,

tuo būdu sukeldami viešąją opiniją, kurios rusai bijo.

Paskaitą koreferavo Vytautas Maciūnas.

Vakare — "Susipažinimas su studentų ateitininkų sąjunga". Pranešėja — centro valdybos narė Rūta Urbonaitė. Diskusijų metu išryškėjo sąjungos keblios problemos. Buvo siūlyta studentam susieiti ir atlikti "sąžinės sąskaitą", kurios metu gal galėtume sąjungos problemas aptarti ir priieiti prie konkrečių atsakymų.

Vakarinei programai rinkomės prie ežero "Laisvės kovotojų" vakarui. Studentai skaitė montažą, paruoštą N. Gražulienės, kuriame buvo ištraukos iš kronikų. Tarp skaitymų kartu dainavom. Dalis chorelio giedojo tarpais psalmes, kuriom muziką parašė studentė Rita Cyvaitė. Nors prisiminimai gali būti ir liūdni, bet vakaro programa baigta daina "Nebeu-tvenksi upės bėgimo".

Nuotaika buvo susidariusi tokia, kad nesisnorėjo tuoj grįžti i palapines. Gan didelė grupė studentų, sustoję ratu, pasiliko prie Spyglio. Dar ilgai ilgai aidėjo ramių dainų skambesys...

TREČIADIENIS

Dr. Kęstutis Skrupskelis kalbėjo apie marksizmo grėsmės šaknis krikščioniškai civilizacijai. Pradžioj kalbėjo apie rojų, kaip tai sužadina žmogaus vaizduotę i idealistinę pusę.

Marksizmas ieško žemęj rojaus, kuris susikuriaš pramonės dėka. Yra viltis, kad eventualiai atsitiks kas nors tikrai gero. Idėjinę plotmėj marksizmui su krikščionyste rungtis nėra lengva. Krikščionybė atsako pesimistiškai: nėra rojaus žemėj; marksizmas optimistiškai: gal ne šiandien, bet rytoj vaikaičiai tikrai bus laimingi. Marksizmo viltis gali sugriauti tik laikas, pvz. toks įvykis, kaip energijos krizė.

Dr. Skrupskelis taip pat iš-kėlė panašumus tarp marksizmo ir ateitininkiškos krikščionybės idealų. Keli reiškiniai yra tokie: pasipinigavimo biznio, kapitalizmo smerkimas, žmogaus intelektualumo ir dvasingumo pabrėžimas, asmens formavimo svarbos akcentavimas.

Toliau prelegentas svarstė atsiradimą marksistinės žmogaus vizijos. Išryškino gamtos indiferentiškumą žmogui ir jos kovą prieš moralę, kurios vidury atsiduria žmogus. Todėl turi būti tikėjimas, kad yra kitas, geresnis, pasaulis, kur žmogaus valia susiderins su gamtos valia.

Istorijos vystymesi vyksta kova prieš gamtą, kurioj mirties baimė yra panaikinta ir išgyvenamas jausminis konfliktas. Istorijos gale yra laimės pasaulis.

Marksizmas teigia, kad minėtas problemas galima išspręsti ir rasti utopiją technologijos ir industrializacijos dėka. Prelegentas teigia, kad grėsmė būtų technologijos ir industrializacijos atsikreipime prieš patį marksizmą.

Koreferentu buvo Algis Norvila.

Pietų metu buvo pas- skelbta studentų "fukų ir viešpačių" diena. Per visą dieną matėm vargšus netobulus fukselius, "bacilom" belakstančius, betarnaujančius viešpačiam "penicilinam".

Po pietų girdėjom dr. Adolfo Damušio paskaitą "Socialinė krikščionių doktrina perspektyvinėj ateitininkų veikloj". Čia pateikiamos ištraukos iš paskaitos.

"Socialinė krikščionių doktrina yra daug arčiau tikrovės negu marksizmas. Marksizmas žada žemėje rojų, kurį bando i-gyvendinti žiauraus smurto pagalba. Socialinė krikščionių doktrina, išskeldama žmogaus vertingumą, evoliucijos būdu siekia pozityvaus progreso pasaulį. Ji yra arčiau žmogaus reikalų, nes labiau siekia bendrojo labo, negu kapitalizmas, kuris nukreipia dėmesį i pelną, o ne i žmogų.

Pagal marksizmo doktriną žmogus yra kolektyvo bei valstybės įrankis. Kapitalizmas žmogų yra nustūmęs i kitą kraštutinumą, i beribiškai išpieštą individualizmą. Jis yra egoistas, siekiąs tikti asmeninio pelno, nenorįs respektuoti bendro labo. Žmogus progresuoja istorijoje, kelia gyvenimą evoliucijos būdu lemia progresą.

Tiesa, teisingumas, meilė ir laisvė yra krikščioniškosios socialinės doktrinos pagrindas. Gili tolerancijos dvasia yra būdinga jai kaip priešingybė marksizmo agresyviai netolerancijai ir kapitalizmo indifere-tizmui.

Ateitininkai turėtų angažuotis kurti solidarią lietuvių tautos bendruomenę bendrojo labo, krikščioniško humanizmo pagrindais."

Vakare, susirinkę palapinėje, iš kun. Kęstučio Trimako sužinojom apie Ateities žurnalą, jo rūpesčius ir užsimojimus.

Kun. Trimakas šiam Ateities vakarui buvo paruošęs skaidres kartu su muzikos ir žodžių juostele. Ten pasirodė ne tik žurnalas, bet ir tautos ir atskirų asmenų istorijos. Daug darbo buvo įdėta paruošiant šią programą. Linkim, kad Ateičiai užtektų ištvermės paruošti ir kitą tokį pat išpu-din-gą montažą, kuris apimtų 1934-75 metus.

Po programos studentai dar rinkosi paviljone, kur vyko fukų vakaras. Nors čia buvo proga atsikėryti viešpačiam, daugiausia fukšai šiais metais laikėsi ramiai, keli net maldaudami viešpačių viešpatį Liną Rimkų, kad juos priimtų i penicilinų pasaulį. Bacilom atlikus pasirodymus ir kai kur atkėntėjus bausmes už jų nepriimtumą, vakaro pabaigoj turėjom naują grupę studentų, kurie buvo pakeliui i tobulybę.

Rasa Razgaitienė

Jaunųjų talentų vakaras ateitininkų jubiliejinėje stovykloje. Iš k. Liudas Kuliavas, Vitas Undrys, Ramūnas Undrys. Nuotr. D. N Norvilaitės

K. YAKUČIO KONCERTAS K. ŽIDINŲ

Solistas Kazys Yakutis buvo vienas iš uoliausių talkininkų, perkant naują fortepijoną Kultūros Židiniui. Jis įsijungė į rengiamų koncertų seriją fortepijono fondui.

Tokiu savo koncertu jis ir pradėjo šio rudenio sezoną rugsėjo 27. Drauge tai buvo ir metinis Kultūros Židinio balis.

Programą pradėjo dviem Bacho giesmėm — Mano širdis visada ištikima, Mieli bi-

čiuliai, būkit laimingi, arija iš Zėmdirbio kantatos.

Toliau buvo Jakubėno aranžuotos keturios lietuvių liaudies dainos: Vai didi, didi, gėrios medeliai, Aš jaunas eisiu, Tėvas su močiute savo, Oi mergyte.

Pirmoji koncerto dalis baigta dviem operų arijom, iš Gounod Fausto — Valentino mirtis, iš Verdi Kaukių baliaus — Tu sutepei mano sielą. Čia solistas nepasitenkino įprasta koncertine forma, kai dainininkas stovi prie fortepijono ir dainuoja. Jis net persirengė, savo fraką pakeitė darbinio kombinzonu, gražius batus — raudonom šliurēm. Tartum būtų tikra operos scena, jis čia vaidino, gulėjo net ant grindų, vaikščiojo ir blaškėsi.

Antrąją dalį pradėjo amerikiečių kompozitoriaus Barber trim dainom. Pagal James Joyce eilėraščius "Chamber Music" jis sukūrė tris dainas ir dedikavo Amerikos 200 metų sukakčiai. Tos dainos buvo: Lietus lijo, Miegok dabar, Aš girdžiu kariuomenę.

Baigta keturiom Gruodžio dainom: Visur tyla, Aguonėlės, Rūta, Rugiagėlės. Bisui padainavo: Gėriau, gėriau visą naktį ir Leiskit į tėvynę.

- o -

Norėjosi Bachą girdėti vokiškai, nes solistas dainavo ir prancūziškai, ir itališkai, ir angliškai, ir lietuviškai. Bacho gražūs kūriniai geriau įsitinka vokiečių kalboje, nei anglų kalbos vertime.

Abejonių sukėlė ir daina — Tėvas su motina savo. Daina slaviško charakterio, su žargonisku refrenu. Ar verta ją kelti į lietuvių dainų tarpą?

Gražų įspūdį paliko Barber sukurtos dainos, savotiškai paprastos ir jausios. Iš lietuviškų dainų geriausiai skambėjo antroje dalyje Rūta, Rugiagėlės ir bene geriausiai bisui padainuota Leiskit į tėvynę, kur solisto galingas balsas plaukė laisvai, kur mažiausia buvo tarimo kliumų.

(nukelta į 12 psl.)

Antanas Kaunas, iš So. Ozone Park, buvęs prekybininkas, Laisvės Žiburio ir daugelio organizacijų rėmėjas, sunkiai susirgo ir rugsėjo 24 buvo išvežtas į ligoninę.

M.P.

KALĖDINĖS DOVANOS

Tik per Angliją greičiau, pigiau, geriau. Siūlome aukštos kokybės dovanų siuntinį, kuris bus naudingas kiekvienai šeimai Lietuvoje.

KALĖDINIS 1975

3 metrai puikios vilnonės angliškos medžiagos elutei, 2.75 m. storos crimplene medžiagos moteriškam kostiumėliui, arba moteriškam paltui, vyriški nalloniniai marškiniai, arba blusketė, vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztinis, 1 vilnonė gėlėta skarelė, 2 gėlėtos nalloninės skarelės, 2 p., vyriškų arba moteriškų vilnonių arba nalloninių kojinių, 1.80 m. crimplene medžiagos suknelė, arba 1 sv. vilnonių mezgimui siūlų, 1 sv. šokoladinių saldinių dėžė, 20 anglišių cigarečių. Kaina su įskaičiuotu miltu ir visomis persiuntimo išlaidomis \$160.00

Paruošiam specialius maisto produktų siuntinius 1975. Kaina su miltu ir persiuntimo išlaidomis \$50.00

Tam, kas pageldauja pats sudaryti siuntinį, siūlome šiuos dalykus:

3 m. labai geros angliškos kostiuminės medžiagos	\$45.00
Stora su ornamentais crimplene medžiaga 1 m.	\$ 7.00
Crimplene medžiaga suknelėm 1 m.	\$ 6.50
Nalloninis kailis moteriškam paltui	\$33.00
Dirbtinis mink moteriškam paltui	\$54.00
Vilnonė žieminiam paltui medžiaga	\$36.00
Vilnonė gėlėta skarelė	\$ 8.00
Komplektas moteriškų nalloninių apatinių	\$10.00
Perukai, įvairių spalvų	\$30.00
Nalloniniai marškiniai	\$ 9.00
Vilnoniai arba Acryleno nertiniai	\$19.00
Lietsargiai Telescopic	\$10.00

Šitos kainos yra su įskaičiuotu sovietiniu miltu. Reikia dėti tik persiuntimo išlaidas \$17.00

Prilame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiunčiame pinigų dėl tokių prekių, kurias negalima iš čia persiųsti.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421 Hackney Road, London, E. 2, England
telef. 01 739 8734 arba 01 460 2592

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas.

Toronto Gintaro ansamblio narės instrumentalistės. Ansamblis koncertuoja Hartforde, Conn., spalio 18.

LAISVĖS ŽIBURYS

LITHUANIAN WORLD REVIEW RADIO, NEW YORK

WHBI-FM • 105.9 MH • SUNDAYS • 9:00-10:00 A.M.

Įspūdziai iš Arubos

Pereitą savaitę Romas Kezys darbo reikalais ketvirtą dieną praleido Arubos saloj, Pietų Amerikoje, apie 20 mylių nuo Venezuelos krantų.

Aruba yra maža sala — apie 20 mylių ilgio ir 6 mylių pločio. Turi 60,000 gyventojų, iš kurių apie 85 proc. yra katalikai. Arubos gyventojai yra maišytos rasės. Dominuoja ispanų ir olandų kraujas, tačiau skverbiasi ir amerikoniška įtaka. Per tą didelį susimaišymą yra susikūrusi lyg ir nauja tauta. Arabiečių kalba vadinasi Papjamento — tai irgi įvairių kalbų mišinys. Daug žmonių šalia papjamento dar kalba angliškai, ispaniškai ir olandiškai.

Pietinė salos dalis yra nepaprastai graži — ypatingai gražūs kurortiniai viešbučiai, paplūdimiai gal gražiausi iš visų Karibų salų. Šiaurinė dalis labai nuskurusi, apdžiūvus augmenija, ištisi plotai nusėti kadaise veikusių ugniakalnių lavos gabalais. Augmenijos kaip ir nėra, išskyrus kaktusus, o jų yra ištisi miškai. Nenuostabu pamatyti kaktusą 40-50 pėdų aukščio. Kaktusais gyventojai aptverė savo darželius, kur dažnai matosi besiganančios oškos ar avys. Jokių laukinių gyvulių nėra. Viskas yra importuojama. Jie neturi net natūralaus vandens. Turi naudoti išvalytą nuo druskos ir kitų priedų jūros vandenį. Todėl vanduo labai brangus. Pav. šoferis, kuris mus po salą važinėjo, sakė, kad jo praeito mėnesio elektros sąskaita buvo 12 dol., o vandens sąskaita — 20 dol. Arubojė nėra beveik jokių nusikaltimų. Didžiausia jų problema — visos pakelės primėtytos butelių, skardinių ir kitokių šiukšlių. Politikeriai suka galvas, kaip tai panaikinti. Šiaurinė salos dalis kiekvieną dieną tarp 2-3 val. po pietų yra šeriami rykliai. Tai yra nemaža atrakcija turistams. Čia reikia pabrėžti, kad tose vietose, kur yra viešbučiai ir paplūdimiai, ryklių visa nėra. Kas norėtų Aruboj praleisti atostogas, tai tikrai patartina — ten šilta, saugu ir malonu.

Laisvės Žiburio rudens koncertas-balis

Kultūros Židinyje Brooklyne, lapkričio 8 įvyks metinis Laisvės Žiburio rudens koncertas-balis. Ir šį kartą New Yorko apylinkės visuomenė turės progos pamatyti nepaprastą programą. Šiam koncertui programą atlikti yra pakviesta žinoma lengvojo žanro dainininkė profesionalė Vida Vaitkutė. Šiam koncertui ji specialiai at-

skris iš Vakarų Berlyno. Jos atvykimo proga koncertai bus suorganizuoti ir kitose lietuvių kolonijose. Šalia Vaitkutės programą atliks ir balerina Violeta Karosaitė iš Chicago. Šių dviejų menininkių pasirodymą, tikime, New Yorko visuomenė priims su dideliu pasitenkinimu. Lapkričio 13 sukanka 10 metų nuo didžiojo žygio į Jungtines Tautas. Daug kas šį žygį tikriausiai dar prisimena, daug kas jame dalyvavo. Šis žygis bus atitinkamai prisimintas šio koncerto metu, nes tas žygis davė pradžią ir Laisvės Žiburio radijui.

-o-

Simas Kudirka su šeima rugsėjo 13-16 praleido šiaurinėje New Yorko valstybės dalyje — Albany, Amsterdam, Schenectady apylinkėse. Ten Kudirkai buvo nuodirdžiai priimti vietos lietuvių, ukrainiečių ir kt. Du kartu po tris valandas, t.y. viso 6 valandas Kudirka kalbėjo per vietos radiją apie savo pergyvenimus ir Lietuvos padėtį. Sekmadienį, rugs. 21 d. Simas Kudirka buvo garbės svečias organizacijos, kuri vadinasi The National Traditionalist Caucus. Pobūvis buvo Manhattan. Šio susirinkimo tikslas — pagerbti Simą Kudirką. Šalia Kudirkų šiame pobūvyje dalyvavo dar dvi lietuvių šeimos G. ir R. Mironai bei D. ir R. Keziai.

Vytautas Ciplijauskas, 62 m., rugsėjo 24 mirė Maine valstybėje. Ilgus metus Vyt. Ciplijauskas gyveno Great Necke, L.I. Šių metų gegužės mėn. jis išsikėlė į Maine valstybę. Nepriklausomą Lietuvą Vyt. Ciplijauskas buvo Fraternitas Juvenum Korporacijos paskutinis pirmininkas. Jo tėvas buvo Lietuvos Vyriausiojo Tribunolo pirmininkas. Palaidotas Eastport, Me. rugsėjo 29. Paliko žmoną, dukrą ir du brolius.

Dr. Julius Maldutis, ekonomistas ir finansų specialistas iš Hollis Hills, N.Y., dirba Solomon Bros. investavimo bendrovėje kaip skyriaus viršininkas. Pereitą savaitę dr. Maldutis buvo pakeltas į šios bendrovės viceprezidentus. Jo atsakomybė yra visi investavimai transportacijos industrijose, pirmoje eilėje oro linijose. Solomon Bros. yra didžiausia JAV bendrovė, kuri specializuojasi investment banking srityje. Per šią bendrovę investuoti gali tik bankai, privačios bendrovės ir pan. Dr. Julius ir Alė Maldučiai yra ir

Laisvės Žiburio ilgamečiai nariai ir rėmėjai. Džiaugiamės šiuo jaunu iškilusiu profesionalu ir linkime dr. Maldučiui sėkmės.

Norbertas Kulikauskas, iš Ozone Park, N.Y., Laisvės Žiburio narys ir darbuotojas, po operacijos grįžo iš ligoninės ir sveiksta namuose, So. Ozone Park, N.Y.

Geros žinios! Žemiausios siuntimo išlaidos! Jokia kita firma neturi žemesnių kainų kaip INTERTRADE EXPRESS CORP. Tai reiškia, kad jūsų giminės gaus didesnę vertę negu anksčiau. Užsakykite dabar per

INTERTRADE EXPRESS CORP. GERIAUSIA DOVANA I LIETUVĄ SPECIALŲS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI. Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės gali įsigyti ką tik nori už dalelę reguliarios kainos.

Tai yra panašu, lyg kad eitu-metė ir krautuvė su 100 dolerių ir gautumėte prekių už 200 dol., 300 dol. ar net už daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai taip pat gali būti išteikti ir reguliarius rublius, naudojantis aukščiausiais tarifais.

Pilnai garantuota, greičiausias pristatymas

Pažymėjimai pristatomi jūsų giminėm maždaug per 3 savaites. Vieno specialaus rublio vertė 2.55 dol. Ši vertė yra galutinė. Jokių kitų primokėjimų.

Užsakykite dabar UŽSAKYKITE TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd St. Fifth Floor New York, N. Y. 10010 Tel. 982-1530

LABAI SVARBU AUTOMOBILIAI ŽEMOS KAINOS. Pilnai garantuota Greitas pristatymas Pasirinkite iš šių naujų modelių

ZHIGULI VAZ 2101 \$3574.00 Naujausias, patobulintas eksporto modelis ZHIGULI VAZ 2103 \$4096.00 ZHIGULI VAZ 2102 Station wagon \$3939.00 Eksporto modelis MOSKVITCH 412 IE \$3624.00

MOSKVITCH 427 IE Station wagon \$4057.00

Naujas patobulintas ZAPOROZHETS ZAZ 968 AE 2600.00

Prašykite mūsų specialaus biuletenio su automobilių paveikslais.

Apartamentai Naudoti drabužiai Svečiam iš SSSR Prašykite mūsų specialaus biuletenio. Šioj prekyboj mes turim 26 metų patirtį ir daug tūkstančių patenkintų klientų!

Į VISUR

— Mažoji tautinių šokių šventė numatoma jaunimo kongreso metu Brazilijoje. Šventė turėtų dalyvauti apie 12 tautinių šokių vienietų. Iš Pietų Amerikos tokių vienietų bus bent šeši, o kitas grupes sudarytų iš kitų žemynų atvykę šokėjai. Meno vadovai yra pramatę šiuos šokius: Gyvatarą, Audejėlę, Aštuonytį, Ketvirtainį, Sukčių, Landytinį, Viją, Pliauskutį, Kepurinę, Pakeltkoją ir Suktinį. Šokėjams bus sudaromos sąlygos pasirodymam Buenos Aires ir San Pauly per televiziją ir pan. Šiaurės Amerikos ansambliai informacijos reikalu gali kreiptis adresu: PLJS Ryšių Centras, 2422 West Marquette Road, Chicago, Ill. 60629.

— Lietuvos vyčių 62-ras visuotinis seimas, susirinkęs rugpiučio 21-24 New Yorke, tarp kitų rezoliucijų priėmė ir padėkos rezoliuciją Darbininkui. Lietuvos vyčiai įvertina Darbininko pastangas ir dėkoja už ilgametį prielankumą Lietuvos vyčių organizacijai, jos idealams ir užsimojimams.

— Prof. J. Žilevičius, L.M., praneša: "Redaguodamas Amerikos Lietuvių etninės enciklopedijos muzikinį tomą, rašiau eilę laiškų įvairiems asmenims, prašydamas papildomų žinių apie savo muzikinę veiklą ir nuotraukų nuo 1969. Neatsiliepusiems ir šį raginimą pranešu, kad paskutinė data medžiagai pristatyti yra š.m. spalio 15. Medžiaga, mane pasiekusi vėliau, enciklopedijoje nebebus talpinama."

— Argentinoje kilę neramumai baigia nurimti ir jaunimo kongresui nenumatoma jokių kliūčių. Pietų Amerikos jaunimas kongresui labai uoliai ruošiasi. Jei kas, vykdamas į Pietų Ameriką, norėtų nuvežti dovanų, tai geriausia būtų lietuviška plokštelė arba lietuviška knyga, kurių ten labai stoko-jama.

— Janina Mathews, New Yorko lietuviams pažįstamos solistės Lionės Jodytės dukra, dalyvaus per 13 TV kanalą transliuojamą programą "Circus". Nuo spalio 22 programa kiekvieną dieną bus transliuojama 10 val. ryto, 1 val. po pietų ir 6 val. vak. Janinos tėvelis mirė prieš keletą metų. Jaunoji artistė sėkmingai yra pasirodžiusi eilę New Yorko Broadway teatrų, televizijoje.

— Inž. Raimundas ir Gražina Kudukiai, pakviesti JAV viceprezidento Rockefellerio, rugsėjo 24 dalyvaus viceprezidento oficialių rūmų Washingtono atidaryme.

— Detroito universitete spalio 3-4 įvyks simpoziumas tema "Nacionalizmas USSR ir Rytų Europoje Brežnevui ir Kosyginui valdant". Simpoziume dalyvaus ir lietuvių profesoriai: Tomas Remeikis, Leonas Sabaliūnas, Algirdas Landsbergis, Leonardas Gerulaitis. Iš viso dalyvaus apie 30 profesorių. (E)

— St. Petersburge, Floridoje, įsikūrė naujas Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius. Jo pirmininku išrinktas dail. Antanas Rukštelė, vicep. O. Petrikienė, sekr. O. Galvydienė, išd. R. Plepys, vald. narys K. Kleiva.

— Kongresmano E. J. Derwinskio rūpesčiu "Congressional Record" rugsėjo 17 iš "New World" persispausdino kun. dr. J. Prunskio straipsnį: "Lithuanian Oppression Contrary to Helsinki", kur perteikiami naujesni faktai iš "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos".

— Toronto, Ont., Kanadoje, Priskelimo parapijos, kuriai vadovauja lietuvių pranciškonai, bažnyčios atnaujinimo darbai jau pradėti. Netrukus bus įvesta ventiliacija ir apšaldymas bažnyčioje ir salėje. Bus pertvarkytas apšvietimas, garsiaikalbiai ir lubos.

LIETUVOS
VYČIŲDARBAI
IR DIENOSRedaguoja Vytautas ir Birutė Radzivilai
84-16 110 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

LIETUVOS VYČIŲ ORGANIZACIJA

ŠIANDIEN

Buvusio LV centro valdybos pirmininko
Leono Paukštos apžvalga vyčių 62-me seime
New Yorke

Šio pranešimo tikslas yra supažindinti seimo dalyvius su mūsų organizacijos padėtimi šiandien. Kiti valdybos nariai praneš apie savo specifinę veiklą.

Junjorai. Šiuo metu vyčiuose yra septynios junjorų kuopos: Chicago junjorų kuopa, 96-J Dayton, Ohio, 1-J Brockton, Mass., 17-J South Boston, Mass., 90-J Kearny, N.J., 100-J Amsterdam, N.Y., 110-J Maspeth, N.Y. Tai viena kuopa daugiau, negu buvo praeitais metais. Naujausia Amsterdame kuopa suorganizavo I-ji vicepirm. Marion Skabeikis praeitų metų lapkričio mėnesį. Junjorų kuopos dalyvauja tautinių šokių grupėse (Chicago, Dayton, Kearny), prisideda prie organizacinių veiklos kartu su vyresniaisiais, reiškiasi kultūrinėje ir meno srityse, mokosi lietuvių kalbos ir nuosirdžiai dalyvauja Lietuvos laisvinimo veikloje.

Atrodo, kad stipendijos yra geras aktyvus jaunimui vyčiam stoti į junjorų eiles. Štai ir šiame seime junjorų gausus dalyvavimas yra geras pavyzdys kitiems jaunuoliams. Šiuo gražiu pavyzdžiu centro valdybos nariai, lankydami apskritis, turėtų su valdybų nariais susidomėti.

Senjorai. Visos senjorų kuopos yra mažiau ar daugiau veiklios, tačiau nebuvo įsteigtos nė vienos naujos senjorų kuopos. Trečiasis vicepirm. Longinas Švelnis dėjo didžiausias pastangas įsteigti nuolatinę vyčių archyva. C. valdyba buvo nuvykusi į Kent State universitetą, Ohio, kur tarėsi su knygyno vadovybe dėl įžymėjimo mikrofilme mūsų bylų ir istorinės medžiagos. Kol kas šis klausimas yra atviras.

Revizijos komisija. Šios komisijos tikslas yra tikrinti valdybos veiklą. Ji taip pat prižiūri vyčių ypatingųjų komisijų darbą.

Lietuvos reikalų apžvalga. Vietoj išvykusio ilgesniam laikui į Europą karinės tarnybos reikalais dr. Denio Mažeikos šios komisijos veiklą perėmė kun. Kazimieras Pugevičius. Nuo 1974 rugpjūčio iki 1975 birželio šios komisijos pastangomis vyčiai išsiuntė 10,662 laišku JAV prezidentui, valstybės departamentui, kongreso atstovams, kitiems valdžios pareigūnams ir spaudai. Per tą laikotarpį pati komisija išsiuntinėjo 1,676 žinučių biuletenius. Surinktos 983 spaudos atkarpos iš 107 įvairių leidinių, kuriuose buvo rašyta apie Lietuvą.

Komisijai rekomendavus, centro valdyba nutarė įteikti 1975 metų Lietuvos Draugo premiją buv. kongresmanui Robert P. Hanrahan už jo nuosirdų prisidėjimą prie Lietuvos laisvinimo bylos ir už jo pastangas išlaisvinti Simą Kudirką. Rekomenduojų, kad ateityje būtų įsteigta komisijos nuolatinė būstinė ir kad komisijos pirmininkas ten nuolat dirbtų. Reikalingas ryšys ir bendradarbiavimas su kitomis lietuviškomis institucijomis. Reikia sukoordinuoti ryšius tarp šios ko-

misijos ir vyčių visuomeninių reikalų komisijos. Reikia atnaujinti premijas tiems, kurie daugiausia prirašo laišku, kaip buvo anksčiau. Rekomenduojų taip pat patiem nariams siūlyti kandidatus Lietuvos Draugo premijai, nurodant to siūlymo motyvus. Šios komisijos pirmininko padėtis turėtų būti vertinama 12 taškų, įvertinant veiklą dėl vyčių ordinų laipsnių.

Kultūrinė veikla. Centro valdyba skiria \$1000 kultūriniam fondui, kurį papildo ir pavieniai asmenys. Šis fondas dalinamas apskritim ir kuopom po \$100 tuo tikslu, kad būtų įteiktos knygos ir medžiaga apie Lietuvą viešom ir mokyklų bibliotekom. Visi vyčiai ragina mūs daugiau pasinaudoti šio projekto lėšomis. Rekomenduojama įsteigti tempresnį susisiekimo tinklą tarp centro, apskričių ir kuopų kultūrinių komisijų pirmininkų, kad galima būtų geriau suderinti lietuviškos kultūros reikalus tarp mūsų narių.

Ritualas. Kuopos šiais metais įteikė šiuos ordinus: 46 I-jo laipsnio šešiose kuopose; 26 II-jo laipsnio keturiose kuopose; 21 III-jo laipsnio ordinas atiteko dešimčiai kuopų; 17 IV laipsnio ordinų buvo įteikti šiame seime.

Garbės narystė. Garbės nario vardas bus suteiktas Juozui Janulaičiui, iš 3-ios kuopos Philadelphia, ir Simui Kudirkai. Aleksandrui Wesey (Vasiliaus-kui) bus įteiktas garbės nario ženklas, kuris buvo nutartas jam įteikti praeitais metais.

Pirmininko veikla. Šiuo tarpu noriu pranešti apie savo paties veiklą kaip pirmininko. Sušaukiau ir pavadariau keturių centro valdybos posėdžių. Vedžiau gausią korespondenciją su centro valdyba, apskričių, kuopų ir komisijų nariais. Dalyvavau kitose Chicago vyčių

Newark, N. J.

Newarko kuopos 60 metų
veiklos sukaktis

Newarko 29-ji kuopa pasižymi savo darbštumu. Rengia lietuviškus kultūrinius rengimus ir dalyvauja visuomeniniame lietuviškame gyvenime. Šiemet toji kuopa švenčia savo veiklos 60-ties metų sukaktį. Šios šventės proga rengiamas minėjimas — banketas su menine programa. Jis įvyks spalio 11 gražioj Švč. Trejybės lietuvių parapijos salėj, 207 Adams St., Newark, N.J.

Šios jubiliejinės šventės rengimo komiteto pirmininke yra išrinkta ilgametė kuopos narė, darbšti, energinga, dažnaiėjusi įvairias pareigas valdyboje, panelė Marytė Stonis.

Newarko LV 29-ji kuopa yra įsteigta 1915. Steigėjai buvo geri lietuviai patriotai, kuriems rūpėjo besikurianti Lietuva ateitis ir laisvė. Svarbiausias pasiryžimas buvo paremti piniginėmis aukomis ir darbais atsistatantią Lietuvą ir jo gyvenančius brolius ir seseris lietuvius.

Kuopos steigėjai: G. Kanapka, J. Brazauskas, B. Vaškevičiūtė, A. Masandas, D. Rūpianis, S. Misiūnas, P. Daužvardis (buvęs Lietuvos konsulas Chicago) ir eilė kitų. Pirmosios valdybos pirmininkas — G. Brazauskas, sekretorė — B. Vaškevičiūtė.

Kuopos svarbiausias tikslas buvo — kaip galima greičiau stipriai susiorganizuoti ir veikti Lietuvos laisvės atgavimo plotmėj. Tuo laiku Lietuvos vardo nebuvo Europos žemėlapiuose. Bet vyčiai energingai ir vieningai organizavosi, nesigailėdami laiko nei laisvės. Tuo norėjo parodyti kitataučiams, kad lietuviai yra kultūringos tautos vaikai, giliai apsišvietę ir ta laisvės.

1917, kai JA Valstybės paskelbė karą Vokietijai, Newarko miesto valdyba surengė didžiū-

kiančiose organizacijose, atstovaudamas Lietuvos vyčiam; pvz., buvau pakviestas į garbės komitetą Amerikos lietuvių kongrese. Šiuo bendradarbiavimu buvo norima palaikyti, kiek galima, artimesnius ryšius ir gerą valią su visomis lietuvių organizacijomis, dirbant mūsų visų bendram tikslui.

Sakau nuoširdų ačiū visiems centro valdybos nariams ir komisijų pirmininkams už jų pastangas vyčiuose per šiuos metus, už jų kooperaciją ir nuosirdumą man mūsų veikloje. Linkiu naujam pirmininkui nuoširdžiai dirbančios valdybos, kuri toliau vestų Lietuvos vyčius sėkmingai savo idealo keliu.

Leon Paukšta

Iš k. Algis Rukšėnas, Simas Kudirka, latvis Robert Brieze, pirmas iškėlęs S. Kudirkos išdavimą, Helen Kulber, Lietuvos vyčių informacijos vicepirm. ir BATUNO viceprezidentė. Ši nuotrauka padaryta praeitais metais lapkričio 7, kai S. Kudirka buvo ką tik atvykęs ir Waldorf Astoria viesbutyje turėjo spaudos konferenciją. Šiame vyčių seime Simas buvo pakeltas į vyčių garbės narius. Nuotr. Bruno Rositis

Lietuvos vyčių seime prof. Aleksandras Aleksis, seniausias vyčių garbės narys užkabina Simui Kudirkai medalį ir pakelia į vyčių garbės narius. Kairėje Robert Hanrahan, prof. J. Stukas, dešinėje Marcella Aleksis. Nuotr. R. Kisieliūnas

Solistės Angelės
Kiaušaitės
koncertas

Sol. Angelė Kiaušaitė atliko programą vyčių 29-os kuopos 60 metų jubiliejiname bankete spalio 11 Švč. Trejybės lietuvių parapijos salėj, 207 Adams St., Newark, N.J. Akomponuos Richard Hundey, iš N.Y.

Angelė Kiaušaitė baigė Rutgers universitetą, Newark, N.J. Bachelor of Arts laipsniu iš muzikologijos. Vėliau lankė Hunter College New Yorke. Jai teko pasirodyti svarbiausiose rolėse Puccini "Madama Butterfly", C.W. Gluck, "Orfeo ir Euridice", Smetanos "Parduotojų nuotakoj". Be to, dainavo Mozarto "Stebuklojo fleitą", Emerosa "Slapto-se vedybose" ir kitose įvairiose solo partijose. Ji atliko savo rečitalį LMK Federacijos New Yorko ir New Jersey klubų bei kitų organizacijų surengtuose koncertuose. Priklauso prie Bergen-Hudson Choral Society kaip solistė. Buvo pakviesta kaip viešnia solistė į priesaikdinimo ceremonijas Order of Saint John of Jerusalem Knights of Malta New York City. Dainavo Garden State Opera Company dainininkų tarpe, Rutgers u-cho chore tarptautiniame studentų festivaly, kur atstovavo lietuviams lietuviškomis dainomis.

Newarko vyčiai džiaugiasi turėdami aukšto lygio dainininkę Angelę Kiaušaitę, atliekančią programą šiame jubiliejiname bankete. Prašome jus atvykti ir pasiklausti vienos solistės.

Brooklyn-Queens 41-os kuopos veikla

LV 41-ji kuopa ruošiasi dalyvauti Brooklyn Aprišimo parapijos ir jos choro 60-ties metų sukakties minėjime spalio 5 Plattdeutsche Parke, Long Island. Kuopa sveikina parapiją ir chorą, išlaikiusius parapiją lietuvišką, ir tikisi, kad parapija ilgai dar skels lietuviškus žodžius ir papročius lietuvių ir kitataučių visuomenėje.

Lapkričio 11 kuopa kartu su N.Y. ateitininkais sendraugiais rengia Valančiaus minėjimą. Kuopos narys dr. Denis Mažeika šiuo metu dirba Vokietijoje kaip oftalmologijos skyriaus viršininkas. Jis atsiuntė iškarpą iš JAV kariuomenės dienraščio "The Stars and Stripes" rugsėjo numerio, kuriame yra straipsnis, kaip Simas Kudirka kritikuoja kviečių pardavimą sovietams. Dr. Denio ir žmonos Audronės Mažeikų adresas yra: Major D.G. Mazeika, Mc. Med. Corp., 112-34-5386, 33 Field Hospital, Wuerzburg, Germany, APO New York 09801. Vyčiai ir Mažeikų draugai prašomi su jais palaikyti draugišką kontaktą.

Nuo 1963 kuopai pirmininkauja ilgametis veiklus narys K. Šipaila. Kiti nariai sudaro valdybą: R. Žukauskienė, A. Radick, Eva Cheron, M. Stonis, A. Abromaitis ir dvasios vadas prel. Jonas Šernas. Kuopa turi 120 narių. Newarko vyčiai stengiasi būti gerais katalikais ir gerais lietuviais. Stengiasi kelti Lietuvos vardą Newarko apylinkė, kartu būdami gerais ir ištikimais šio krašto piliečiais. Tad Newarko Lietuvos vyčių 29-ji kuopa kviečia visus iš arti

Solistės Angelės
Kiaušaitės
koncertas

Sol. Angelė Kiaušaitė atliko programą vyčių 29-os kuopos 60 metų jubiliejiname bankete spalio 11 Švč. Trejybės lietuvių parapijos salėj, 207 Adams St., Newark, N.J. Akomponuos Richard Hundey, iš N.Y.

Angelė Kiaušaitė baigė Rutgers universitetą, Newark, N.J. Bachelor of Arts laipsniu iš muzikologijos. Vėliau lankė Hunter College New Yorke. Jai teko pasirodyti svarbiausiose rolėse Puccini "Madama Butterfly", C.W. Gluck, "Orfeo ir Euridice", Smetanos "Parduotojų nuotakoj". Be to, dainavo Mozarto "Stebuklojo fleitą", Emerosa "Slapto-se vedybose" ir kitose įvairiose solo partijose. Ji atliko savo rečitalį LMK Federacijos New Yorko ir New Jersey klubų bei kitų organizacijų surengtuose koncertuose. Priklauso prie Bergen-Hudson Choral Society kaip solistė. Buvo pakviesta kaip viešnia solistė į priesaikdinimo ceremonijas Order of Saint John of Jerusalem Knights of Malta New York City. Dainavo Garden State Opera Company dainininkų tarpe, Rutgers u-cho chore tarptautiniame studentų festivaly, kur atstovavo lietuviams lietuviškomis dainomis.

Newarko vyčiai džiaugiasi turėdami aukšto lygio dainininkę Angelę Kiaušaitę, atliekančią programą šiame jubiliejiname bankete. Prašome jus atvykti ir pasiklausti vienos solistės.

Brooklyn-Queens 41-os kuopos veikla

LV 41-ji kuopa ruošiasi dalyvauti Brooklyn Aprišimo parapijos ir jos choro 60-ties metų sukakties minėjime spalio 5 Plattdeutsche Parke, Long Island. Kuopa sveikina parapiją ir chorą, išlaikiusius parapiją lietuvišką, ir tikisi, kad parapija ilgai dar skels lietuviškus žodžius ir papročius lietuvių ir kitataučių visuomenėje.

Lapkričio 11 kuopa kartu su N.Y. ateitininkais sendraugiais rengia Valančiaus minėjimą. Kuopos narys dr. Denis Mažeika šiuo metu dirba Vokietijoje kaip oftalmologijos skyriaus viršininkas. Jis atsiuntė iškarpą iš JAV kariuomenės dienraščio "The Stars and Stripes" rugsėjo numerio, kuriame yra straipsnis, kaip Simas Kudirka kritikuoja kviečių pardavimą sovietams. Dr. Denio ir žmonos Audronės Mažeikų adresas yra: Major D.G. Mazeika, Mc. Med. Corp., 112-34-5386, 33 Field Hospital, Wuerzburg, Germany, APO New York 09801. Vyčiai ir Mažeikų draugai prašomi su jais palaikyti draugišką kontaktą.

Nuo 1963 kuopai pirmininkauja ilgametis veiklus narys K. Šipaila. Kiti nariai sudaro valdybą: R. Žukauskienė, A. Radick, Eva Cheron, M. Stonis, A. Abromaitis ir dvasios vadas prel. Jonas Šernas. Kuopa turi 120 narių. Newarko vyčiai stengiasi būti gerais katalikais ir gerais lietuviais. Stengiasi kelti Lietuvos vardą Newarko apylinkė, kartu būdami gerais ir ištikimais šio krašto piliečiais. Tad Newarko Lietuvos vyčių 29-ji kuopa kviečia visus iš arti

ir toli, vyčius ir lietuvišką visuomenę, jaunus ir vyresnius, atvykti į iškilmingą kuopos 60-ties metų jubiliejinį minėjimą — banketą spalio 11.

Newarko Vyčiai

TRUPUTIS
ISTORIJS

Truputis istorijos

Lietuvos vyčių antras seimas įvyko 1914 liepos 7-9 Brockton, Mass. Pradėtas mišiomis, kurias aukėjo klebonas kun. K. Urbanavičius. Giedojo parapijos choras, vedamas solisto R. Juškos, ir pats solistas.

Seimui paruošta salė vietos vyčių rūpesčiu buvo išpušta įvairiais šukiais; pvz.: "Greičiau akmuo supus, vanduo sudegs, saulė atšals, negu Kristaus mokslas žus"; "Vyčiai, kovokime su alkoholiu, nes jis praudė Lietuvos galią ir savivaldą"; "Broliai, sesės, lai mūsų kongresų protokoluose ir laikraščiuose šviečia santaka, santaka, santaka"; "Tautos meilė mummyse težydi, tautiški darbai tesviečia". Iškabintas ir priimtas vyčių šukis: "Viskas Lietuvai, Lietuva gi Kristui".

Seimo prezidiuman išrinkti: pirmininku kun. F. Kemėšis, vicepirm. — A. Aleksandravičius (Aleksis), sekretoriais — studentai J. Navickas ir Al. Račkus. Seiman suvažiavo daugumos skyrių atstovai, atvyko tuo metu Amerikoj viešėję lietuvių Informacijos Biuro Šveicarijioj vedėjas Juozas Gabrys ir Žiburio Draugijos (Lietuvų) pirmininkas kun. Motiejus Gustaitis.

Šis seimas laikomas svarbiausiu Amerikos lietuvių jaunimo atgimimo istorijoje, nes padėjo organizacijai pagrindus — priėmė konstituciją. Svarstant konstitucijos paragrafus, daugiausia ginčytasi dėl paragrafo apie narius. Vieni norėjo, kad kiekvienas narys, nežiūrint amžiaus, turėtų sprendžiamąjį balsą, o kiti, ypač jaunieji, kad tik jaunieji turėtų sprendžiamąjį, o vyresnieji — patariamąjį. Pagaliau prieita prie kompromiso: iki šio seimo įsirašę organizacijos nariai turi sprendžiamąjį balsą, gi po šio seimo įsirašę nuo 16 iki 35 metų amžiaus turės sprendžiamąjį balsą, o vyresnieji — patariamąjį. Garbės nariai, kaip organizacijos gyvenime, taip ir seimuose turės sprendžiamąjį balsą.

Seimui prašant, Draugo laikraštį įvestas jaunimo skyrius. Seime nustatytos Lietuvos vėliavos spalvos: žalia, raudona ir geltona. Išaiškinta, kad Vilniaus vaivadijos senoviškoji vėliava buvus raudona, o žalia ir geltona spalvas lietuviai labiausiai mėgė. Pirmuoju organizacijos garbės nariu pakeltas M. Morkūnas.

Seimo antrą dieną per "tautiskus pietus" kalbėjo M. Morkūnas tema "Vyčių ateitis", J. Gabrys — "Ko vyčiams reikia", kun. F. Kemėšis — "Ko tikimės iš vyčių", kun. J. Ambotas — "Ko mum trūksta", kun. T. Žilinskas — "Mūsų jaunimo indiferentizmas", kun. P. Meškauskas — "Dora mūsų jaunę kartojė", kun. J. Krasnickas — "Mūsų jaunimo apšvieta". Kiti kalbėtojai buvo — V. Bugnavičius, Al. Račkus, kun. K. Urbanavičius, K. Pakštas. Meninę programą atliko solistas R. Juška, akomponuojant A. Aleksui.

(nukelta į 9 psl.)

APREIŠKIMO PARAPIJAI — 60 METŲ

KAIP BUVO NUPIRKTA DABARTINĖ APREIŠKIMO PARAPIJOS BAŽNYČIA

PETRAS PUSNIKAS

Šiais metais sueina 60 metų, kaip Apreiškimo parapijos bažnyčia perėjo į lietuvių rankas.

Malonu, kad ir man tenka laimės sulaukti šios sukakties, kad galiausiai pasigėrėti jos nuveiktais darbais. Kai prieš 60 metų ši parapija kūrėsi, teko ir man kuklia parama prisidėti. Šios sukakties proga prisimenu anie laikai, kai buvo organizuojama nauja parapija. Ir tai nebuvo taip lengva.

Prieš 60 metų
Williamsburge

Prieš 60 metų Williamsburgas buvo apgyventas lietuvių. Dauguma jų buvo Romos katalikai. Turėjo tik vieną lietuvišką bažnyčią — Angelių Karalienės, kurioje tilpo tik 500-600 žmonių. Pačiai parapijai priklausė daugiau kaip penki tūkstančiai.

Klebonas tokių skaičių parapijiečių galėjo sutalpinti į savo užrašų knygas, bet į bažnyčią visiems sutilpti buvo neįmanoma. Sekmadieniais per pamaldas bažnyčia buvo visada pilna. Jei norėjai per metines šventes patekti bažnyčion, turėjai ateiti gerą valandą anksčiau. Jei kiek pavėlavai, tai ir pasilikai lauke prie durų.

Dauguma parapijiečių buvo tuo nepatenkinti ir kalbėjo, kad reikia organizuoti kitą parapiją.

Tarp savęs kalbėjo ilgus metus, bet niekas nedrįso organizacinio darbo pradėti. Visi bijojo užrūstinti savo griežtai drausmingą ir savotiškai grubaus būdo kleboną kun. Vincą Varnagirį. Jis buvo priešingą naujos parapijos organizavimui.

Bet vieną kartą keletas parapijiečių drąsiai nuėjo baime. 1913 metais vasario mėnesio pradžioje vieną šeštadienį po darbo valandų Juškauskio siuzyklos darbininkai susirinko į anksčiau susitartą vietą. Tai buvo lietuviška užieiga, Berrų ir N. 3rd gatvės kampas. Pasitarime dalyvavo ir siuzyklos savininkas Juškauskis. Visi sutarė šaukti viešą susirinkimą naujai parapijai organizuoti. Ta parapija turėtų būti šiaurinėje pusėje.

Buvo nutarta paskelbti spaudoje, kad norintieji organizuoti naują parapiją susirinkti į nurodytą vietą nurodytu laiku.

P. Pusnikas

Apreiškimo parapiją Brooklyne, švenčiančią 60 metų jubiliejų, sveikina Darbininkas, taip pat šiemet švenčias 60 metų sukaktį.

Sveikiname Apreiškimo parapiją, švenčiančią religinės ir tautinės veiklos sukaktį.

Lietuviai Pranciškonai,
Brooklyn, N.Y.

Kun. Pranas Raugas, dabartinis Apreiškimo parapijos klebonas

Kun. Norbertas Pakalnis, buvęs ilgametis Apreiškimo parapijos klebonas

Vietinė spauda skelbė susirinkimų vietą ir laiką. bet į tokius susirinkimus ne daug kas ateidavo. Žmonių tarpe sklido kalbos, kad naujos parapijos organizavimas esąs šliuptynių darbas.

Klebonas griežtai draudė parapijiečiams eiti į tokius susirinkimus. Dauguma klausė klebono. Gi tie, kurie lankė susirinkimus savo bažnyčioje turėjo ir nemalonumų. Vėlykinės ir kitais bažnytiniais reikalais prisiėjo kreiptis į kaimynines bažnyčias.

Labai reikėjo, kad žmonės gausiau lankytųsi susirinkimuose, nes reikėjo ir pinigų sudėti. Dabar nedidelis būrelis turėjo sudėti pinigus apmokėti sąskaitom. Tai buvo už sugaištą darbo dienos laiką, kelionės išlaidos, advokatas ir tie delegatai, kurie važiavo pas vyskupą prašyti leidimo parapijai organizuoti.

Delegatai vyko bent kelis kartus pas vyskupą. Tie delegatai įsitikino, kad vyskupas nedaug dėmesio kreipia į jų atsilankymą ir visai nenori kalbėtis apie naujos parapijos kūrimą.

Susirinkimas, išklauses tokių delegatų pranešimų, buvo ne-

patenkintas, bet neatsisakė nuo savo plano. Nutarė surasti advokatą, pasiūsti su delegatais pas vyskupą, kad ištirtų priežastį, kodėl negalima gauti leidimo naujai parapijai organizuoti. Delegatai turėtų vyskui perduoti žmonių pageidavimą.

Taip delegatai ir advokatai nuvyko pas vyskupą. Po ilgesnio pasikalbėjimo vyskupas patatė sąlygą: jei šiaurinėje pusėje surinksite tūkstantį parašų, tada kalbėsime apie naują parapiją.

Renkami parašai

Kitame susirinkime advokatas ir delegatai pranešė apie vyskupo reikalavimą. Nutarta tuoj pat rinkti parašus.

Parašų rinkimas nebuvo viliojantis. Reikėjo eiti ir pas tokius, kurie nesilankė susirinkimuose. Vieni jų be vargo pasirašė, o kiti sakė, kad naujos parapijos organizavimas esąs nešvarus šliuptynių darbas ir žmonių suvedžiojimas. Tokie žmonės parašų rinkėjams parodydavo duris. Kartais pasiūlydavo šluotą per galvą.

Per kelias savaites parašai buvo surinkti. Nebuvo pilno tūkstančio. Jie tuoj buvo vyskui įteikti.

Vyskupas, peržvelgęs parašus, advokatai ir delegatams pasakė: aš jums naujai organizuojamai parapijai bažnyčią turiu, tai vokiečių Apreiškimo bažnyčia, 259 North 5th Street. Jums ją duosiu, jei apsiimsite išmokėti užsilikusią 20.000 dol. skolą.

Delegatai ir advokatas su tuo sutiko ir pasirašė pasižadėjimą. Vyskupas dar pasakė, kad parapijai klebonu paskirs kun. Nikodemą Petkų, kuris moka lietuvių ir vokiečių kalbas. Vyskupas paskyrė laiką, kada lietuviai galės perimti naują bažnyčią.

Organizatoriai paprašė lietuvių direktorių Butkų, kad perkraustytų naują kleboną kun. Nikodemą Petkų į naujos parapijos bažnyčią.

Kai parapija įsikūrė ir gražiai tvarkėsi, tada susigėdo ir tie, kurie parašų rinkėjams siūlė šluotą. Netrukus ir jie pradėjo vaikus leisti į parapiinę mokyklą ir patys pasidarė uolūs šios parapijos nariai.

- o -

Be kitų dviasiškių, parapijos

TRUPUTIS ISTORIJS

(atkelta iš 8 psl.)

Jaunosios organizacijos vadų ir veikėjų suvažiavimas padarė didelį įspūdį svečiam J. Gabrui ir kun. M. Gustačiui. Pastarasis, susižavėjęs Amerikos lietuvių katalikiškojo jaunimo siekimais, seiminiam bankete savo kalboje pranešė, kad čia pat pradėjęs kurti vyčiam himną. Savo kalbą jis baigė žodžiais: "Lai vyčiai gyvena Tautai ir Bažnyčiai". Šie žodžiai ir buvo įrašyti į vyčių himną.

Nutarta organizaciją įregistruoti Massachusetts valstijoje. Jos vardu prašymą pasirašė M. Norkūnas, kun. K. Urbanavičius, kun. J. Žebrys, P. Virmauskis, J. Vaičiūnas, M. Juškie, O. Kašėtaite, J.J. Romanas, V. Žirbulėnas, M. Abraščinskas, K. Česnulevičius, A. Piščinas, M. Kubilius, N. Preibys ir K. Čijunskas.

Į centro valdybą išrinkti: dvasios vadu — kun. F. Kemėšis, pirmininku — M. Norkūnas, vicepirmininku — A. Aleksandravičius (Aleksis), sekretorium — A.M. Račkus, finansų sekr. — O. Kašėtaite, išdininke — M. Juškie, išdo globėjais — A. Visminas, J. Naginevičius ir K. Pakštas.

Neužmiršk lietuviškos
spaudos!
Skaityk ir platink ją!

ilgiausiu vadovu — klebonu buvo kun. Norbertas Pakalnis, kuris įdėjo daug sielos, išlaikydamas ją lietuvišką. Šios parapijos pastogėje gimė lietuviškos organizacijos, kuriom dažnai jis pats vadovaudavo.

Dabar parapijai vadovauja kun. Pranas Raugas. Jo sumanumu daug kas atkurta, atnaujinta. Daromos visos pastangos išlaikyti ją gražią, tvirtą ir lietuvišką.

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Parapijos 60 metų sukaktis

Parapijos 60 metų gyvavimo sukaktis minima spalio 5, sekmadienį. Iškilmingos mišios koncelebruojamos 11 val. Vadovaujančiu koncelebrantu bus vysk. Francis J. Mugavero. Gieda parapijos choras. 5 v. popiet Plattdeutsche banketų salėje Franklin Square, L.I., bus iškilmingas banketas. Čia bus prisiminta ir parapijos choro 60 metų sukaktis. Taip pat dalyvauja tautinių šokių ansamblis.

Sukakties proga išleidžiamas gausiai iliustruotas leidinys. Jis bus išdalytas visiems minėjimo dalyviams. Taip pat galima gauti ir klebonijoje.

Rengėjai kviečia visus kuo gausiausiai dalyvauti šiose iškilmėse, ypač 11 valandos pamaldose. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis, nes Apreiškimo parapijoje daugel metų vyko organizacijų parengimai, minėjimai.

- o -

Apreiškimo parapijos klebonas kun. Pranas Raugas rugsėjo 21 pakrikštijo Demetrios ir Ramutės Matulaitytės-Vounasis sūnų Jon-Pauliaus vardu. Krikšto tėvai buvo Dalia Bagdžiūnaitė ir Lambros Stamoulis. Krikštas buvo mišių metu. Paskui buvo suruoštos vaišės parapijos salėje. Dalyvavo apie 100 asmenų. Taip pat dalyvavo ir kun. Jonas Pakalniškis, kun. Antanas Račkauskas, kun. kleb. Pranas Raugas. Svečiai gerėjosi puikiomis vaišėmis ir draugiška nuotaika.

Įrengiama nauja krosnis, kuri šildys salės patalpas ir bažnyčią. Visi darbai atsisie per 12,000 dol. Parapijiečiai labai nuoširdžiai rėmė šį darbą ir dosniai aukojo.

RUOŠIAMASI KONGRESUI

(atkelta iš 4 psl.)

visi turim nuoširdžiai ir dosnia auka prie tų darbų prisidėti. Mus tam įpareigoja ne tik mūsų tikėjimas, bet ir lietuviybė.

Visus lietuvius prašom padėti komitetui atlikti paruošiamuosius darbus, išspausdinti numatytą programą — bendras ir atskiras pamaldas, paskaitas, parodą, koncertą.

Aukos tuojau pat siųskit komiteto raštinėn: St. Andrew's Church, 1913 Wallace St., Philadelphia, Pa. 19130.

Čekius rašyti: Lithuanian Committee for Eucharistic Congress.

Prašom aukų ir, svarbiausia, prašom visus dalyvauti tarptautiniame eucharistiniame kongrese. Dalyvausim Lietuvoj kenčiančios Bažnyčios vardu.

Prel. Jonas Balkūnas, PA

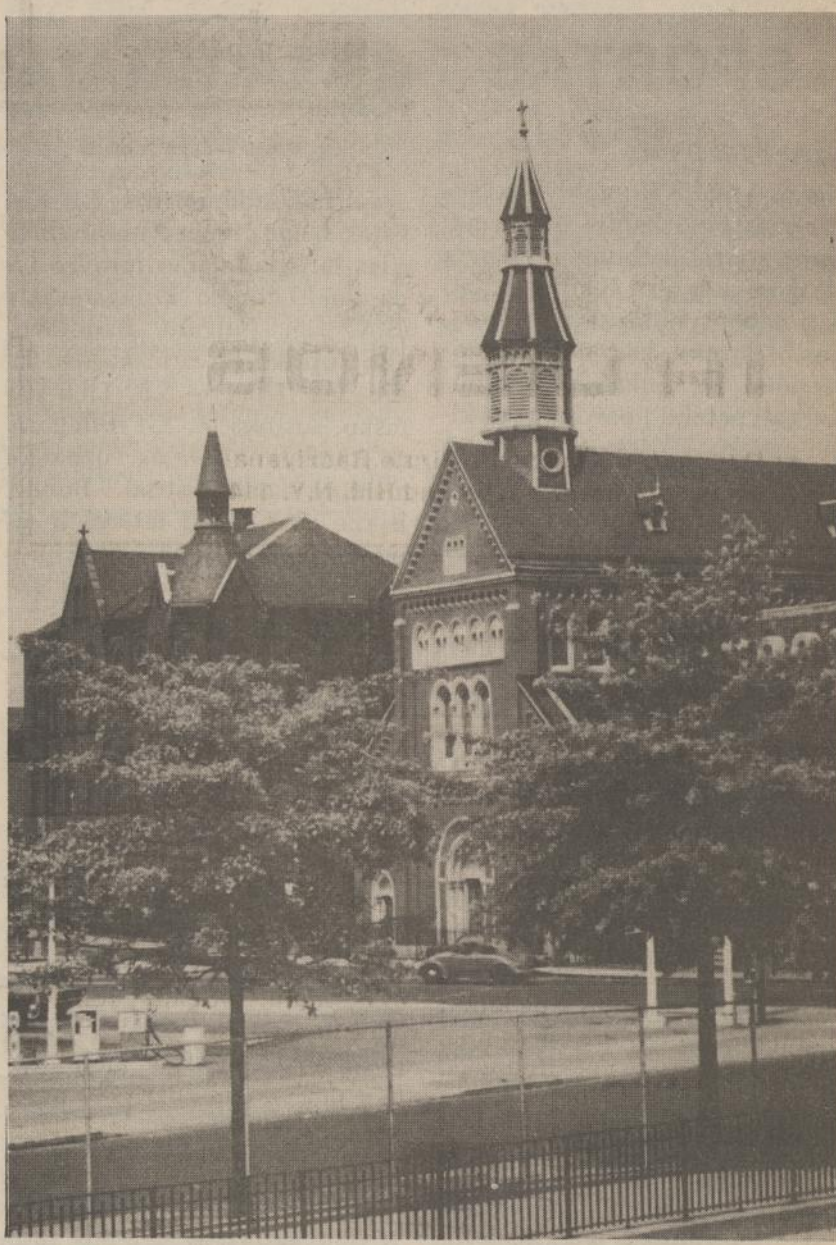
Lietuvių Kunigų Vienybės pirmininkas

SPORTAS

Reikalingi sporto darbuotojai

Visi sporto darbuotojai žino, kad jiems jaunimo netrūksta. Visi, kaip vienas, su širdgėla nusiskundžia, kad jie nepajėgia priglauti savo vienetuose visų jaunuolių, norinčių dalyvauti į gretose. Kad ir gerokai pavėlavę, kai kurie miestai pagaliau įsigijo net nuosavas sales, kur jaunuoliai renkasi, sportuoja ir

Apreiškimo parapijos bažnyčia Brooklyne, N.Y. Parapijos 60 metų sukaktis minima spalio 5.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvių Posto 154 ir jų padėjų naujų valdybų supažindinimo iškilmės įvyko rugsėjo 28 Lietuvių svetainės didžiojo salėje. Dalyvavo ir Marylando bei Baltimorės Amerikos legionierių organizacijos viršininkai. Lietuvių Posto naują valdybą sudaro: Posto komendantas Jonas W. Kemmer, vicekomendantas Leonas Canaugh, adjutantas Jonas Stefura, kapelionas kun. Antanas Dranginis, teisėjas Herman Noweck, išd. Algirdas Bucevičius, maršalka Philip Battaglia, istorikas Kazys Sarpolis ir vėliavų sargai Vaclovas Laukaitis ir Petras Okas. Padėjų valdybą sudaro: pirmininkė Mary Byrne, vicepirm. Shirley Colley, sekr. Elena Mazz, išd. Maré Mazz, kapel. Eugenija Pazneikienė, maršalka Amelia Gray, vėliavų sargės Evelyn Smith ir Lina Kemmer.

Madų parodą kiekvienais metais rengia Šv. Alfonso parapijos sodalietės. Šiemet paroda įvyks spalio 7 gražioj Martins West salėj. Po gardžios vakarienės bus moterų ir vyrų draubienų paroda. Vakaras prasidės 6 val. Bus ir loterija. Pelnas Šv. Alfonso parapijos bažnyčios naudai. Visi maloniai kviečiami.

Pagerbimo iškilmes rengia Baltimorės lietuvių organizacijos spalio 12, sekmadienį, 8:30 val. Šv. Alfonso bažnyčioj. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti lietuviškose mišiose, kurios bus aukojamos už kleboną prelatą Liudviką Mendelį, kuris per 47 metus dirbo čia kaip uolus kunigas ir patriotas. Mišias aukos kun. A. Dranginis. Per mišias giedos vyrų choras Daina. Po mišių

gražiai bendradarbiauja. Ką padarysi, kad jie jau ne visai gramatiškai kalba lietuviškai. Tačiau vis dar glaudžiasi prie lietuviškos kamieno.

ŠALFASS skatina įvairias apygardas organizuoti tarptautines varžybas. Reikia pripažinti, kad tos varžybos sutraukia vis didesnį jaunimo skaičių. 1975 krepšinio ir tinklinio varžybos Chicagoj sutraukė 500 su viršum dalyvių. Bet daugelis negalėjo dalyvauti dėl to, kad nebuvo kam juos paruošti ir globoti.

Sporto darbuotojų stoka reiškiasi vis aštriau. Ne vienos apygardos ir ne vieno klubo darbuotojai dirba iki pervargimo. Gal todėl kartais pasireiškia tarpusavio nesklendumų.

(nukelta į 10 psl.)

bus vaišės Šv. Alfonso mokyklos salėj.

40 valandų atlydai Šv. Alfonso bažnyčioj šiemet bus spalio 19-21. Visi kviečiami gausiai atlyduose dalyvauti. Atlydai prasidės su iškilmingomis mišiomis spalio 19, sekmadienį, 10 val. ryto.

Jautienos kepsnių balių rengia Lietuvių Posto 154 legionieriai spalio 19 Eastern Center salėj. Tokie parengimus jie ten surengia kiekvienais metais. Publika net iš kitų miestų dalyvauja tuose pobūviuose. Bilietus reikia įsigyti iš anksto pas legionierius. Šokiam gros geras orkestras. Bus ir loterija. Be jautienos, bus ir kitokių valgių. Baliaus pradžia 1 val., baigsis 6 val. vak.

Jonas Obelinis

Balfo koncertas
lietuvių svetainėje

Baltimorės Balfo skyriaus valdyba pradeda savo veikimo sezoną stambiu koncertu, kuris įvyks spalio 18 Lietuvių svetainės didžiojo salėj. Dainuos neseniai iškilus solistė Genovaitė Antanaitytė-Ugianskienė iš pietinės N.J. valstybės. Jai komponuos baltimorietė pianistė Elena Juškauskaitė-Bush. Programą pajavairinti pasižadėjo tautinių šokių grupė Malūnas. Jam vadovauja ir kartu šoka Danutė Balčiūnienė ir Nijolė Dulytė-Kaltreider. Koncerto pelnas, žinoma, skiriamas Balfo šalpos reikalams.

Solistė G. Antanaitytė-Ugianskienė, atrodo, veržli ir klausytojų mėgiama, nes prieš atvykdamą Baltimorėn, pirmą kartą koncertuos Philadelphiaj ir Chicagoj, kur jai komponuos komp. D. Lapinskas. Reikia tikėtis, pamėgs ją ir baltimoriečiai.

Šiais metais Baltimorės Balfo skyriaus valdybą sudaro Cezaris Surdokas, pirmininkas, o nariai: Marija Noreikienė, Antanas Sajauskas, Genovaitė Radžiuvienė, Julija Rastienienė, Teresė Baltikauskienė ir Emilija Makauskienė.

Virbelis

A i d a i —
kultūros žurnalas —
šiemet švenčia 25 metų
sukaktį, kai jie leidžiami
Amerikoje.
Ar juos prenumeruoti?

SPORTAS

(atkelta iš 9 psl.)

Netgi SALFASS valdybos sudarymas tapo keblia problema. Buve sporto darbuotojai vengia atsakomybės testai šį kilnų darbą. Kiti nenori palikti savo vienetų, nes baiminasi, kad jų globojami vienetai be tinkamos priežiūros gali patekti į pavojingą nykimo padėtį.

Padėtis tačiau nebūtų tragiška, jei skubomis pajėgtume įtraukti į savo eiles tinkamus pavaduotojus. Reikia tikėtis, kad ateinančiame SALFASS suvažiavime ši problema bus diskutuojama tinkamą plotmę.

Dr. E. Ringus

Ivairios žinios

USTT stalo teniso turnyre rugsėjo 20-21 Washington dalyvavo ir LAK žaidėjai — Danutė ir Paulius Gvildžiai ir Tomas Vainius. Danutei pasisekė laimėti tris pirmos vietos medalius: mergaičių iki 15 m., merg. iki 17 m. ir net moterų A grupę. Paulius išsilaikė iki pusiaubaigės, o Tomas Vainius gavo antrą vietą vyrų klasėje. Pr. Gvildžio nuomone T. Vainius šiuo metu, tur būt, bus geriausias stalo tenisininkas Amerikos lietuvių vyrų tarpe.

Stalo teniso treniruotės ir pamokos jaunimui vyksta ketvirtadienio vakarais K. Židinyje.

Penktadieniais K. Židinio salėje dėl techninių kliūčių nebus jokių sporto treniruočių.

Lauko teniso Rytų apygardos pirmenybės įvyks šį savaitgalį Hartforde, o kitą savaitgalį, spalio 11-12, Somerville, New Jersey, vyks tarpapygardinės lauko teniso varžybos. Tikimasi žaidėjų iš Rytų pakraščio, iš Chicago, Clevelando ir Kanados.

Lengvosios atletikos pirmenybės bus spalio 11 Archbishop Molloy gimnazijos stadione, Queens, N.Y. Čia taip

SACHMATAI

Veda Kazys Merkis

JAV didmeistris L. Kavalek baigė trečią Montila-Moriles tarptautiniame turnyre Ispanijoje. Laimėjo Polugajevskis (Sov.) su bulgaru Radulovu, abu surinkę po 6 taškus, 3. L. Kavalek (JAV) — 5,5. Tiek pat taškų surinko 4. G. Pflegeris (V. Vok.). Lentelės užbaigė atsidūrę didmeistrai Robert Byrne (JAV) su 3 taškais ir ispanas Medina su 1 tašku, pelnęs po pustaškį iš laimėtojo Polugajevskio ir Torano.

pat varžysis SALFAS Sąjungos visų apygardų sportininkai. Visiems šokių vakaras Kultūros Židinyje šeštadienio vakarą.

Futbolas

LAK futbolo komandos pagaliau laimėjo pirmuosius varžybų taškus. Pereitą sekmadienį prieš Passaic klubo varžovus, pirmoji komanda pasiekė užtarnautą 2:1 pergalę. Žaidėjai puikiai atlaikė priešininko spaudimą ir gražiais praėjimais nuginklavo jų kietą gynimą. Abu mūsų įvarčius įmušė centro puoliku žaidęs S. Žadvydas ir abu kartus R. Šileikis pasitarnavo tiksliais padavimais.

Rezervinė komanda šį kartą išsikovoję lygiąsias 4:4. Įvarčių autoriai: O. Kulys, R. Sabaliauskas ir Mike, o paskutinėse žaidimo sekundėse pakaitalu įleistas T. Bagdas pasiekė išlyginamąjį įvartį.

Abiejų komandų žaidimas buvo geresnis, negu ligšioliniai bandymai, todėl yra vilties, kad pergalę bus ir daugiau.

Ši sekmadienį rungtynės vyks Brennan Field, Middle Village, N.Y., prieš Brooklyn, SC. Rezervinė pradės 12:30 val., o pirmoji komanda 2:30 val. p.p.

Alg. Š.

PLOKŠTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Paruoškite Kalėdų dovanas savo artimiesiems!

Papildykite savo plokštelių rinkinius! Iš šio sąrašo pasirinkite 5 lietuviškos muzikos ir dainų plokšteles su persiuntimu tik už 16 dol.

Linksmų Kalėdų, 12 religinių giesmių.

Aukuras, vaikų įdainuota 14 dainų.

Dainuojam su Lione, Jodytės 16 dainų.

O ramunėle, pasakyk, Tamošūnienės 12 dainų.

Lietuvos kanklės, 14 liet. melodijų.

40 liet. dainų melodijų su orkestro palyda.

N.Y. liet. vyrų choro 16 dainų (1-moji pl.).

Mano Lietuvos prisiminimai, Jodytė su gitara.

J. Rajauskaitės piano kūriniai.

Tėvynės meilė nemari, Dambraskaitės 13 dainų.

Lietuvos koplyčios šventinimas Romoj.

Už penkias pasirinktas plokšteles siųsti 16 dol.

čekį adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašu pratęsti prenumeratą 1976 metams

Vardas ir pavardė

Adresas

Darbininko prenumerata nuo 1976 sausio 1—12 dol. metams. Naujiesiems skaitytojams — už 1975 likutį ir 1976 metus — tik 12 dol.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

Siunčiu skolą už 1974-6 m. \$.....

P.S. Kai kurie skaitytojai yra paprašyti apsimokėti prenumeratą už 1973-4 metus, bet nekreipia dėmesio. Nesulaukus mokėsi, Darbininkas bus nutrauktas pagal pašto reikalavimą. DARB. ADM.

Argentinos žinios varžybas laimėjo Argentinos didmeistris M. Najdorfas su kitu argentiniečiu Panno, abu surinkę po 15 taškų. 3. L. Bronšteinas — 14,5. 4. Sanquineti — 13,5 taško. Najdorfas iš anksto pareiškė, kad ir laimėjimo atveju jis į tarptautines varžybas nevažiuos.

KELIAUJAME SU DAINA

Tai Hamiltono mergaičių Aido choro antroji plokštelė. Choras, vadovaujamas sol. Vaełovo Verikaicio, talkinant ir pačiam vadovui-solistui, šioj plokštelėje įdainavo 12 dainų Stereo. Kaina 6 dol.

Šios ir kitos lietuviškos plokštelės, knygos ir suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje. Persiuntimas 50 c.

Savininkai Edvardas ir Regina Verbai kviečia pasisvečiuoti prie Gulf of Mexico puikioje kurortvietėje, žavingoje saloje. Butai pilnai aprūpinti. Žemos kainos.

Nuomojama savaitėmis, mėnesiais arba sezonui užsakant iš anksto.

Svedijos jaunas didmeistris Anderssonas geriausiai sužaidė prieš Milano tarpt. turnyro laimėtojus. Jis įveikė pasaulio čempioną Karpovą, vengrą Portišą, lygiomis baigė prieš pasaulio eksčempioną Petrosianą ir turėjo "užskaitytą" pralaimėjimą prieš jugoslavų Ljubojevičių. Minime "užskaitytą", nes visiškai laimėtoje partijoje prieš Ljubojevičių, Anderssonas sudėjęs paspausti laiku savo laikrodį ir pralaimėjo.

Pasaulio jaunių pirmenybės Jugoslavijoje baigėsi šitaip: Čechov (sov.) 10-3 tš., 2. L. Christiansen (JAV) — 9,5, Messtel (Angl.) ir Inkev (Bulg.) po 9, Kulikovskis (Lenk.) ir Šiusler (Sved.) po 8,5, Seng Ho Lim (Singap.) ir Bueno (Kuba)

po 8 taškus. Varžybos buvo neįprasto stiprumo, nes 29-40 vietą užėmę pelnė dar po 6 taškus (1).

Bostono lietuviai apsišprendė dalyvauti 1975/76 Bostono tarpklubinėse (Metropolitan Chess League) varžybose tik su viena savo komanda ir įjungti ją į antros diviziono varžybas. Pereitose Met lygos varžybose dalyvavo dvi lietuvių komandos (I kapitonas — Algis Makaitis, o jam išvykus į kariuomenės tarnybą — Kazys Merkis, II — Bronius Skrabulis). I lietuvių komandą įkelti jaunuoliai, Tomas Girmius, Leonas Navickas, Jonas Aleksionis ir kt. Tarpklubinių rungtynių tvarkaraštis bus sudarytas po MET lygos metinio susirinkimo, šaukiamo spalio 6, Boylston klubo patalpose.

Knygos lietuvių ir anglų kalbom išmokyti:

Introduction to Modern Lithuanian, 9 dol.

Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu, 6 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas, 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas, 8 dol.

Tai graži donava jaunimui ir suaugusiems visokioms progoms. Knygos gaunamos Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

WHEATLY HEIGHTS SERVICE CENTER

GENERAL AUTO REPAIRS ROAD SERVICE TIRES BATTERIES & ACCESSORIES STRAIGHT PATH OLD COUNTRY ROAD WYANDANCH, N.Y. TELE: (516) 643-9610 ASK FOR JOE

TOWING SERVICE 24 HOUR SERVICE

7 Days All Areas. Commercial Accounts Welcome. Call (212) 342-8832 or 272-5519

WHEATLY HEIGHTS SERVICE CENTER

GENERAL AUTO REPAIRS ROAD SERVICE TIRES BATTERIES & ACCESSORIES STRAIGHT PATH OLD COUNTRY ROAD WYANDANCH, N.Y. TELE: (516) 643-9610 ASK FOR JOE

GREEK ART BOUTIQUE

30-29 Steinway St Astoria Open 6 days a Week Bridal Dresses & Veils Custom Fit Call 212-274-9119

J. SALLUSTIO

Mason Contractor. All Types Masonry work. Including Fireplaces, Sidewalks, Commercial, Residential, Free Estimates. Call Now (201) 348-4714

VIN'S HYDRAULIC JACK REPAIR

7401 17TH AVENUE BKLYN, N.Y. 11204 449-7340 All Repairs Reasonably Priced 90 Day Guarantee on Parts Installed Free Pick up and Delivery in Brooklyn

PRINTING

WEDDING LINE INVITATIONS

AMAZING HELIOGRAVED, RAISED LETTERING EXQUISITE PAPERS & WORKMANSHIP AT A PRICE TO FIT YOUR BUDGET PEC ENTERPRISE (712) YU 2-3610; Days (212) 779-1714; Even.

RICK KESTON

45 JACKSON AVENUE HEMPSTEAD, LONG ISLAND PROFESSIONAL COURIER SERVICE PERSONALIZED & PRIVATE DEALING EXCLUSIVELY WITH SMALL ITEMS. WILL DELIVER ANYWHERE ANYTIME. 24 HOUR SERVICE. CALL (516) 481-1801

SINGER & MERROW

Operators Wanted on Blouses & Pants Section Work, Good Pay Steady Work Apply E & L Blouse Co. 143 West 29 Street, N.Y.C. 11th Floor

FREE DELIVERY IN NEIGHBORHOOD 849-8930

J. & J. FISH MARKET, INC. CLAM BAR

85-03 JAMAICA AVE. WOODHAVEN, N.Y. 11421

DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B.S.

77-01 JAMAICA AVENUE

(Cor. 77th Street)

Woodhaven, N.Y. 11421

WE DELIVER

TELEF. 296-4130

SPARTA—Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius į patarnavimus pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y., 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5452-7; vakare: 835-4149. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

TRUMPAI IR AIŠKIAI — KURLITAS GALI JUM PATARNAUTI?

Investuojant, taupant, perkant ar parduodant namus, apdraudžiant, keliaujant, visuose finansiniuose reikaluose.

KUR LITAS NEGALI JUM PADĖTI?

Dar nebuvo tokio atsitikimo, bet vienok kreipkitės, ir mes prisipažinsime, kur ne mūsų sritis.

LITAS INVESTING CO., INC.

86-01 114th Str., Richmond Hill, N.Y. 11418 (212) 441-6799

LITAS TRAVEL SERVICE

87-18 Lefferts Blvd.

Richmond Hill, New York 11418

Tel. (212) 846-1650

UŽEIKITE IR PAMATYKITE

SCHRAGER'S

Moderniausius baldus!

GERIAUSIA RUŠIS

ŽEMIAUSIOS KAINOS

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS

SCHRAGER'S

Salionų ir Miegamųjų Komplektai, Dinėtės, Bufetai, Atverčiamos Sofos, Foteliai, Atlošiami Foteliai, taip pat Kilimai, Lempas, Matracai, Vieniški Baldai

SCHRAGER'S

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.), New York City Tel.: TR 9-0400

Atidara kasdien iki 8 val.

antrad. ir šeštad. iki 6 val.

Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

Mes padidinome mūsų tarnautojų skaičių dėl greitesnio siuntinių aptarnavimo

SKUBIAI atsiųskite savo SIUNTINIUS ir mes viską atlikime.

SIUNTINIAI, DOVANOS

į Lietuvą ir USSR

Sena patikima firma

toliau aptarnauja nuolatąs didėjančių klientų skaičių, tradiciniai, su virš 40 metų patyrimu.

Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, mes dėkojame Jums už pasitikėjimą. Jei ne, tai prašome pasinaudoti mūsų patarnavimu ir Jūs būsite dėkingas mums.

SIUNTINIAI PASIEKĖ MUS PASTU IŠSIUNČIAM TĄ PAČIĄ DIENĄ

Dėl paskutinio katalogo ir vėliausių patvarkymų kreipkitės į

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106; Tel. 215-925-3455

Centrinės įstaigos New Yorke:

240 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N.Y. 10001 Tel.: (212) 725-2449

Ar į bet kurį mūsų skyrių ir atstovus:

BROOKLYN, N.Y. 11222 — 72 Nassau Ave. Tel.: 212-389-6747
PHILADELPHIA, Pa. 19123 — 1013 N. Marshall St. WA 5-8878
BALTIMORE, Md. 21224 — 3206 Eastern Ave. DI 2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127 — 390 West Broadway AN 8-8764
CHICAGO, Ill. 60622 — 2242 W. Chicago Ave. BE 5-7728
CLEVELAND, Ohio 44119 — 877 E. 185th Street 486-1836
DETROIT, Mich. 48210 — 6460 Michigan Ave. TA 5-7560
ELIZABETH, N.J. 07201 — 956a Elizabeth Ave. 354-7608
HAMTRAMCK, Mich. 48212 — 11415 Jos. Campau Ave. 365-6350

VINELAND, N.J. 08360 — Parish Hall, West Landis Ave. 609-696-9796

LOS ANGELES, Cal. 90026 — 2841 Sunset Blvd. 413-0177

MIAMI, Fla. 33138 — 6405 Biscayne Blvd. FR 9-8712

MINNEAPOLIS, Minn. 55418 — 2422 Central Ave. NE 788-2545

NEW BRITAIN, Conn. 06052 — 97 Shuttle Meadow Ave. 224-0829

OMAHA, Nebr. 68107 — 5524 So. 32nd Street 731-8577

PARMA, Ohio 44134 — 5432 State Road 749-3033

PITTSBURGH, Pa. 15222 — 346 Third Avenue GR 1-3712

ROCHESTER, N.Y. 14621 — 683 Hudson Avenue BA 5-5923

NEW YORK, N.Y. 10003 — 101 First Avenue OR 4-3930

SAN FRANCISCO, Cal. 94122 — 1236 9th Avenue LO 4-7981

SEA TLE, Wash. 98125 11551 6th Place, N.E. EM 3-6556

SOUTH RIVER, N.J. 08882 — 168 Whitehead Ave. 257-2113

WORCESTER, Mass. 01604 — 82 Harrison St. 798-3347

TRENTON, N.J. 08611 — 730 Liberty Street LY 9-9163

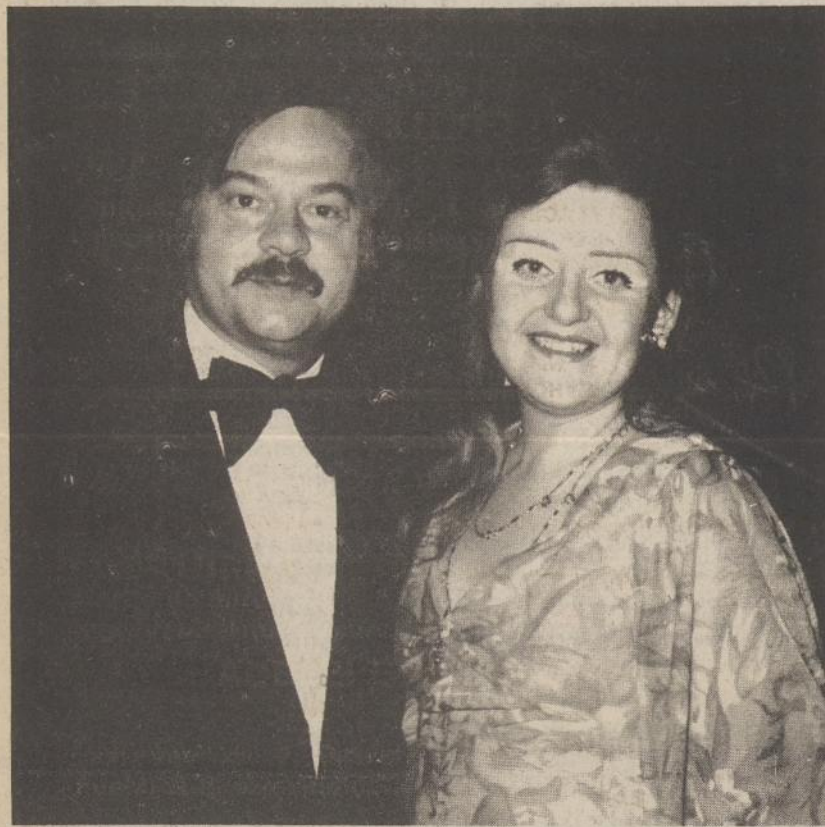

Regina Rutą Žymantaitė

ELIZABETH, N.J.

Tautos šventės minėjimas

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Elizabetho skyrius šiemet tautos šventės minėjimą iš rugsėjo 8 nukėlė į spalio 4, šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Laisvės salė, Elizabeth, N.J.

Angelė Kiaušaitė, solistė, ir jos akompaniatorius Richard Hundley dalyvauja tautos šventės minėjime Elizabeth, N.J.

PATERSON, N.J.
LFB apygardinis suvažiavimas

Sv. Kazimiero parapijos salėn rugsėjo 20 suvažiavę Waterbury, Conn., Philadelphia, Pa., New Yorko ir New Jersey LFB sambūrių nariai svarstė LFB veiklos reikalus. Iš anksto numatytomis temomis buvo išklausa trys referatai, pasidalyta mintimis ir padaryta reikalingas išvados.

Svarstybom buvo pasirinkta

Minėjime, jei aplinkybės nesutrukdys, yra pasižadėjęs dalyvauti ir Simas Kudirka.

Programą atliks dvi jaunosios kartos atstovės. Apie dabartinių įvykių raidą ir galimą ateities prognozę kalbės visuomenininkė Regina Rūta Žymantaitė iš New Yorko. Mėtinę programos dalį atliks solistė Jūratė Veblaitytė-Litchfield, šiuo metu dėstanti muziką ir vadovaujanti chorui privačiojo mokykloje, Locust Valley, Long Island. Jai akomponuos Stephen Martorella.

Kr.

šios temos: LFB ateitis ir jaunimo angažavimas (referentas Viktoras Vaitkus), Lietuvos vadavimas: organizacija, priemonės ir būdai (ref. V. Vaitiekūnas) ir JAV LB ateitis: 1976 rinkimai (ref. Balys Raugas). Pastarojo pateiktą rašinį perskaitė bičiulis A. Gaigalas, nes pats autorius suvažiavime dalyvauti negalėjo. Suvažiavimo organizatorių svarstybom parinktos temos yra aktualios kiekvienam išeivijoj gyvenančiam lietuviui. Referentai sugebėjo pasirinktas temas gerai išnagrinėti ir pasiūlyti reikiamas išvadas, kurios vėliau kitų bičiulių buvo papildytos diskusijų metu. Pažymėtina, kad visi suvažiavimo dalyviai gyvai jungėsi į svarstybas konkrečiomis mintimis ir siūlymais. Baigiant kiekvieną svarstybą, suvažiavimo pirmininkas padarydavo pareikštų minčių santrauką, kurios ir sudarys tolimesnės bičiulių veiklos gaires.

Suvažiavimui pirmininkavo Antanas Sabalis, sekretoriavo A. Gaigalas. Suvažiavimo rengėjai ir dalyviai yra dėkingi šios parapijos klebonui kun. V. Dabušiui už suteiktą pastogę, Marijai Šaulienei už rūpestingą maitinimą, o dr. Rozei Šomkaitėi už pasirūpinimą apmokėti susidariusias maitinimo išlaidas. Suvažiavime dalyvavo per 20 bičiulių.

D.K.

Woodhavene parduodamas vienos šeimos mūrinis namas iš 9 kambarių. Dviem mašinom garažas. Žemės plotas 40x100. Skambinti vakarais tel. 847-9629, dienos metu 530-3523.

Antanas Škudzinškas širdies priepuoliu mirė rugsėjo 24, trečiadienį, 8 v.v. Jis buvo veiklus Lietuvių Bendruomenės narys, dabar buvo LB Bostono apygardos pirmininkas, labai uoliai rinko aukas Lietuvių Fondui.

Kazys Balta, ekonomistas, mirė rugsėjo 7, širdies priepuolio ištiktas. Velionis buvo 63 metų. Palaidotas Brocktone.

N. Anglijos Liet. vyčių apskrities išvažiavimas — piknikas bus spalio 5 Maironio Parke, Shrewsbury, prie Worcesterio. Pradžią 12 val. Programoje dainuoja Jono Beinorio sekstetas iš Waterburio, Conn. Pelnas skiriamas stipendijom. Visi kviečiami pas vyčius.

Televizijos 2-oji stotis spalio 18 d. 4:30 v. popiet pakartos baltų programą, kuri buvo rodyta 44 ir 2-rame kanale.

Laisvės Varpo koncertas bus spalio 12. Programą atlieka solistai iš Chicagos — Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis, kurie neseniai sėkmingai koncertavo P. Amerikos lietuviams. Solistam akomponuos Saulius Cibas.

Kultūrinis subatvakaris įvyko rugsėjo 13. Svečių dr. Henriką

Ieškau moters, kuri sutiktų gyventi viename bute su manim (mėrgina), atskiras miegamasis, su teise naudotis visais buto patogumais. Skambinti 441-2872 ar 441-9720.

PIGIAUSIA KELIONĖ Į GIMTĄJĮ KRAŠTĄ
savaitės ekskursija Lietuvoje

tik \$679

(lėktuvais, viešbutis, maistas)

Ekskursija išvyksta iš Bostono ir New Yorko

SPALIO 16 D.

Dar yra vietų. Vietų skaičius ribotas.

Prie šių grupių galima jungtis ir iš kitų miestų — Chicagos, Clevelando, Detroito, Pittsburgho, Philadelphia, Los Angeles ir kitur. Norintieji gauti daugiau informacijų prašomi kreiptis į

ALGIRDĄ MITKŲ,
8 White Oak Road
Newton, Mass. 02168
Tel. (617) 969-1190

arba

Galaxy Tours & Travels
141 Linden Street
Wellesley, Mass. 02181
Tel. (617) 237-5502

Iš kitų miestų galima skambinti Collect dienos metu Galaxy Tour & Travels arba Algirdui Mitkui po 4 valandos po pietų.

Prašome pasinaudoti šia puikia proga taip pigiai
Lietuvą aplankyti

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Išvyksta LAPKRIČIO 21 — grįžta LAPKRIČIO 29
(Leningradas, Vilnius, Kaunas)

Kaina tik \$676.00

paskutinė šių metų grupė išvyksta GRUODŽIO 19 ir
grįžta SAUSIO 3, 1976. Kaina \$984.00
(Leningradas/Vilnius/Riga/Maskva/Helsinkis)

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų su
papildomu mokesčiu.

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO — VIETŲ SKAIČIUS
RIBOTAS

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomoniene

Norintlem atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkome
reikalaujamus iškvieltimo dokumentus.

Nagi šiltai pristatė rašytojas Antanas Gustaitis. Svečias kalbėjo apie okupuotos Lietuvos poeziją. Pabaigai dar paskaitė ir iš savo kūrybos. Subatvakariam pirmininkauja inž. Ed. Cibas. Po programos buvo kavutė ir pašnekės.

Pabaltiečių diena

Bostono Bicentennial komitetas pabaltiečiams paskyrė visą rugsėjo mėnesį. Rugsėjo 14 Fenway parke buvo pabaltiečių mugė net su menine programa. Iš lietuvių pusės meninė pro-

CAMBRIDGE, MASS.

Burmistras dėkoja
lietuviams

Cambridge miesto burmistras J. Sullivan atsiuntė lietuviams miesto antspaudą su išgraviuotais žodžiais: "Padėka už dalyvavimą tautų parade, kuris įvyko liepos 4." Tai buvo padėka ir už darnų bendradarbiavimą ruošiant Bicentennial rengimus, kurių iš viso buvo keturi, neskaitant tarptautinės mugės.

Dirbusiem atstovam buvo surošta vakarienių rošės salė, kuri buvo išpuošta dalyvavusių tautų insignijom. Lietuvos vietą puošė mūsų vėliava ir ranka pieštas Vytauto Didžiojo herbas. Šalia lietuvių ant sienos buvo Graikijos insignijos. Lietuvių komiteto garbės pirmininkas kun. S. Saulėnas ir komitetas užėmė vietas prie mūsų vėliavos. Mes atstovavom pavergtai Lietuvai, kaip lenkai pavergtai Lenkijai. Kitos tautybės — airiai, italai, anglai, žydai, graikai, negrai, kurie mūsų liūdno likimo neturėjo, gal ir nesuprato mūsų jausmų.

Cambridge biblioteka, kur tie minėjimai vyko, turi mūsų įvykių medžiagą: mūsų programas, Mindaugo ir Vytauto Didžiojo portretus ir mūsų žemėlapius. Visa toji medžiaga liks bibliotekoj kartu su mūsų vėliava.

Iškilmingai papuoštoj salėj vyko kalbos. Pirma kalbėjo Pirmosios Cambridge bažnyčios klebonas. Kiekvienos tautybės atstovas tarė savo žodį. Lietuvių vardu kalbėjo kun. S. Saulėnas, Nekalto Prasidėjimo Lietuvių parapijos klebonas. Ką tik grįžęs iš Romos, jis kalbėjo kiek ilgiau. Davė faktų, kiek lietuvių iškentojo ir dabar kenčia. Sustoję ypač prie savo kelionės po Europą, pabrėždamas, kad Romoj buvo lietuvių iš viso pasaulio, tik nebuvo jų iš pačios Lietuvos. Kodėl? Kun. Saulėno kalba susilaukė ilgų plojimų ir sveikinimų.

Oficialiąją dalį palydėjo burmistro padėka visiem dalyviams. Po to buvo vaišės.

Elena Vasyliūnienė

gramoj pasirodė smuikininkas Izidorius Vasyliūnas, be akompaniatoriaus pagrojęs Antano Račiūno "Dainą variacijų formoje", su Linda Nichols pagrojo Juliano Gaidelio Introdukciją ir šoki. Gitos Kupčinskaitės etnografinis liaudies dainų ansamblis padainavo keletą dainų, Onos Ivaškienės mažieji pašoko keletą tautinių šokių.

Mugė vyko nuo 1 iki 4 val. popiet. 5 v. popiet prasidėjo pabaltiečių koncertas English High School mokyklos salėj. Lietuviai pasirodė abiejose dalyse. Pranešėja buvo Jūratė Aukštikalnienė. Tautinių šokių grupė, vadovaujama Onos Ivaškienės, pašoko aštuonnyti. Brocktono Sv. Kazimiero parapijos choras vadovaujamas Juliano Gaidelio, padainavo: Kur giria žaliuoja, Piovė lankoj šieną, Kurteliai sulojo, Pasėjau dobilą. Juos pakvietė vėl šokėjai. Antroje dalyje buvo Jaunystės šokis ir Gyvataras. Mažieji pašoko O pa - pa, solistė Daiva Mongirdaitė-Richardson, akomponuojant Sauliui Cibui, padainavo kelias lietuvių liaudies dainas. Sol. Benediktas Povilavičius, akompon. J. Kačinskui, irgi padainavo kelias dainas. Pabaigai buvo šokis — Suk suk ratelį. Buvo ir visų tautybių vienas bendras šokis, parašytas latvio. Publika visa programą šiltai priėmė.

Lietuviškos programos dalyje gal reikėjo platesnių paaiškinimų, ką reiškia ta daina ar šokis. Programa užsitęsė 3 val.

Tautos šventė

Tautos šventė rugsėjo 20 paminėtas ir vysk. M. Valančius ir M. K. Čiurlionis. Pradėta pamaldomis 6 v.v. Šv.

Petro lietuvių bažnyčioj. Mišias aukėjo ir pamokslą pasakė kleb. kun. Antanas Baltrušėnas. Tolimesnė minėjimo dalis buvo Liet. piliečių klubo salėj. Pradėjo LB apylinkės pirm. Antanas Matjoška. Maldą sukalbėjo kun. A. Baltrušėnas. Apie vysk. M. Valančių įdomiai kalbėjo kun. St. Yla. Jo paskaita užtruko 1 val.

Koncertinę dalį atliko Clevelando vyčių oktetas, vedamas muziko Rytto Babicko. Su oktetu dainavo solistė Irena Grigaliūnaitė. Jų programoje buvo ir Čiurlionio dainų pynė.

Oktetą sudaro: Algis Gylis, Mindaugas Motiejūnas, Raimundas Butkus, Gytis Motiejūnas, Mečys Aukštuolis, Džiugas Staniškis, Romas Bublys ir Valdas Žiedonis. Oktetas geras, gerai susidainavęs. Buvo miela jų klausytis. Lauksime jų ir kitą kartą.

9—TAS METINIS
LIETUVOS VYČIŲ PIKNIKAS

ruošiamas

Lietuvos Vyčių Naujosios Anglijos apskrities

Naujame Maironio Parke, Shrewsbury, Mass., So.
Quinsigamond Ave., prie Rt. 9.

Spalio 5, sekmadienį, 12 val. dienos pietūs ir
lietuviškų rankdarbių paroda.

4 val. p.p. muzikalinę programą atliks Lietuvos vyčių
sektetas iš Waterbury, Conn. Vadovauja muz.

Po to sokiai. Jonas Beinoris. Visi laukiami!

ŠIAIS METAIS APLANKYKIT LIETUVĄ!
PRIEINAMA KELIONĖ NUO \$685.00

1 NAKTIS MASKVOJ, 5 NAKTYS VILNIUJE, 1 NAKTIS
KOPENHAGOJ

Per Atlantą lekiama SAS linija • Kelionė lėktuvu USSR, Lietuvoj ir Europoj • Apgyvendinimas pirmos klasės viešbučiuose • Tris kartus dienoj valgoma Lietuvoj ir USSR • Pusryčiai Kopenhagoj • Perkėlimai iš ir į aerodromą • Įdomių vietų apžiūrėjimas Vilniuj • Ekskursijos į Kauną ir Trakus • Angliškai kalbąs vadovas

Išvykstama iš New Yorko — lapkričio 16, gruodžio 14, kovo 7, balandžio 4, gegužės 9, gegužės 16.

Dėl informacijų kreiptis:

UNION TOURS, Inc.
6 East 36 Street
New York, N.Y. 10016
(212) 679-7878

SPORTO ŽAIDYNIŲ
ŠOKIŲ VAKARAS

ŠEŠTADIENĮ, SPALIO 11 D.,
KULTŪROS ŽIDINYJE

Su orkestru, užkandžiais ir gėrimais

Pradžią 8:30 val. vak.

Įėjimas 3 dol. suaugusiems, 2 dol. jaunimui

Visi kviečiami pasilinksinti

A.A.
SOFIJAI KILIULIENEI

mirus, vyrui Steponui ir sūnums su šeimomis
nuoširdžiai užuojautą reiškia ir kartu liūdi.

Jurgis ir Agota Liogiai ir šeima

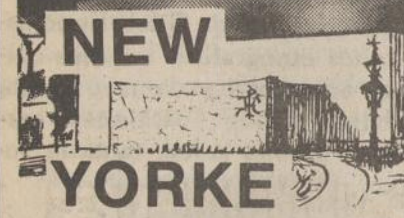
Hartforde mirus

ADELEI GAILIŪNIENEI,

jus sūnų dr. J. Gailun, D.D., ir kitus artimuosius
nuoširdžiai užjaučiame.

Dr. L. ir J. Giedraitčiai

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

K. Židinio administracijos komitetas nuoširdžiai dėkoja: Elenai Mickeliūnienei už solistam ir garbės svečiam svečią priėmimą, Alice Florist Shop už gėles, jaunimui ir komiteto nariam už nuoširdžią talką ir visiems atsilankiusiems į koncertą.

Kitas šios serijos koncertas Kultūros Židiniui paremti bus lapkričio 1. Tada programą atliks pianistė Aldona Kepalaite.

Maspetho spalio 26 rengiamas didelis paradas, švenčiant Amerikos 200 metų sukaktį. Bus parodyti senoviški kostiumai, vyks senų automobilių paroda. Drauge bus paminėta ir Maspetho 333 metų sukaktis. Šios šventės "Grand Marshall" yra prel. Jonas Balkūnas. Jis bus tą dieną pagerbtas Maspetho mieste.

Pianistė Aldona Kepalaite dalyvauja Čiurlionio pagerbimo šventėje ir spalio 19, sekmadienį, Čiurlionio kūrinių koncerte skambins jo preliudus. Be preliudų dar bus atliktas jo styginis kvartetas. Gros kvartetas iš Bostono, vadovaujamas smuikininko Izidorias Vasyliūno.

Čiurlionio sukaktuviniam koncerte spalio 19, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židiny dalyvauja 5 apylinkės chorai: Angelių Karalienės parapijos choras, vadovaujamas Albino Prižginto, Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas Algirdo Kačanauskio, Šv. Petro ir Povilo parapijos choras, vadovaujamas Vinco Mamaičio, Viešpaties Atsimainymo parapijos choras, vadovaujamas Vytauto Kerbelio, Perkūno choras, vadovaujamas Vytauto Daugirdo. Visi chorai sudaro vieną jungtinį chorą. Perkūno choras dar dainuos atskirai. Bus atliktos Čiurlionio harmonizuotos dainos.

Dail. Aleksandra Kašubienė rodys M.K. Čiurlionio paveikslų skaidres ir jas aiškins per Čiurlionio pagerbimo akademiją, kuri bus spalio 18, šeštadienį, Kultūros Židinyje.

Pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertas bus spalio 11, šeštadienį, 3 v. popiet Town Hall salėje. Programoje Ravelio kūrinių, pagerbiant jo 100 metų gimimo sukaktį.

Prof. Juozas Žilevičius, Muzikologijos archyvo direktorius, yra pakviestas į Čiurlionio pagerbimo garbės prezidentą. Ta Čiurlionio pagerbimo akademija rengiama ryšium su jo 100 metų gimimo sukaktimi spalio 18-19. Iškilminga akademija bus spalio 18, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje. Tarp kitko, prof. J. Žilevičius buvo Plungėje vargoninku, kai ten atostogaudavo M. K. Čiurlionis ir pianinu klebonijoje skambindavo improvizacijas. Tokių improvizacijų jam yra tekę klausytis.

Čiurlionio minėjimui rengti komitetas kviečia visus kuo gausiausiai dalyvauti šioj Čiurlionio sukakčiai atžymėti šventėje. Visiems bus reta proga susipažinti su genialia Čiurlionio kūryba. Bus jo reprodukcijų paroda, kur bus išstatyta apie 60 spalvotų reprodukcijų. Bus rodomos skaidrės, jos aiškinamos. Bus dvi pagrindinės paskaitos apie Čiurlionio muziką ir Čiurlionio tapybą. Bus ir atskiras jo kūrinių koncertas. Komitetas, norėdamas, kad kuo daugiau jaunimo ateitų į šią šventę, Maironio liuanistinė mokyklai paskyrė 50 nemokamų bilietų. Bilietai bus išdalyti vyresnių klasių mokiniams. Rengimo komitetai sudaro: V.K. Jonynas — pirmininkas, Algirdas Kačanauskas — vicepirmininkas, sekretorius Jonas Rūtenis, finansinių reikalų tvarkytojas Ignas Gasiliūnas, spaudos ir informacijos reikalams Paulius Jurkus, komiteto nariai Vytautas Kašuba, Vytautas Kerbelis.

Muzikas Vytautas Strolia pakviestas skaityti paskaitas apie M. K. Čiurlionio muziką. Ta jo paskaita bus per Čiurlionio pagerbimo akademiją, spalio 18, 7 v.v. Kultūros Židinyje.

Kun. Petras Dagys paguldys ligoninėje sveikatai patikrinti. Jį gydo dr. A. Snieska.

Evangelių pamaldos bus spalio 26, sekmadienį. Į pamaldas atvyksta superintendentas kun. Dilys iš Chicago. Po pamaldų bus paminėta dr. Marijos Kregždienės 75 metų sukaktis.

Kazimieras Klastauskas jau pusę metų serga. Du kartus buvo išvežtas į ligoninę. Dabar gydomi namie prof. dr. Fisch priežiūroje. Jam skauda kairę koją ir negali vaikščioti.

Tradicinis skautam remti balius bus spalio 25 Kultūros Židinyje. Pradedama 8 v.v. su kokteiliais. Dėl laiko stokos nebus siuntinėjami atskiri pakvietimai. Visi maloniai prašomi registruotis pas Ireną Alksniniene — (212) 886-5695, Nijolę Žukauskienę — (914) 337-6469, Henriką Miklą (516) 482-0195.

Grazina Matulaitytė-Rannitienė nuoširdžiai dėkoja LMK Federacijos New Yorko klubui už pareiktą užuojautą jos brolio Jurgio mirties proga.

Motery Vienybės susirinkimas bus ne lapkričio 7, kaip buvo paskelbta Darbininke, bet spalio 7.

Sol. M. Razgaičio koncertas įvyks spalio 26 d. 4 v. po pietų Apreiškimo parapijos salėje. Be jo dar programoje dalyvauja solistė Sandra Alesi, kuri vadovauja Regina operai (toj operoj dainuoja ir M. Razgaitis). Dar dalyvauja akordeonistė Rūta Raudytė iš Elizabetho, N.J., poetas Leonardas Žitkevičius. Solistam akomponuoja Algirdas Kačanauskas. Rengimo komitetui talkina LB I-oji apylinkė. Koncerto pelnas skiriamas jaunimo kongresui.

Inž. A. Garbauskas spalio 10, penktadienį, 8 v.v. Kultūros Židinio posėdžiui menį demonstruos elektrinį adatomis gydymo (acupuncture) aparatą, prie kurio gamybos jis yra daug prisidėjęs. Visi, kurie domisi šiuo nauju gydymo metodu, maloniai kviečiami atsilankyti. Po paskaitos įvyks inžinierių ir architektų susirinkimas. Skyriaus nariai ir kiti inžinieriai bei architektai prašomi dalyvauti.

Baltų akademikų balius buvo rugsėjo 27 armenų kultūros centre. Lietuvių dalyvavo per 100. Viso dalyvių buvo apie 350. Lietuvišką programos dalį atliko pianistas Saulius Cibas, paskambindamas Čiurlionio kūrinius. Baliaje atsilankė ir Simas Kudirka, kuriam buvo sukeltos gražios ovacijos. Baliaus praėjo pakilioj geroj nuotaikoj. Jo pelnas skiriamas Baltijos kraštų studijų konferencijai paremti.

Konservatorių partija New Yorko rengia buv. gubernatoriui Ronald Reagan pagerbimą Americana viešbuty spalio 20. Kalbės pats R. Reagan, Barbara A. Keating, senatorius James L. Buckley, žurnalistas ir redaktorius Wm. F. Buckley, Jr. Auka už iškilmingus pietus 50 dol. Dėl informacijų ir rezervacijų kreiptis į Helen Kulber 238-3884 arba Konservatorių partiją 689-8400.

Prof. dr. Aldona Janačienė — Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungos (PLKOS) valdybos pirmininkė, šią vasarą Paryžių drauge su PLKOS įgaliotine tarptautiniam ryšiams Birute Venskuvienė padarė vizitą Tarptautinės Katalikių Moterų Organizacijų Unijos (WUCWO) centrui, kur su vadovybe turėjo ilgą ir reikšmingą pasikalbėjimą. Buvo plačiai paliesti pavergtos Lietuvos religinės padėties, PLKOS ir tarptautinės katalikių moterų veiklos klausimai.

Vaižganto Kultūros Klubas šalia savo rengiamų popiečių yra suorganizavęs seminarą, kuris susirenka paprastom savaitės dienom. Viename tokiam seminare pavašarį buvo kalbėta apie Atolijaus Kairio dramą "Žmogus ir tiltas", jo pastatymą. Buvo išryškinta dramos struktūra, charakteriai, ar drama tikrai pavaizduoja 1941 metų sukilimą. Antrame seminare buvo nagrinėta šių metų pirmo pusmečio kultūriniai parengimai Kultūros Židinyje, kokie jie buvo, kiek rengiami koncertai turėjo lietuviškos programos, ko verta buvo ir toji koncertų programa. Spalio 14, antradienį, 7:30 v.v. vėl kviečiamas seminaras. Šio seminaro tema — Jurgio Gliados romanas "Pagairė". Seminaras bus Židinio žemutinėje salėj ar viename iš kitų kambarių. Programa užtruks apie porą valandų. Visi, kas domisi literatūra, kas nori giliau susipažinti su šiuo veikalu, prašomi dalyvauti.

Pageidaujama, kad visi prieš seminarą perskaitytų minėtą veikalą. Gruodžio 14, sekmadienį, 4 v. popiet K. Židinio mažojo salėj bus klubo popietė. Iš Chicago atvyksta muzikos kompozitorius Vladas Jakubėnas ir kalbės aktualiais lietuviškos muzikos klausimais. Iš Bostono atvyksta kompozitorius Jeronimas Kačinskas. Jis kalbės apie Vl. Jakubėno kūrybą ir jo muzikinę veiklą.

Lietuvių bendruomenės vadovo pristatymas

Liet. Bendruomenės Woodhaveno apylinkė rengia St. Barzduko knygos — "Lietuviai savo tautoje, valstybėje, bendruomenėje" — pristatymą lietuvių visuomenei.

Pristatymas bus spalio 12, sekmadienį, 2 val. po pietų (tuoj po jaunimo pamaldų) žemutinėje Kultūros Židinio salėje. Pristatys akademikė, visuomenininkė, jaunimo auklėtoja, rašytoja. Birutė Empakerytė-Lukoševičienė. Pristatymo programoj dalyvaus ir mūsų jaunieji bendruomenininkai — skautai ir ateitininkai. Po pristatymo bus vaišės ir pasilinksminimas, grojant linksmai muzikai.

Toj knygoj yra sukonduota tiek daug lietuviškojo gyvenimo medžiagos, kad, jos puslapius vartydamas, trumpiausiu laiku perbėgi per visą lietuvių tautos nueitą kelią. Pristatymo metu knygą bus galima įsigyti specialiai papiginta kaina.

Rengėjai maloniai kviečia visus lietuvius šios knygos pristatyme dalyvauti.

Gaja Konstant, grįžusi po auto nelaimės iš Floridos atostogų, gavo širdies priepuolį ir paguldyta Mercy Hospital patalpose, Rockville Ctr., L.I., N.Y.

Mokytojų mokytojų konferencija

Atlanto pakraščio liuanistinių mokyklų mokytojų konferencija rengiama lapkričio 22-23 Kultūros Židinyje. Ją rengia Rytų apygardos mokyklų inspektorius A. Masionis, jam talkina New Yorko Maironio liuanistinė mokykla.

Liet. Bendruomenės apygardos ir apylinkės prašomos paremti šią konferenciją ir atsiųsti kuo daugiau savo apylinkės mokytojų, ypač kviečiami jauni mokytojai, nes konferencijoje bus paliesti praktiški mokytojo darbai klasėje.

Pirma visi turės progos dalyvauti Maironio liuanistinės mokyklos pamokose, paskui Kultūros Židinyje kalbės apie savo mokyklos reikalus, darbą atskirose mokyklose. Atskiromis grupėmis turės progos pasikalbėti atskirų dalykų ir skyrių mokytojai. Bus ir bendrų pranešimų. Rūta Petniūnienė iš Washingtono kalbės apie beskyrinę sistemą, Paulius Jurkus apie literatūros dėstymą.

Šią konferenciją paremia LB New Yorko apygardos valdyba. Ji maitins visus konferencijos dalyvius.

Lietuvių bendruomenės vadovo pristatymas

Liet. Bendruomenės Woodhaveno apylinkė rengia St. Barzduko knygos — "Lietuviai savo tautoje, valstybėje, bendruomenėje" — pristatymą lietuvių visuomenei.

Pristatymas bus spalio 12, sekmadienį, 2 val. po pietų (tuoj po jaunimo pamaldų) žemutinėje Kultūros Židinio salėje. Pristatys akademikė, visuomenininkė, jaunimo auklėtoja, rašytoja. Birutė Empakerytė-Lukoševičienė. Pristatymo programoj dalyvaus ir mūsų jaunieji bendruomenininkai — skautai ir ateitininkai. Po pristatymo bus vaišės ir pasilinksminimas, grojant linksmai muzikai.

Toj knygoj yra sukonduota tiek daug lietuviškojo gyvenimo medžiagos, kad, jos puslapius vartydamas, trumpiausiu laiku perbėgi per visą lietuvių tautos nueitą kelią. Pristatymo metu knygą bus galima įsigyti specialiai papiginta kaina.

Rengėjai maloniai kviečia visus lietuvius šios knygos pristatyme dalyvauti.

Studentė Vaidilutė Butkytė, Darbininko skaitytoja iš Los Angeles, Calif., buvo atvykusi aplankyti giminių į New Yorką. Dėdės Algio Jankausko lydimu aplankė Kultūros Židinį ir Darbininko redakciją.

KONCERTAS IR BALIUS

(atkelta iš 7 psl.)

Solistas Kazys Yakutis yra dainavimo meno entuziastas, labiau linkęs į operą, į vaidmenų interpretaciją, mėgsta dramatinius momentus, kuriuos geriausiai ir pagauna. Savo entuziazmu jis užkrečia ir kitus savo draugus muzikus, dainininkus, pianistus, užkrečia ir žiūrovus, kurie nepasigali plojimų. Užkrečia ir pačius rengėjus — daugiau triūsti muzikos meno labui.

Jo inasas ir jo entuziazmas ir prisidėjo prie gero instrumento įsigijimo. Už tai ir ypač už šį koncertą jam yra visi dėkingi.

Pianistė Jacquelyne Silver, šioje scenoje akomponavusi operų solistei Maralin Niska, giliai suprato kiekvieną kūrinių ir jautriai bei tiksliai palydėjo solistą. Gražiai ji pagavo ir lietuviškus kūrinius.

Koncertas pasižymėjo savo pakilia nuotaika, pradėtas su mažu pasivėlavimu, su pertraukom užtrukęs nepilnas dvi valandas. Į koncertą buvo atsilankę ke-liolika amerikiečių, solisto ir pianistės draugų. Publikos buvo apie 300.

Po koncerto, pertvarkius salę, prasidėjo vaišės ir šokiai. Estradinis kūrinius dainavo J. Nakas.

Parduodamas Woodhavene, netoli parko, 1 šeimos 6 kambarių namas. Įrengtas rūšys. 220 elektra, plaunamoji ir džiovina-moji mašinos, šaldytuvas, 2 oro šaldymo aparatai, grindys pilnai išklotos kilimais. Prašoma 33,500 dol. Skambinti 296-3040.

KULTŪROS ŽIDINYJE NEW YORKE
 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Programoje

Spalio 18, šeštadienį, 7 v.v.

IŠKILMINGA AKADEMIJA

- paskaita apie Čiurlionį muziką
- paskaita apie Čiurlionį dailininką
- rodomos ir aiškinamos jo kūrinių skaidrės

Spalio 19, sekmadienį, 4 v. popiet

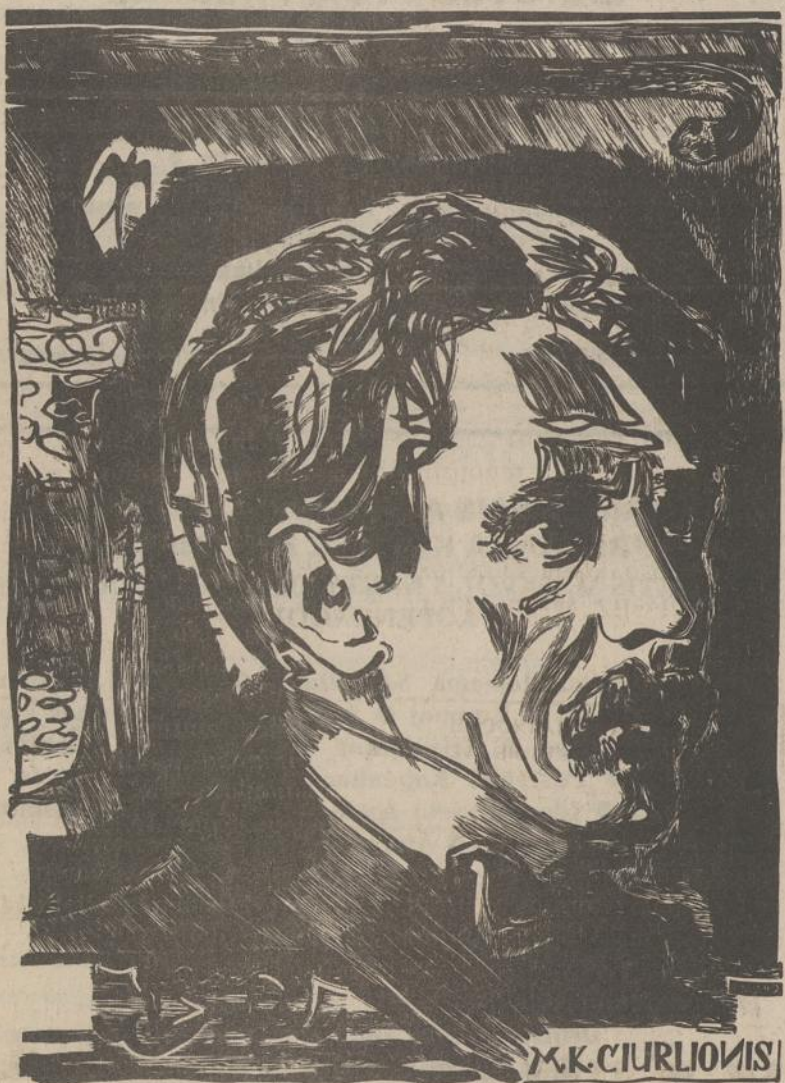
M.K. ČIURLIONIO KŪRINIŲ KONCERTAS

- dalyvauja 4 apylinkės chorai
- pianistė
- styginis kvartetas

M. K. Čiurlionio reprodukcijų paroda abi dienas vyksta Kultūros Židinio mažojoje salėje

Visi maloniai kviečiami šios šventės iškilmėse dalyvauti

Šventei Rengti Komitetas

M.K. Čiurlionis

ŠIMTO 100 METŲ

GIMIMO
 SUKAKČIAI

PAMINĖTI RENGIAMA

2 DIENŲ

IŠKILMINGA
 ŠVENTĖ